

कफि नर्सरीको अवलोकन निरीक्षण

कलस्टरमा कफि खेती बिस्तारको छलफल

कफि खेतीमा अस्थायी छहरा व्यवस्थापन

कफि खेतीमा कलस्टर छनौटको तयारी

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना

परियोजना कार्यान्वयन इकाई, गुल्मी
सम्पर्क : ०७५-५२०८६७, ५२१०५०, ५२०५५१
Email : pmamp.piu.gulmi@gmail.com
Website : piugulmi.pmamp.gov.np

प्रकाशन वर्ष : २०७६/०७७

वार्षिक कार्यक्रम प्रगति पुस्तिका आ. व. २०७५/०७६

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना

परियोजना कार्यान्वयन इकाई, गुल्मी
सम्पर्क : ०७५-५२०८६७, ५२१०५०, ५२०५५१
Email : pmamp.piu.gulmi@gmail.com
Website : piugulmi.pmamp.gov.np

प्रकाशन वर्ष : २०७६/०७७

नर्सरी सेड हाउस

कफी भित्र केराको अन्तरवाली

सुन्तलाजात फलफुल जोनमा सुन्तलाको बगैँचा

सुन्तला टिपाई हुँदै

साना सिंचाई तथा सौर्य सिंचाई योजना

प्राविधिक शिक्षालय अन्तर्गतका स्ट्रिकन हाउसमा विद्यार्थीहरूले गरेका क्रियाकलापहरू

स्थलगत प्रविधि प्रदर्शन तालिम

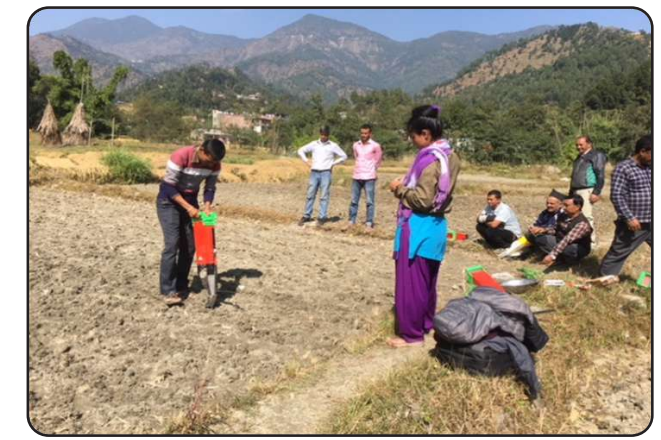
बजार प्रवर्द्धन गोष्ठी

प्रदर्शन तथा स्थलगत प्रयोगशाला

पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर उद्घाटन तथा हस्तान्तरण

स्थलगत प्रविधि प्रदर्शन तथा सिकाई केन्द्र

मकै जोन संचालक समितिको साधारण सभा

प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान वितरण

बिषयसूचि

क्र. सं.

बिषय

पेज नं.

खण्ड २

२. परियोजना सम्बन्धि जानकारी	१०
२.१ परिचय	१०
२.२ परियोजनाका संभाग तथा मुख्य मुख्य विशेषतहरू	११
२.३ परियोजना मार्फत कृषिको आधुनिकीकरण	१३
२.४ परियोजना संचालनको अवधारणा	१४
२.५ परियोजना कार्यान्वयन सरोकारवालाहरूको भूमिका र जिम्मेवारी	१४
२.६ अपेक्षित उपलब्धी	१९
२.७ जोन/सुपरजोन निर्माण प्रक्रिया	१९
२.८ जोन/सुपरजोन संचालन प्रक्रिया	२०
२.९ जोन/सुपरजोन संचालक समितिको भूमिका तथा जिम्मेवारी	२०

खण्ड ३

३. मकै जोन गुल्मीको परिचय प्राथमिकता तथा संचालन प्रक्रियार प्रगति	२२
३.१ परिचय	२२
३.२ मकै जोन गुल्मीका प्राथमिकताहरू तथा संचालन प्रक्रिया	२३
३.३ जनशक्ति विवरण	२५
३.४ मागमा आधारित वार्षिक कार्यक्रमतय	२५
३.५ वार्षिक प्रगति	२६
३.५.१ कार्यक्रमको समग्र प्रगति विवरण	२६
३.५.२ सञ्चालित मुख्यमुख्य क्रियाकलापहरू	२७
३.५.२.१ सिप तथा क्षमता विकास तालिमगोष्ठी तथा भ्रमण	२७
३.५.२.२ सहभागितात्मक व्यावसायिक उत्पादनकृषक पाठशाला तथा प्रविधि प्रदर्शन	२७
३.५.२.३ ऋप कटिङ्ग	२८
३.५.२.४ प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानवितरण	२९
३.५.२.५ स्थलगत प्रयोगशाला सेवा	२९
३.५.२.६ उन्नत मकै खेती विस्तार	२९
३.५.२.७ व्यावसायिक बीज वृद्धि कार्यक्रम	३०
३.५.२.८ बीउको बजारिकरण	३१
३.५.२.९ वसन्ते तथा हाइब्रिड मकै प्रवर्द्धन	३२
३.५.२.१० हिँउदे मकै प्रवर्द्धन	३२
३.५.२.११ पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर बीउ प्रशोधन तथा भण्डारण गृह निर्माण	३२
३.५.२.१२ कष्टम हायरिग सेन्टरमार्फत कृषि औजार तथा उपकरणहरूको प्रयोगमा प्रवर्द्धन	३३
३.५.२.१३ साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार	३३

३.५.३ विभिन्न क्रियाकलापहरूबाट लाभान्वित विवरण	३३
३.५.४ कार्यक्रमको अनुगमन एवं निरिक्षण	३४
३.५.५ जोन सञ्चालक समितिको बैठक सञ्चालन	३४

खण्ड ४

४. सुन्तलाजात फलफूल जोन गुल्मीको परिचय प्राथमिकता तथा सञ्चालन प्रक्रिया तथा प्रगति	३८
४.२ सुन्तलाजात फलफूल जोनको प्राथमिकता तथा सञ्चालन प्रक्रिया	३८
४.३ वार्षिक प्रगतिको विवरण	४१
४.४ सुन्तलाजात फलफूल जोनमा सञ्चालित क्रियाकलापहरू	४२
४.४.१ उत्पादन सामाग्रीमा अनुदान लाभान्वितको लैंगिक तथा समावेशीको अवस्था	४२
४.४.१ साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार	४३

खण्ड ५

५. कफी सुपरजोन गुल्मीको परिचय प्राथमिकता तथा सञ्चालन प्रक्रिया तथा प्रगति	४४
५.१ कफी सुपरजोनका प्राथमिकता तथा सञ्चालन प्रक्रिया	४४
५.३ वार्षिक प्रगति विवरण	४६
५.४ सञ्चालित मुख्यमुख्य क्रियाकलापहरू	४७
५.४.१ कफी नर्सरी स्थापना	४७
५.४.२ कलस्टरमा कफी क्षेत्रफल विस्तार	४८
५.४.३ उत्पादन तथा पूँजीगत सामाग्रीमा अनुदान	४९
५.४.४ कफी नर्सरी सेड हाउस निर्माण तथा नर्सरी स्थापना	४९
५.४.५ साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार	४९
५.४.४ कफी उद्यमशीलता तालिम तथा कृषक भ्रमण	४९
५.५ कफी सुपरजोनका प्रमुख उपलब्धी	५०
५.६ कफी सुपरजोनका समस्याहरू	५०

खण्ड - ७

७.१ आ.व. २०७६/०७७को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम	५३
७.२ आ.व. २०७६/०७७को स्वीकृत जनशक्ति विवरण	५३

तालिका

खण्ड १

तालिका १ गुल्मी जिल्लाको भूमिको भिरालोपनको अवस्था	७
तालिका २ गुल्मी जिल्लाको समग्र विवरण	८
तालिका ३ गुल्मी जिल्लाको भू-उपयोग वर्गीकरण तथा क्षेत्रफलको अवस्था	८
तालिका ४ गुल्मी जिल्लाको भू-स्वामित्वको ढाँचा	९
तालिका ५ गुल्मी जिल्लामा खेती गरीएको जग्गाको अवस्था	९
तालिका ६ गुल्मी जिल्लामा वनको अवस्था	९

खण्ड २

तालिका ७ परियोजना सम्भागका मुख्य मुख्य विशेषताहरू	११
---	----

खण्ड ३

तालिका ८ मकै जोन सञ्चालक समितिको पदाधिकारीहरूको विवरण	२४
तालिका ९ आ.ब. २०७५/७६ परियोजना कार्यान्वयन इकाई मकै जोन गुल्मी जनशक्ति विवरण	२५
तालिका १० आ.ब. २०७५/०७६ सम्ममा मकै जोन कार्यक्रमको प्रभावले देखिएको तुलनात्मक विवरण	३१
तालिका ११ आ.ब. २०७५।०७६ को अवधिसम्म संचालित कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य-मुख्य उपलब्धीहरू	३५

खण्ड ४

तालिका १२ सुन्तलाजात फलफूल जोन सञ्चालक समितिका दाधिकारीहरूको विवरण	३९
तालिका १३ आ.ब. २०७६।०७७ मा सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट लाभान्वित समूह/सहकारी/नीजि फर्मको विवरण	४२
तालिका १४ सुन्तलाजात फलफूल जोन कार्यान्वयनको सहजिकरणमादेखिएका समस्या तथा सामाधानका प्रयासहरू	४३

खण्ड ५

तालिका १५ सुपरजोन सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरूको विवरण	४६
तालिका १६ कफी सुपरजोन क्षेत्रमा आ.ब. २०७५।०७६ मा स्थापना गरिएका कफी क्लस्टरको विवरण	४८
तालिका १७ कफी सुपरजोन क्षेत्रमा आ.ब. २०७५।०७६ मा स्थापना गरिएका कफी क्लस्टरमा विभिन्न शीर्षकमा अनुदान सहयोग भएका विवरण	५०

खण्ड ७

तालिका १८ आ.ब. २०७६/७७ मा परियोजना कार्यान्वयन इकाई गुल्मीको जनशक्तिको अवस्था	५३
---	----

चित्रहरु

खण्ड ३

चित्र १ आ.व. २०७५/०७६ सम्म मकै जोनमा आबद्ध कृषक समूह/कृषि	२४
चित्र: २ आ व २०७५/०७६ मा मकै जोन कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोजितपूँजीगत तथा चालू बजेट तथा खर्चको विवरण	२६
चित्र ३ मकै जोन कार्यक्रम कार्यान्वयन भएपछि आ.व. २०७५/०७६ सम्म बाली कटानीका आधारमा मकैको उत्पादकत्व र बीउ प्रतिस्वापन दरको अवस्था	२८
चित्र ४ आ.व. २०७५/०७६ सम्म मकै जोनमा विभिन्न प्रकारको मकै खेतीले ढाकेको क्षेत्रफलको अवस्था	३०
चित्र ५ आ.व. २०७५/०७६ सम्म बिक्रीयोग्य बीउको परिमाण र निकासीको अवस्था	३१
चित्र ६ आ व २०७५/०७६ मा मकै जोन कार्यक्रमबाट लाभान्वितको विवरण	३४

खण्ड ४

चित्र ७ सुन्तलाजोनमा आबद्ध समूहसहकारी/नीजि फर्मको विवरण	४०
चित्र ८ सुन्तलाजात फलफूल जोनमा विभिन्न स्थानीय तहबाट आबद्ध समूह/सहकारी/नीजि फर्मको विवरण	४१
चित्र ९ आ.व. २०७/०७६ सुन्तलाजात फलफूल जोनमा खर्चको विवरण	४१
चित्र १० आ.व. २०७५।०७६ मा सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट लाभान्वितको लैंगिक तथा समावेशीको अवस्था	४२

खण्ड ५

चित्र ११ आ.व. २०७५।०७६ मा कफी सुपरजोनको खर्चको खर्चको विवरण	४७
---	----

अनुसूचिहरू

अनुसूचि १ मकै जोन कार्यान्वयन भएका क्षेत्रहरूको विवरण	५४
अनुसूचि २ आर्थिक बर्ष २०७५।०७६ मकै जोन गुल्मीमा सूचिकृत भएका विभिन्न समूह/सहकारी/नीजि फर्महरूको विवरण	५४
अनुसूचि ३ आ.व. २०७५/०७६ को लागि मकै जोन कार्यक्रमको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट	६०
अनुसूचि ४ आ.व. २०७५।०७६ को मकै जोन कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति कच्चेवारीको विवरण	६२
अनुसूचि ५ आ.व. २०७५।०७६ मा मकै जोन अन्तर्गत कुलो निर्माण मर्मत सम्भार तथा पम्प सिँचाईको विवरण	६६
अनुसूचि ६ सुन्तलाजात फलफूल जोन कार्यान्वयन भएका क्षेत्रहरूको विवरण	६८
अनुसूचि ७ आ.व. २०७५।०७६ सुन्तलाजात फलफूल जोन गुल्मीमा सूचिकृत भएका विभिन्न समूह/सहकारी/नीजि फर्महरूको विवरण	६८
अनुसूचि ८ आर्थिक बर्ष २०७५।०७६ सुन्तलाजात फलफूल जोन गुल्मीले ५० प्रतिशत अनुदानमा बितरण गरेको बिरुवाहरूको विवरण	७४
अनुसूचि ९ आ.व. २०७५।०७६ सुन्तलाजात फलफूल जोन गुल्मीले ५० प्रतिशत अनुदानमा बितरण गरेको साना मेशिनरी औजार उपकरणको विवरण	७४
अनुसूचि १० आ.व. २०७६।०७७ मा सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट अनुदानमा भएको सुन्तलाजात फलफूल बिरुवा तथा साना मेशिनरी औजारको लाभान्वितको विवरण	७५
अनुसूचि ११ आ.व. २०७५।०७६ मा सुन्तलाजात फलफूल जोन अन्तर्गत पम्प तथा थोपा सिँचाईको विवरण	७५
अनुसूचि १२ कफी सुपरजोन कार्यक्रमको कार्य क्षेत्र	७६
अनुसूचि १३ आ.व. २०७५।०७६ को कफी सुपरजोनको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र प्रगति विवरण	७७
अनुसूचि १४ आ.व. २०७५।०७६ मा कफी सुपरजोन अन्तर्गतका कफी कलस्टरमा रोपिएका बिरुवाहरूको विवरण	७७
अनुसूचि १५ आ.व. २०७५।०७६ मा कफीको विभिन्न कलस्टरमा स्थापना गरिएको नर्सरीमा बिरुवाको विवरण	७७
अनुसूचि १६ आ.व. २०७६/०७७ मा तीन वटा जोन सुपरजोनको लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम	७८

मेरो भनाई

कृषि उपजहरूको विशिष्टकृत क्षेत्रहरू निर्माण एवं निर्यात योग्य कृषिवस्तुहरूको मूल्यअभिवृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि मार्फत सम्मानजनक नाफामुखी व्यवसायका रूपमा विकास एवं रोजगारीका अवसरहरू सृजना गर्ने उद्देश्यका साथ आ.व.२०७३/०७४ देखि गुल्मी जिल्लामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तरगत मकै जोन तथा आ.व.२०७५।०७६ देखि सुन्तलाजात फलफूल जोन र गुल्मी, अर्घाखाँची, प्यूठान, पाल्पा र स्याङ्जा सहित ५ वटा जिल्ला समेटेर कफी सुपरजोन सञ्चालनमा रहेको छ। आ.व.२०७५।०७६ सम्म तीनवटा फरक फरक परियोजना कार्यान्वयन इकाई रहेता पनि आ.व.२०७६।०७७ देखि एउटै परियोजना कार्यान्वयन इकाई मार्फत ३ वटै जोन/सुपरजोनको कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिदै आएको छ। मकै जोन अन्तरगत मकै तथा मकै बीउको व्यावसायिक विकास गर्नका लागि जिल्लाका ५ वटा स्थानीय तहका १९ वटामा वडामा, सुन्तलाजात फलफूल जोन अन्तर्गत सुन्तलाजात फलफूलको व्यावसायिकरणको लागि ८ वटा स्थानीय तहका २४ वटा वडामा र कफी सुपरजोन अन्तर्गत कफी क्षेत्रको व्यावसायिकरणको लागि ५ वटा जिल्लाका ४६ वटा स्थानीय तहका १४२ वटा वडामा कार्यक्रम कार्यान्वयन हुदै आएको छ। मकै जोन क्षेत्रमा मकै/मकैको बीउको उत्पादन, उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न, यन्त्रिकरण प्रवर्द्धनमा टेवा पुर्याउने, सिंचाइका पूर्वाधार मार्फत वसन्ते मकैको प्रवर्दन गर्ने, विउ प्रशोधन तथा भण्डारण गृह निर्माण मार्फत उत्पादित विउको गुणस्तरमा सुधार ल्याउने र बजारिकरणको प्रवर्दन गर्ने, उन्नत प्रविधिहरूको विस्तार एवं प्रसार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन्। सुन्तलाजात फलफूल जोन क्षेत्रमा उन्नत प्रविधि तथा यान्त्रिकिकरणबाट बगैँचा सुदृढीकरण तथा बगैँचा व्यवस्थापन, नयाँ नर्सरी स्थापना तथा पुराना नर्सरीको सुदृढीकरण, पोष्टहाभेष्ट सेन्टर स्थापना तथा बजारिकरणमा सहजीकरण, नयाँ बगैँचा स्थापना मार्फत क्षेत्रफल विस्तार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन्। कफी सुपरजोन अन्तर्गत विभिन्न जिल्लाका क्षेत्र निर्धारण भएका स्थानमा कफीको नर्सरी स्थापना गर्न सेड हाउसको निर्माण तथा कफीको बीउमा अनुदान सहयोग, कम्तिमा १५० रोपनीको कलस्टरमा ५ स्थानमा कफीको नयाँ बगैँचा स्थापना, कफी प्रशोधनको लागि जिल्ला सहकारी संघलाई पोष्टहाभेष्ट सेन्टर स्थापना तथा प्रशोधन सामाग्रीमा सहयोग तथा नर्सरी धनीहरूका लागि क्षमता विकास तालिम कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन् । यस सँगै प्राविधिक शिक्षालय मार्फत विद्यालय स्तरबाट नै कृषि शिक्षातर्फ विद्यार्थीहरूको आकर्षण बढाई कृषिलाई व्यावसायिक एवं मर्यादित पेशाको रूपमा अंगाल्ने आधारहरू तय गर्ने प्रकारका क्रियाकलापहरू संचालनमा रहेका छन्। संचालित क्रियाकलापहरूबाट कृषकहरूको ज्ञान, सिप एवं धारणामा आएको परिवर्तनका कारण कृषि उत्पादन वृद्धि गर्न, आयस्तर बढाउन, स्थानिय स्तरमा रोजगारीका अवसरहरू श्रृजना गर्न तथा कृषिमा आधुनिकीकरण एवं व्यावसायिकरण गर्न सहयोग पुर्याएको छ ।

प्रस्तुत वार्षिक प्रगति पुस्तिकामा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तरगत मकै जोन, सुन्तलाजात फलफूल जोन तथा कफी सुपरजोनका बारेमा विविध जानकारीहरू समावेश गरिएको छ । पुस्तिकालाई विभिन्न खण्डमा विभाजन गरिएको छ। विशेष गरि खण्ड १ मा जिल्लाको सामान्य परिचय खण्ड २ मा परियोजना वारेमा जानकारी खण्ड ३ मा मकै जोन मार्फत आ.व. २०७५/०७६ संचालित विभिन्न क्रियाकालापहरूको विश्लेषणात्मक विवरण, खण्ड ४ सुन्तलाजात फलफूल जोन मार्फत आ.व. २०७५/०७६ संचालित विभिन्न क्रियाकालापहरूको विश्लेषणात्मक विवरण खण्ड ५ मा कफी सुपर जोन

मार्फत आ.व. २०७५/०७६ संचालित विभिन्न क्रियाकालापहरूको विश्लेषणात्मक विवरण तथा खण्ड ६ मा परियोजना सँग सम्बन्धित कार्यविधि एवं संचालन विधिहरू समावेश गरिएको छ। त्यसैगरी अनुसुचिमा परियोजना मार्फत संचालित विभिन्न क्रियाकलापहरू एवं उपलब्धिसँग सम्बन्धित संख्यात्मक विवरणहरूका साथै जोन/सुपरजोन क्षेत्रमा बालीले ढाकेको क्षेत्रफल, उत्पादन, उत्पादकत्व, प्रचलित जातहरू, बजारीकरण, बीउ प्रतिस्थापन दर, बीउ तथा बिरुवा सम्बन्धी सम्बन्धि विवरण समावेश गरिएको छ। प्रस्तुत पुस्तिका गुल्मी जिल्लामा सञ्चालित जोन/सुपरजोन सम्बन्धी विवरणात्मक जानकारी दिन तथा संचालित विभिन्न क्रियाकलापहरूको प्रभावको मुल्यांकन गर्न उपयोगी सिद्ध हुने अपेक्षा गरेको छ। कृषि तथा गैह्र कृषि क्षेत्रको विकास तथा अनुसन्धान एवं व्यवसायमा संगलग्न निकायहरूका लागि महत्वपूर्ण श्रोत सामाग्रीको रूपमा रहने कुराको समेत विश्वास लिएको छ।

अन्तमा यस पुस्तिका तयारीका क्रममा आवश्यक सामाग्री तथा तथ्यांक संकलन विश्लेषण लेखन तथा सम्पादन कार्यमा आवश्यक सहयोग गर्ने कृषि अधिकृत श्री समिरसिंह बराई मगर, ना.सु. कमल पाण्डे तथा लेखापला पुष्पा पाण्डे, मकै जोनमा कार्यरत ना.प्रा.स. नारायणी गाहा र कुसुम पन्थी, सुन्तलाजात फलफूल जोनमा कार्यरत ना.प्रा.स. मधुकृष्ण कँडेल तथा जयहिन्द्र हरिजन, कफी सुपरजोनमा कार्यरत ना.प्रा.स. नरेन्द्र सुनार तथा सामाजिक परिचालक कृष्ण पराजुली, कबिर पन्थी, प्रमोद अर्याल तथा मकै जोन व्यवस्थापक श्री पुष्पा श्रीसलाई पनि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु। पुस्तिका तयारीका लागि आवश्यक तथ्यांक संकलनमा सहयोग गर्नु हुने मकैजोन, सुन्तलाजात फलफूल जोन तथा कफी सुपरजोन संचालक समितिका पदाधिकारीहरू, कृषक समुह/सहकारीका पदाधिकारी एवं कृषकहरूलाई पनि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु। कार्यक्रम संचालनका क्रममा आवश्यक पृष्ठ पोषण प्रदान गरी कार्यान्वयनमा रचनात्मक सहयोग गर्नुहुने जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख श्री लक्ष्मण पराजुली, स्थानीय तहका प्रमुख एवं अन्य पदाधिकारीहरू, प्रमुख कोष नियन्त्रक लगाएत अन्य सरोकारवाला निकायका प्रमुख एवं पदाधिकारीहरू प्रति विशेष कृतज्ञता प्रकट गर्दछु र यस पुस्तिकामा रहेका कमी कमजोरीहरूलाई औल्याइ जानकारीमुलक एवं उपयोगी प्रकाशनका रूपमा परिमार्जनका लागि आवश्यक रचनात्मक सुझाव एवं पृष्ठपोषणका लागि सम्पूर्ण पाठक वर्ग एवं प्रयोगकर्ताहरूमा हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

नारायण काफ्ले
वरिष्ठ कृषि अधिकृत

परियोजना कार्यान्वयन इकाई अन्तर्गत जोन/सुपरजोनको प्रगति सारांश

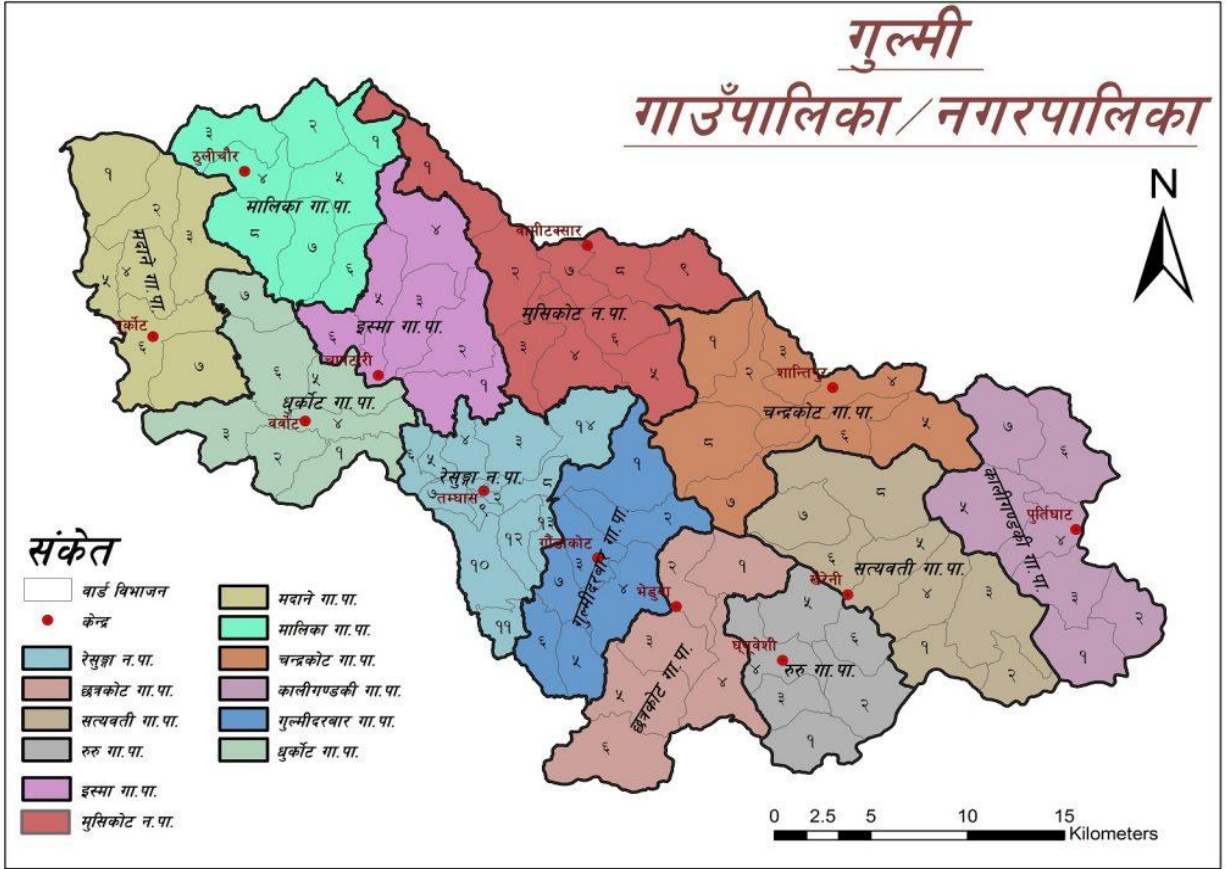
विवरण	मकै जोन	सुन्तालजात फलफूल जोन	कफी सुपरजोन
स्थापना	आ.व. २०७३।०७४	आ.व. २०७५।०७६	आ.व. २०७५।०७६
कार्य क्षेत्र	५ वटा स्थानिय तहका १९ वटा वडा	८ वटा स्थानीय तहका २४ वटा वडा	५ जिल्लाका ३७ वटा स्थानीय तहका १४८ वटा
आवद्ध कृषक समुह/कृषि सहकारी संस्थाहरू	१३९ (कृषक समुह: १२५, कृषि सहकारी: १३, नीजि फर्म: १)	१७४ (कृषक समुह: ८३, कृषि सहकारी: ८३, नीजि फर्म: ८)	४६ (कृषक समुह: २१, कृषि सहकारी: १६ र नीजि फर्म: ९)
आवद्ध घरधुरी संख्या	३०४४	२६८०	१८६१, दलित: ७७, जनजाति: २१५, अन्य:
महिला	१६७५	१६०८	७३६
पुरुष	१३६९	१०७२	११२५
कमाण्ड क्षेत्रमा खेती गरिएको क्षेत्रफल (हे.)	(२१५४) वसन्ते तथा हाईब्रिड मकै: १४७ हे., उन्नत मकै: १८११ हे. विज बृद्धि: १९६ हे.	९५०	३४५.४५
कष्टम हायरिग सेन्टर (साना प्रकृतिका)	३४ वटा	-	१०
पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर (विउ प्रशोधन तथा भण्डारण गृह)	५	-	१
सम्पन्न साना सिँचाइ	५४	१२	४
विस्तारित सिँचित क्षेत्रफल	६७५	२५	
खेती गरिएका प्रचलित उन्नत जातहरू	अरुण-२, रामपुर कम्पोजिट, मनकामना-३, मनकामना-६, देउति, गुल्मी-२, रेसुंगा कम्पोजिट	स्थानीय जात	अराविका, स्थानीय
वार्षिक उत्पादन मे.टन.	१६०० मे.टन.		

विवरण	मकै जौन	सुन्तालजात फलफूल जौन	कफी सुपरजौन
औषत उत्पादकत्व (मे.टन/हे.)	वसन्ते मकै: २.७४ वर्षे मकै: ३.८९ हिउँदै: ९००० घोंगा		
औषत बिक्री मुल्य रु.	खायन मकै: ४० प्रति के.जी उन्नत विउ मकै: ५२ प्रति के.जी	सुन्तला: ४० प्रति के.जी. कागती: १२० प्रति के.जी.	फ्रेस चेरी: १०० प्रति के.जी. ड्राई चेरी: १४५ प्रति के.जी
बिक्री वितरण:	कुल उत्पादनको २५ प्रतिशत	कुल उत्पादनको ८० प्रतिशत	कुल उत्पादनको ९८ प्रतिशत
उत्पादन लागत रु.	२८०० प्रति रोपनी		
कृषि प्राविधिक शिक्षालय संचालन सहयोग:	३	-	-
हालसम्मको खर्च	५,४३,१०,०००।००		

खण्ड १

जिल्लाको नामकरण तथा ऐतिहासिक पृष्ठभूमि

प्रदेश नं. ५ का १२ जिल्ला मध्येको एक जिल्ला गुल्मी सो प्रदेशको उत्तरी सिमानामा अवस्थित छ । संस्कृत भाषामा सैनिक वा पलटनलाई गुल्म भनिने र सामरिक महत्व बोकेको हालको गुल्मी क्षेत्रमा पनि लिच्छविकाल र मध्यकालमा सैनिक गुल्म रहने भएकोले यसलाई गुल्मी भनी नामकर गरिएको हो भन्ने भनाइ रहेको छ ।

जिल्लाको भौगोलिक अवस्था, सिमाना तथा क्षेत्रफल

- अक्षांश :- २७° ५५' देखि २८° २७' सम्म उत्तरी अक्षांश
- देशान्तर :- ८३° १०' देखि ८३° ३५' सम्म पूर्वी देशान्तर
- उचाई :- ४६५ मि. (रिडि) देखि २६९० मि. (थाप्लेको लेक)
- पूर्व पश्चिम सरदर लम्बाई :- ४० कि. मि.
- उत्तर दक्षिण सरदर चौडाई :- ३० कि. मि.
- क्षेत्रफल :- १,१४९ वर्ग कि. मि. (१,१४,९०० हेक्टर)

छ) सिमाना :- पूर्व :- स्याङ्जा, पर्वत पश्चिम :- प्यूठान उत्तर :- वाग्लुङ दक्षिण :- पाल्पा, अर्घाखाँची

भौगोलिक विभाजन

भौगोलिक बनावटको आधारमा यस जिल्लालाई ३ क्षेत्रमा विभाजन गरिएको छ ।

क) उच्च भूमि :- ७००० फिट देखि ९००० फिट सम्मको उचाइ भएको पूर्व पश्चिम भई फैलिएको महाभारत श्रृंखला यस क्षेत्रमा पर्दछ । रेसुङ्गा लेक, थाप्लेको लेक, धार दिने गुफा यस क्षेत्रका प्रसिद्ध ठाउँहरू हुन ।

ख) मध्य पहाडी भूमि :- ३००० फिट देखि ७००० फिटसम्म उचाइ भएको भूभाग यस क्षेत्रमा पर्दछ । तम्घास, इस्मा, धुर्कोट, चारपाला, बलेटक्सार पुर्कोट दह यस क्षेत्रका प्रमुख स्थानहरू हुन् ।

ग) होचो समथर भू-भाग :- १५२५ फिटदेखि ३००० फिटसम्म उचाई भएको भूभाग यस क्षेत्रमा पर्दछ । चौरासी, मजुवा, जुहाड, वामीटक्सार, पुर्तिघाट यस क्षेत्रका प्रमुख स्थानहरू हुन् ।

प्रमुख नदीनाला, धार्मिकः दर्शनीय स्थल, ऐतिहासिक स्थल, व्यापारिक महत्वका बजार

गुल्मी जिल्ला पनि नेपालको पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा अगाडि बढिरहेको पाइन्छ। यहाँ प्रसिद्ध धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरू जस्तै रिडी, रेसुङ्गा, अर्जुन, दिब्रुङ, रुद्रवेणी, श्रृङ्गा, पुर्तिघाट, धुर्कोट विचित्र गुफा, दरवार देविस्थान, इस्मा रजस्थल, धुर्कोट रजस्थल, मुसिकोट छन्। यहाँ प्रसिद्ध नदीहरू कालीगण्डकी, रिडी लगायत बडीघाट, छल्दी, पनाह, निस्ती खोलाहरू पनि रहेका छन्।

हावापानी:

धरातलिय स्वरूपमा विविधता भएको पहाडी जिल्ला गुल्मीमा विशेष गरेर तीन किसिमका हावापानी पाइन्छ।

क) उष्ण मनसुन जलवायु :- १५२५ फिट देखि ३००० फिट सम्मको उचाइ भएको क्षेत्रमा यस किसिमको हावापानी पाइन्छ । यस किसिमको हावापानी हुने क्षेत्रमा गर्मीमा अत्याधिक गर्मी (३५°C से. सम्म) हुन्छ ।

ख) उपोष्ण मौसमी जलवायु :- ३००० फिट देखि ७००० फिट सम्मको उचाइ भएको क्षेत्रमा यस किसिमको हावापानी पाइन्छ। यस क्षेत्रमा जाडो याममा जाडो हुने र गर्मी याममा गर्मी हुने हुँदा अत्याधिक जाडो वा गर्मी भने हुदैन।

ग) शीतोष्ण मौसमी जलवायु :- ७००० फिट भन्दा माथिका अग्ला पहाडहरूमा यस किसिमको हावापानी पाइन्छ। यस क्षेत्रमा हिउँदमा हिउँ समेत पर्ने हुँदा अत्याधिक चिसो हुन्छ।

जियोलोजी, माटो तथा भिरालोपन

गुल्मी जिल्लाको सम्पूर्ण भाग मध्य पहाडि पर्वतमालामा पर्ने भएकोले भौगर्भिक वनावट मध्यवर्ति मेटासेडिमेन्टरी चट्टानले बनेको छ। समग्रमा यस जिल्लाको भौगर्भिक वनावटलाई तीन भागमा विभाजन गर्न सकिन्छ। (Kirkpatrick, 1987)

- क) प्यूठान फिल्लाईट
- ख) अर्खा क्रिस्टलिन सीस्ट जोन
- ग) ढोर पाटन फिल्लाईट जोन

यस जिल्लाको माटोलाई निम्नानुसार विभाजन गर्न सकिन्छ ।

- क) खैरो माटो (Ustochrepts -brown soil)
- ख) सुख्खा माटो (Ustrothents – dry , shallow soil)
- ग) नरम र हलुका माटो (Haplustalfs – pale red soil)
- घ) रातो माटो (Rhodustafs – red soil)

यस जिल्लामा अग्ला, होचा, बेसी, खोंच र फाँटहरु रहेका छन् । खेती गरिएको जमिनमध्ये १७ प्रतिशत जमिनको भिरालोपना ३० डिग्री भन्दा बढि रहेको छ। यस हिसाबबाट यो जिल्ला नेपालकै सब भन्दा बढि भिरालो जग्गामा खेति गर्ने जिल्ला देखिन्छ ।

तालिका १ गुल्मी जिल्लाको भूमिको भिरालोपनको अवस्था

भिरालोपना	क्षेत्रफल (हे)	प्रतिशत	कैफियत
०-३	३७४८.१४	३	लगभग सम्म भूमि
३-८	६२४६.९०	५	अलिअलि उतार भएको जमिन
८-१८	१२४९३.८	१०	बढि उतार चढाव भएको जमिन
१८-३०	४६२२७.६	३७	मध्यम भिरालो
३०-५०	२४९८७.७	२०	भिरालो पहाडी क्षेत्र
५० भन्दा माथि	३१२३४.५	२५	अति भिरालो क्षेत्र

तालिका २ गुल्मी जिल्लाको समग्र विवरण

क्र.स.	विवरण	जम्मा	प्रतिशत
१	कूल क्षेत्रफल हे.	१२४९३७.९७	
२	खेति योग्य जमिन हे.	८५६७०.२५	६८.६४
३	खेति गारिएको जमिन हे.	३२८३०	२६.७७
४	रियलस्टेटले ढाकेको खेतियोग्य जमिनको क्षेत्रफल हे.	१५	
५	उद्योग धन्दाले ढाकेको खेति योग्य जमिनको क्षेत्रफल हे.		
६	सिंचित क्षेत्रफल हे.	१०२६०	११.९७
६.१	वाह्रै महिना सिंचित क्षेत्रफल हे.	३६३२	४.२३
६.२	मौसमी सिंचित क्षेत्रफल हे.	६६२८	७.७३
७	जिल्लाको कूल परिवार घरधुरी संख्या (२०६८ को	६४८८७	
८	जिल्लाका कुल जनसंख्या (२०६८ को जनगणना	२८०१६०	
	महिला	१५९१६५	५६.८१
	पुरुष	१२०९९५	४३.१९
	वृद्धि दर	(-०.४)	
९	जिल्लाको कुल कृषक परिवार संख्या	५५१५४	
१०	कृषिमा आश्रित जनसंख्या	८९६५१	३२

तालिका ३ गुल्मी जिल्लाको भू-उपयोग वर्गीकरण तथा क्षेत्रफलको अवस्था

क्र.सं.	भू-उपयोग	क्षेत्रफल (हे)	प्रतिशत	कैफियत
१.	पाखो जग्गा	७५,०४३.६५	५०.०९	
२.	खेत	१०,६२६.६०	७.०९	
जम्मा भू-उपयोग		८५,६७०.२५	५७.१८	
३.	सरकारी	२३६.७)	०.१५	
४.	वनजंगल	५७,००६.८६	३८.०५	
५.	गौचरण	६,८८६.१८	४.६०	
जम्मा		१२४९३७.९७	१००	

तालिका ४ गुल्मी जिल्लाको भू-स्वामित्वको ढाँचा

क्र.सं	जग्गा रोपनीको आधारमा	जग्गाधनी संख्या	जग्गाधनी संख्या	कैफियत
१	०-२ रोपनी सम्म हुने	१२,०८८.२३	१४.११	
२	२-४ रोपनी सम्म हुने	१०,०२३.३९	११.७०	
३	४-१० रोपनी सम्म हुने	२०,८९४.९६	२४.३०	
४	१०-२० रोपनी सम्म हुने	१९,४६४.२३	२२.७२	
५	२०-६० रोपनी सम्म हुने	२०,९२९.१९	२४.४३	
६	६० देखि माथि हुने	२,२७०.२५	२.६५	
जम्मा		८५,६७०.२५	१००	

तालिका ५ गुल्मी जिल्लामा खेती गरीएको जग्गाको अवस्था

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (हेक्टर)	प्रतिशत	कैफियत
१	पाखो	२३५४६	६९.१९	
२	खेत	१०४८४	३०.८१	
कूल		३४०३०	१००	

तालिका ६ गुल्मी जिल्लामा वनको अवस्था

क्र.सं.	विवरण	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	कैफियत)
१	सामुदायिक वन	४३४	१७,००४.०७	
२	कबुलियती वन	७	७१.००	
३	धार्मिक वन	१	१६५.१६६	
४	नीजि वन	८	२.०४	
५	राष्ट्रिय वन		४०,६६३.३०	
६	वनले ढाँकेको क्षेत्रफल		४०,६६३.३०	

खण्ड २

२. परियोजना सम्बन्धि जानकारी

२.१ परिचय

देशको करिब दुई तिहाई जनसंख्या रोजगारी तथा जिविकोपार्जनको लागि कृषि क्षेत्रमा निर्भर रहेको भएता पनि यस क्षेत्रको कूल गार्हस्थ उत्पादनमा करिब २६.९८ प्रतिशत (आर्थिक सर्वेक्षण, २०१९) योगदान रहेको छ। राष्ट्रिय कृषि गणना २०६८ अनुसार नेपालको कृषि जमिनको औषत आकार ०.६८ हेक्टर र प्रति कित्ताको औषत आकार ०.२१ हे. रहेको छ। गुणस्तरीय कृषि उत्पादन सामग्रीहरूको उपलब्धता सुनिश्चित गर्न नसक्नु, कृषि उपज उत्पादनमा यान्त्रिकरण अवलम्बन हुन नसक्नु र कृषि विकासका लागि आवश्यक सिंचाई, कृषि सडक, ग्रामिण विद्युतिकरण, कृषि उद्योगहरूसँगको समन्वयको अभाव रहदै आएको तथा बजारमुखी उत्पादन हुन नसकेकाले कृषिलाई व्यवसायका रूपमा नभई परम्पराका रूपमा मात्र अवलम्बन गरिदै आइएको छ ।

कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने स्पष्ट मार्गचित्रका साथ कृषि उपजको उत्पादनका लागि आवश्यक प्रविधि तथा उत्पादन सामग्रीको ब्यवस्था, बाली/वस्तु उत्पादनमा यान्त्रिकरण, प्रशोधन तथा बजारीकरणको लागि आवश्यक पूर्वाधारको ब्यवस्था जस्ता प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजनाका कृष्याकलाप मार्फत कृषि क्षेत्रको आधुनिकिकरणको परिकल्पना गरिएको छ। कृषि क्षेत्रको समग्र आधुनिकिकरणको प्रक्रियालाई तिव्र पार्न र बाह्य परिवेशसँग सामन्जस्यता ल्याउन आधुनिक कृषिका निम्न आयामहरूलाई समावेश गरी आधुनिकिकरणको प्रक्रियाको थालनी गर्न प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना आ. व. २०७३/०७४ देखि कार्यान्वयनमा आएको छ ।

सोच

कृषिमा आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषिजन्य उद्योगमा रूपान्तरित आधुनिक, व्यवसायिक, दिगो एवं आत्मनिर्भर कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने ।

लक्ष्य

समग्र कृषि मुल्य श्रृंखलाका अवयवहरूको एकिकृत संयोजन र परिचालन मार्फत खाद्य पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्दै कृषि औद्योगिकीकरण उन्मुख दिगो आर्थिक अवसरहरू सृजना गरि राष्ट्रको समग्र विकासमा टेवा पुर्‍याउने ।

उद्देश्यहरू

१. प्रमुख कृषि उपजहरूको विशिष्टकृत क्षेत्रहरू निर्माण गर्ने।
२. निर्यात योग्य कृषिबस्तुहरूको मूल्य अभिवृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,

३.कृषि लाई सम्मानजनक नाफामुखी व्यवसायका रूपमा विकास गर्दै रोजगारीका अवसरहरु सृजना गर्ने, र

४.बहुसरोकारवाला निकायहरु बिचको कार्यमूलक समन्वय मार्फत प्रभावकारी सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गर्ने।

२.२ परियोजनाका संभाग तथा मुख्य मुख्य विशेषताहरु:

परियोजनाका संभाग

क) साना ब्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) बिकास कार्यक्रम ।

ख) ब्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) बिकास कार्यक्रम ।

ग) ब्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) बिकास कार्यक्रम ।

घ) बृहत कृषि ब्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपर जोन) बिकास कार्यक्रम ।

तालिका ७ परियोजना सम्भागका मुख्य मुख्य विशेषताहरु

क्र.सं	विवरण	पकेट	ब्लक	जोन	सुपरजोन
१	क्षेत्रफल	कम्तिमा १०	कम्तिमा १००	कम्तिमा ५००	कम्तिमा १०००
	कार्यमूलक सम्बन्ध	कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि	कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि र प्रविधि विस्तार	कृषि उपज उत्पादन, प्रविधि विस्तार र प्राथमिक प्रशोधन	उपज उत्पादन, वीउ तथा प्रांगारिक मल उत्पादन, प्रयोगशाला सेवा, प्रशोधन तथा बजारीकरण, प्रविधि विस्तार
२	लाभान्वित बर्ग	साना, सिमान्तकृत कृषक समुह, नीजि उद्यमीहरु (कानुन बमोजिम दर्ता भएका	व्यवसायिक कृषक समुह, सहकारीहरु, जलउपभोक्ता समितिहरु, नीजि कृषि उद्यमी व्यवसायीहरु	व्यवसायिक कृषक सहकारीहरु, जलउपभोक्ता समितिहरु, नीजि कृषि उद्यमी व्यवसायीहरु	व्यवसायिक कृषक सहकारीहरु, जलउपभोक्ता समितिहरु, नीजि कृषि उद्यमी व्यवसायीहरु

क्र.सं	विवरण	पकेट	ब्लक	जोन	सुपरजोन
		कम्पनीहरु)			
३	लाभान्वित हुनसक्ने बर्गहरु	आसपासका अन्य कम्तिमा १० जना	आसपासका अन्य कम्तिमा ५० जना	आसपासका अन्य कम्तिमा २०० जना	आपसास तथा कच्चा सामाग्री आपूर्ती गर्ने कम्तिमा ५०० जना
४	दिइने कार्यक्रम को प्रकार	कृषि उत्पादन सामाग्री तथा प्राविधिक सेवा	वीउ, विरुवा, माछा भुरा,मल तथा बिषादी, साधारण यान्त्रिकरण,सिचाई, सडक, विद्युत, सरकारी सहयोग, ऋण, बाली सुरक्षण, नीति सहजीकरण र क्षमता विकास	वीउ, विरुवा, माछा भुरा,मल तथा बिषादी, यान्त्रिकरण, सिचाई, सडक, विद्युत, सरकारी सहयोग, ऋण, बाली सुरक्षण, नीति सहजीकरण र क्षमता विकास	वीउ, विरुवा, माछा भुरा,मल तथा बिषादी, यान्त्रिकरण,सिचाई, सडक, विद्युत, कृषि उद्योग विकास सरकारी सहयोग, ऋण, बाली सुरक्षण, नीति सहजीकरण र क्षमता विकास
५	निर्माण प्रकृया	भौगोलिक तथा प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा प्रत्येक जिल्लामा कृषि उपजहरु पकेटहरु निर्माण गर्न चाहने कृषक	जिल्लावाट भौगोलिक सम्भाव्यताका रुपमा पहिचान भइ आएका वालीहरुको पहिलो बर्षमा प्रत्येक जिल्लामा २ वटाका दरले जम्मा १५० वटा	जिल्लावाट भौगोलिक सम्भाव्यताका रुपमा पहिचान भइ आएका वालीहरुको पहिलो बर्षका लागि जम्मा ३० वटा र आयोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा ३०० वटा जोन पुरने	जिल्लावाट भौगोलिक सम्भाव्यताका रुपमा पहिचान भइ आएका वालीहरुको पहिलो बर्षका लागि प्रत्येक प्रदेशमा १ वटाका दरले जम्मा ७ वटा र

क्र.सं	विवरण	पकेट	ब्लक	जोन	सुपरजोन
		समुहरसहकारी ÷ उद्यमिहरुको सुचिकरण गरी स्थलगत प्रमाणिकरण पश्चात छनौट गर्ने ।	र आयोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा १५०० वटा ब्लक छनौट गर्ने		आयोजना अवधिमा सम्भाव्यताका आधारमा २१ वटा सुपर जोन पुग्ने
६	संचालन प्रकृया	पकेट व्यवस्थापन समितिबाट	ब्लक व्यवस्थापन समितिबाट	जोन व्यवस्थापन समितिबाट	सुपरजोन व्यवस्थापन समितिबाट
७	कार्यान्वयन इकाई	पकेट कार्यान्वयन इकाई	ब्लक कार्यान्वयन इकाई	जोन कार्यान्वयन इकाई	सुपर जोन कार्यान्वयन इकाई

यी संभागहरुमा कृषि सामाग्री आपूर्ति व्यवस्थापन, यान्त्रिकरण सहयोग, भौतिक पुर्बाधार सहयोग, अनुसन्धान शिक्षा -प्रसार सुदृढीकरण सहयोग, कृषि आधुनिकीकरणका लागि बिज्ञहरुको सेवा सम्झौता, कृषि जन्य उद्योगहरु स्थापना, प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान लगायतका कार्यक्रम संचालन गरिने उल्लेख भएको छ ।

२.३ परियोजना मार्फत कृषिको आधुनिकीकरण

पछिल्लो समय नेपालको समग्र कृषि क्षेत्रमा केही आधुनिकीकरणका संकेत र परिदृश्यहरु देखिएका छन् । उन्नत कृषि सामग्रीहरु तथा प्रविधिको प्रयोग, यान्त्रिकरण, बजारमा आधारित कृषि उपज उत्पादन तथा वितरण, कृषि फर्मको नाफा नोक्सानको हिसाब राख्ने प्रचलन आदि लाई कृषि क्षेत्रको समग्र आधुनिकीकरणका प्रारम्भिक संकेतको रूपमा लिन सकिन्छ । कृषि क्षेत्रमा बढ्दो निजी लगानी यसको अर्को संकेत हो । हाल कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरणको प्रक्रियाको थालनी भए पनि समग्र ग्रामिण कृषि अर्थतन्त्रलाई रुपान्तरण गर्ने गरी यो प्रक्रिया तिव्र र वाह्य परिवेश सापेक्ष हुन सकेको छैन । कृषि क्षेत्रको

समग्र आधुनिकीकरणको प्रक्रियालाई तिव्र पार्न र बाह्य परिवेशसँग सामन्जस्यता ल्याउन आधुनिक कृषिका निम्न आयामहरूलाई समावेश गरी आधुनिकीकरणको प्रक्रियाको थालनी गर्न यस प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना शुरु गरिएको छ।

२.४ परियोजना संचालनको अवधारणा:

१. कृषि योग्य जमिनको चक्काबन्दी
२. विशिष्टकृत व्यवसायिकरण
३. उन्नत प्रविधि र गुणस्तरिय पूर्वाधार विकास
४. अन्तराष्ट्रिय रूपमा बजारमा प्रतिस्पर्धी कृषि र औद्योगिकरण
५. उपलब्धिमा आधारित सहजिकरण

२.५ परियोजना कार्यान्वयन सरोकारवालाहरूको भूमिका र जिम्मेवारी

परियोजना सरोकारवालाहरू	व्यवस्थापन भूमिका र जिम्मेवारी
कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजना कार्यान्वयन निकायहरूलाई समग्र मार्गनिर्देशन गर्ने । ● परियोजना संचालन एवं व्यवस्थापन गर्ने । ● परियोजना कार्यान्वयनमा मुख्य सरोकार राख्ने निकायहरू बिचमा समन्वय कायम गर्न सहयोग गर्ने । ● कार्यान्वयनका लागि बजेट र जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने ● परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक नीति, रणनीति, नियम, नियमावली, निर्देशिका तथा कार्यविधिहरूको तर्जुमा, परिमार्जन र स्वीकृत गर्ने । ● परियोजना निर्देशक कृषि विकास मन्त्रालयले नियुक्त गर्ने छ र नीजले कृषि विकास मन्त्रालयका सचिवको प्रत्यक्ष निर्देशनमा कार्य गर्ने छ । ● परियोजना व्यवस्थापन ईकाई र अन्तरगतका निकाय, सम्पादन गरिने कृषाकलापहरू र अपेक्षित प्रतिफलहरूको अनुगमन, मुल्याङ्कन र प्रभाव अध्ययन गर्ने ।

परियोजना सरोकारवालाहरु	व्यवस्थापन भुमिका र जिम्मेवारी
परियोजना निर्देशक समिती	<ul style="list-style-type: none"> ● राष्ट्रिय कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन समितिले यस परियोजनामा परियोजना निर्देशक समितीको रूपमा कार्य गर्ने छ। ● माननीय कृषि विकास मन्त्रीको अध्यक्षतामा परियोजनाको परियोजना निर्देशक समिति रहनेछ । ● परियोजनालाई नीतिगतरूपमा मार्गनिर्देशन गर्ने । ● परियोजनासँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरु र क्षेत्रहरु विच कार्यमुलक समन्वय र सौहार्दता स्थापना गराउने । ● परियोजनाको नीतिगत अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने । ● परियोजनाको बजेट तथा कार्यक्रमको ढाँचा अनुमोदन गर्ने । ● परियोजनाको लागि आवश्यक निर्देशिका र कार्यविधिहरु स्वीकृत गर्ने ।
परियोजना कार्यान्वयन समिति	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषि विकास मन्त्रालयका सचिवको अध्यक्षतामा परियोजना कार्यान्वयन समिति रहनेछ । ● परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था मिलाउने । ● परियोजनाको लागि आवश्यक बजेट तथा कार्यक्रमहरु स्वीकृतीका लागि निर्देशक समितिमा सिफारिश गर्ने । ● परियोजना संचालन सम्बन्धमा आवश्यक कार्यविधिहरु स्वीकृत गर्ने एवं निर्देशिकाहरु स्वीकृतीका लागि निर्देशक समिति समक्ष पेश गर्ने । ● परियोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमनका लागि निर्देशक समितिवाट निर्देशन भए अनुसार व्यवस्था मिलाउने । ● अन्तर निकाय समन्वयको लागि निर्देशक समितिवाट निर्देशन भए अनुसार व्यवस्था गर्ने । ● परियोजना संचालनमा आइपरेका समस्याहरु समाधानका लागि निर्देशक समितिमा पेश गर्ने ।
परियोजना कार्यान्वयन निकाय: कृषि विभाग, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद, सिँचाई विभाग, उद्योग विभाग, वन विभाग र	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजना व्यवस्थापन ईकाई र परियोजना कार्यान्वयन ईकाई मार्फत परियोजनाको कार्यान्वयन गराउने । ● परियोजनालाई प्राविधिक पृष्ठपपोषण गर्ने । ● परियोजना कार्यान्वयन ईकाईको स्थापन गर्ने र जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने । ● परियोजनाको अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने ।

परियोजना सरोकारवालाहरु	व्यवस्थापन भुमिका र जिम्मेवारी
ग्रामिण पुर्वाधार तथा कृषि सडक विभाग	
परियोजना व्यवस्थापन ईकाई (PMU)	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजनाका लागि आवश्यक नीति, नियम र कार्यक्रम तथा कृयाकलापहरुको तर्जुमा गरि परियोजना कार्यान्वयन समीतिमा पेश गर्ने । ● परियोजनाको समग्र कार्यान्वयनको व्यवस्थापन गर्ने । परियोजनाको सबै तहका कर्मचारीहरुको प्रशासनिक व्यवस्थापन गर्ने । ● परियोजना निर्देशक समिति र परियोजना कार्यान्वयन समितिको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने । ● परियोजना कार्यान्वयन ईकाईहरुलाई पृष्ठनपोषण तथा मार्गनिर्देशन गर्ने । ● परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक निर्देशिका तथा कार्यविधिहरुको तर्जुमा तथा परिमार्जनको व्यवस्था मिलाउने । ● परियोजनाका अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन मुल्याङ्कन र प्रभाव अध्ययन गर्ने । ● परियोजनाको सफल कार्यान्वयनका लागि कार्यमुलक समन्वयको व्यवस्था मिलाउने । ● परियोजनाको समग्र प्रतिवेदन तयार गरी मासिक,चौमासिक, अर्धवार्षिक र वार्षिकरूपमा कृषि विकास मन्त्रालयमा प्रतिवेदन गर्ने ।
राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालय	● कार्यक्रम तर्जुमा, स्विकृति, समन्वय र अनुगमन तथा मूल्यांकन ।
प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषदको कार्यालय	● कार्यक्रम अनुगमन तथा समन्वय
अर्थ मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजना कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेटको वार्षिक विनियोजनका माध्यमबाट व्यवस्थापन गर्ने । ● परियोजनालाई वित्त सम्बन्धि क्षेत्रहरुमा पृष्ठपोषण र मार्गदर्शन गर्ने । ● परियोजनाको अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने ।
सिंचाई मन्त्रालय	● परियोजना अन्तरगतको मझौला र ठुला सिंचाई निर्माण र मर्मत सुधार सम्बन्धि कृयाकलापहरुको कार्यान्वयन गर्ने ।

परियोजना सरोकारवालाहरु	व्यवस्थापन भुमिका र जिम्मेवारी
	<ul style="list-style-type: none"> ● सिंचाई विभाग अन्तरगत परियोजना कार्यान्वयन ईकाई र जिल्ला सिंचाई कार्यालयहरुमा परियोजना कार्यान्वयन डेस्कको स्थापना गराउने ● परियोजनाको अपेक्षित प्रतिफलहरुको (सिंचाई संग सम्बन्धित) अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने ।
उद्योग मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजना अन्तरगतको कृषिजन्य उद्योग सम्बन्धि कृयाकलापहरुको कार्यान्वयन गर्ने । ● उद्योग विभाग अन्तरगत परियोजना कार्यान्वयन ईकाई र जिल्लास्थित कार्यालयहरुमा परियोजना कार्यान्वयन डेस्कको स्थापना गराउने । ● परियोजनाको अपेक्षित प्रतिफलहरुको (उद्योगसँग सम्बन्धित) अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने ।
वन मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजना अन्तरगतको कृषि वन कार्यक्रम कार्यान्वयन गराउने । ● वन विभाग अन्तरगत परियोजना कार्यान्वयन ईकाई र जिल्लास्थित कार्यालयहरुमा परियोजना कार्यान्वयन डेस्कको स्थापना गराउने । ● परियोजनाको अपेक्षित प्रतिफलहरुको (वन सम्बन्धि) अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने ।
शिक्षा मन्त्रालय	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषि कलेजहरुको स्थापनाको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने । ● संबन्धित वालिको प्राविधिक स्तर (जे.टि.रजे.टि.ए.) पढाईको लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
क्षेत्रिय निकायहरु (कृषि अनुसन्धान, कृषि खाद्य प्रविधि, वन, सिंचाई, उद्योग)	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजनालाई प्राविधिक पृष्ठपोषण तथा कार्यमुलक समन्वयको प्रत्याभुत गराउने । ● परियोजनाका विषयगत अपेक्षित प्रतिफलहरुको अनुगमन तथा मुल्याङ्कन गर्ने । ● परियोजना कार्यान्वयनमा देखिएका विषयगत समस्याहरु समाधानमा पहलकदमी लिने र समाधान हुन नसकेका समस्याहरु सम्बन्धित विभाग मार्फत परियोजना व्यवस्थापन ईकाईमा प्रतिवेदन गर्ने । ● परियोजनाको विषयगत प्रगति तयार गरी सम्बन्धित विभागमा पठाउने ।

परियोजना सरोकारवालाहरु	व्यवस्थापन भुमिका र जिम्मेवारी
जिल्लास्थित कार्यालय (कृषि, सिचाई, वन र उद्योग)	<ul style="list-style-type: none"> ● परियोजनाको जिल्ला कार्यान्वयन ईकाईका रूपमा कार्य गर्ने । ● जिल्लामा कार्यमुलक समन्वय र परियोजनाका प्रतिफलहरुको अनुगमन मुल्याङ्कन गर्ने । ● मासिकरूपमा परियोजनाको प्रगति प्रतिवेदन सम्बन्धित क्षेत्रिय कार्यालय, विभाग र परियोजना व्यवस्थापन ईकाईमा प्रतिवेदन पठाउने । ● परियोजनाको समग्र कार्यान्वयन, समन्वय र अनुगमन मुल्याङ्कनका लागि जिल्लामा कार्यरत एक फोकल अधिकृतको व्यवस्थागरी आवश्यक जनशक्तीको व्यवस्थापन गर्ने ।
जोन कार्यान्वयन ईकाई र सुपर जोन कार्यान्वयन ईकाई	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रत्येक जोन र सुपरजोनमा कृषि सेवा अन्तरगत रा.प.द्वि.प्रा. स्तरको अधिकृतको संयोजकत्वमा कार्यान्वयन ईकाई रहने । ● जोन र सुपरजोन विकासका लागि तय भएका नीति तथा कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयन गर्ने । ● परियोजना कार्यान्वयनका लागि कृषि सहकारी, समुह र कृषि उद्यमीहरुको अभिमुखिकरण तथा क्षमता विकास गर्ने । ● जोन र सुपरजोन संचालनको लागी उपभोक्ताहरुको सहयोगमा आन्तरिक व्यवस्थापन विधि (Code of Conduct) तयार गरी लागु गर्ने । ● सम्बन्धित बालीको अनुसन्धान तथा विकास केन्द्रका रूपमा कार्य गर्ने तथा वाली विशेषको पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोन सँगको अनुसन्धान प्रसार सेवा र कृषि शिक्षाको सम्बन्ध (Linkages) र पहुँच (Access) स्थापना गर्ने । ● कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनसँग सम्बन्धित निकायहरुविच कार्यमुलक समन्वयको व्यवस्था मिलाउने । ● परियोजनाको प्रगति मासिक रूपमा परियोजना व्यवस्थापन ईकाईमा पठाउने र त्यसको जानकारी (CC) परियोजना कार्यान्वयन निकाय र जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरुमा पठाउने, जिल्ला स्थित कार्यालयहरुले क्रमश सम्बन्धित माथिल्लो निकायमा आवधिक रूपमा प्रगती प्रतिवेदन पठाउने। क्षेत्रिय कार्यालयहरुले प्रगती कम्पाईल गरी सम्बन्धीत विभागमा पठाउने ।

२.६ अपेक्षित उपलब्धी

१. परियोजना संचालनको प्रथम वर्षमा प्रत्येक जिल्लामा भौगोलिक सम्भाव्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा छानिएका कम्तिमा १० हेक्टर क्षेत्रफलका तोकिएका जिल्लामा तोकिएका संख्या गरी कम्तिमा २१०० साना व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) हरू, प्रत्येक जिल्लामा १०० हेक्टरका २ वटा गरी कम्तिमा १५० व्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) हरू स्थापना भएको हुनेछ। त्यसैगरी, तोकिएका ३० जिल्लामा ५०० हे क्षेत्रफलका कम्तिमा ३० कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) हरू स्थापना गरिनेछ। प्रत्येक प्रदेशमा एक हजार क्षेत्रफलका कम्तिमा ७ वटा वृहत कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक क्षेत्र (सुपर जोन) स्थापना भएको हुनेछ। परियोजना अवधिभरमा यस्ता पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनको संख्यमा संभाव्यता र औचित्यका आधारमा क्रमश बृद्धि गर्दै कम्तिमा १५ हजार पकेटहरू, १५०० ब्लकहरू, ३०० जोनहरू र २१ सुपर जोनहरू स्थापना भएको हुनेछ। प्रथम वर्षमा छानिएका १८ वटा बाली/वस्तुहरू ४२ हजार ३०० हे. मा खेती भइ करिब ४ लाख ७७ हजार मे.टन उत्पादन हुने अनुमान गरिएको छ ।

२. आगामी ३ वर्ष भित्र प्रमुख खाद्यान्न बालीहरू (धान, गहु, मकै) मा, आगामी २ वर्ष भित्र तरकारी बाली र माछामा र ७ वर्ष भित्र प्रमुख फलफूल बालिमा आत्मनिर्भर भएको हुनेछ ।

३. परियोजनाको प्रथम वर्षमा करिब ८ लाख ७० हजार आंशिक र ४३ हजार ५०० स्थाई रोजगारी सृजना भएको हुनेछ। परियोजनाको अन्तिम वर्षमा करिब ५ लाख १० हजार आंशिक र २५ हजार ५०० स्थाई रोजगारीको संख्या कायम रहनेछ ।

४. हालको मूल्यमा परियोजना संचालनको प्रथम वर्षमा कुल लगानी करिब रु. ५ अर्ब ७८ करोड बाट मूल्य अभिवृद्धि सहित करिब रु. २६ अर्ब ८ करोड मूल्य बराबरको र परियोजना अवधिभरमा कुल लगानी करिब रु. १ खर्ब ३० अर्बबाट मूल्य अभिवृद्धि सहित करिब रु. २० खर्ब ९५ अर्ब ७५ करोड मूल्य बराबरको रकम कुल गार्हस्थ उत्पादनमा योगदान पुगेको हुनेछ जसबाट कृषि विकास रणनीतिको पहिलो १० वर्षको लक्ष्य हाँसिल गर्न महत्वपूर्ण सहयोग पुग्ने छ।

२.७ जोन/सुपरजोन निर्माण प्रक्रिया

- ❖ भौगोलिक तथा प्राविधिक सम्भाव्यताका आधारमा तोकिएको क्षेत्रमा तोकिएका बाली र वस्तुका जोन/सुपरजोनहरू निर्माण गर्न चाहने कृषक समुह, कानून बमोजिम दर्ता भएका कृषि कार्यमा संलग्न सहकारी, कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीको सुचि तयार गर्नेछ।
- ❖ सूचीकृतहरू मध्येबाट आवश्यक संख्यामा जोन/सुपरजोनहरू छनौटका लागि परियोजना व्यवस्थापन इकाई (PMU) ले सम्बन्धित विषय विज्ञको संयोजकत्वमा आवश्यकतानुसार सदस्यहरू रहने एक प्राविधिक कार्यदल बनाउनेछ।

- ❖ उक्त कार्यदलले तोकेका सूचकहरु र स्थलगत प्रमाणिकरण समेतका आधारमा सिफारिश गरे अनुरूप जोन क्षेत्रको छनौट सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन इकाई (PIU) ले गर्नेछ।
- ❖ तोकिएको क्षेत्रमा जोन संचालन गर्न तोकिएको क्षेत्रफल नपुगेमा सम्भाव्य बरिपरिको क्षेत्र समेत समावेश गर्न सकिनेछ ।
- ❖ यसरी जोन क्षेत्र संचालन गर्न छानिएका कृषक समुह, कानुन बमोजिम दर्ता भएका कृषि कार्यमा संलग्न सहकारी, कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरु रहने जोन संचालक समिति गठन हुने ।

२.८ जोन/सुपरजोन संचालन प्रक्रिया

- ❖ जोन/सुपरजोनहरु क्षेत्रका कृषक समुह, कानुन बमोजिम दर्ता भएका कृषि कार्यमा संलग्न सहकारी, कृषि उद्यमी तथा व्यवसायीहरु मध्येवाटै छानिएका व्यक्तिको प्रतिनिधित्व रहने गरी कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिला सहितको ९ सदस्यीय जोन/सुपरजोन संचालक समिति गठन हुने व्यवस्था बमोजिम।
- ❖ समितिमा संयोजक, उपसंयोजक, सचिव र सहसचिव एक(एक जना र बाँकी ५ जना सदस्य रहनेछन्।
- ❖ जोन/सुपरजोन संचालक समितिको प्रमुख कार्यकारी पदहरुमा कम्तिमा १ जना महिला हुने छन। तोकिएको क्षेत्रफलको व्यवस्थापन गरि कृषि उद्यमी, कम्पनी वा फर्म एकलैले संचालन गर्ने जोन/सुपरजोन क्षेत्रको हकमा भने त्यस्तो कृषि उद्यमी स्वयंले नै जोन/सुपरजोन संचालक समितिको भूमिका निर्वाह गर्नेछ। जोन/सुपरजोन कार्यान्वयनमा खटिने तोकिएको बरिष्ठ कृषि अधिकृत, नजिकको कृषि सेवा केन्द्र, फार्म केन्द्र, कृषि तालिम केन्द्र र कृषि अनुसन्धान केन्द्रका प्रतिनिधिहरु, सरोकारवाला निकायका जिल्ला स्थित कार्यालयका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु समेत जोन संचालक समितिको सल्लाहकारका रुपमा रहनेछन् ।
- ❖ सम्बन्धित स्थानीय तहको प्रमुख समितिको आमन्त्रित सदस्यको रुपमा रहने।
- ❖ नेपाल सरकारको तर्फबाट यस समितिलाई जाने सम्पूर्ण सहयोग रकमको उपयोग गर्न जोन/सुपरजोन कार्यान्वयनमा खटिने जोन प्रमुखको सहमतिमा नेपाल सरकारको प्रचलित ऐन नियम अनुसार खर्च हुने।
- ❖ जोन/सुपरजोन संचालक समिति र परियोजना कार्यान्वयन इकाई विच स्विकृत बार्षिक कार्यक्रम संचालनका लागि सम्झौता हुने।
- ❖ जोन/सुपरजोन संचालक समितिले जोन/सुपरजोन क्षेत्र भित्रका कृषक कृषक समुह सहकारीहरुको मागमा आधारित कार्यक्रमहरुको प्रस्तावना तयार गरि परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा पेश गर्ने।

२.९ जोन/सुपरजोन संचालक समितिको भूमिका तथा जिम्मेवारी

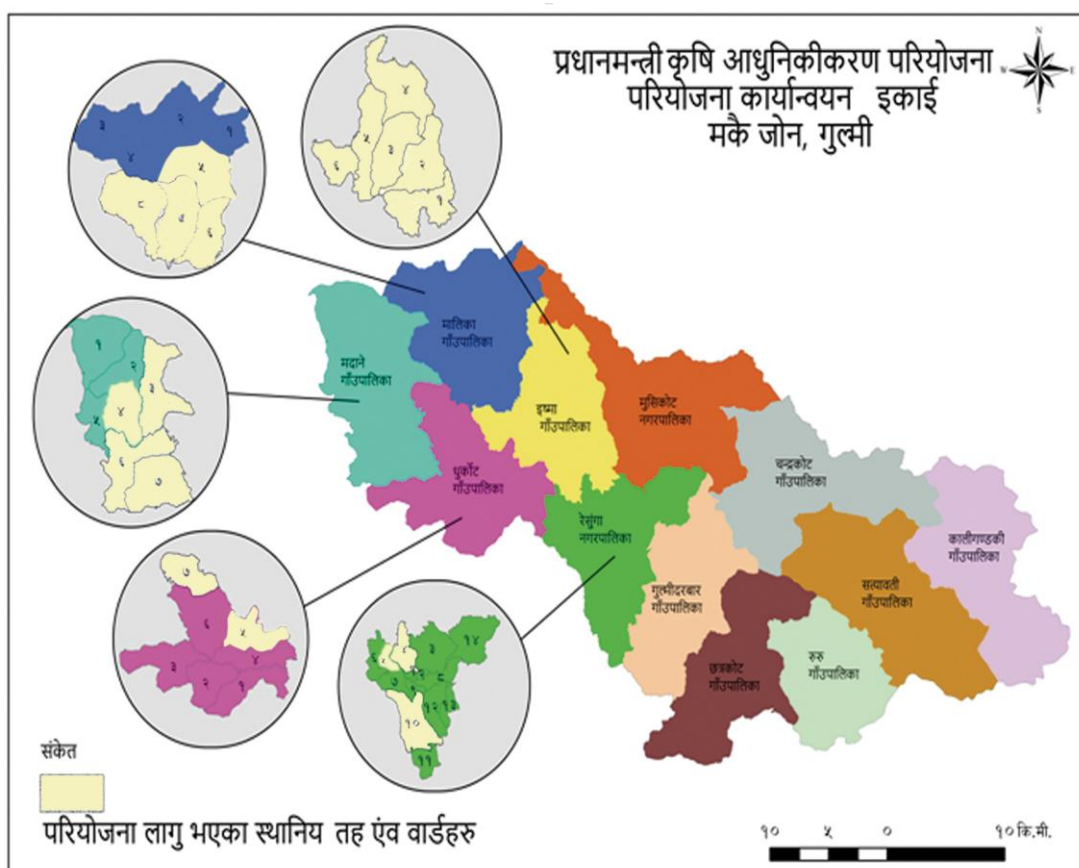
- ❖ जोन/सुपरजोनमा भएको विद्यमान प्रविधि र पुर्वाधारहरूको अभिलेख तयार गर्ने।
- ❖ परियोजना कार्यान्वयन ईकाईसँगको सहकार्यमा नविनतम प्रविधिहरूको प्रसार र प्रयोगको कार्य गर्ने।
- ❖ परियोजना कार्यान्वयन ईकाई सँगको सहकार्यमा स्थापना गरिने पुर्वाधारहरूको विकास, प्रयोग र सम्बर्द्धन गर्ने।
- ❖ जोन/सुपरजोन विकास सँग सम्बन्धित सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने।
- ❖ मासिकरूपमा जोन/सुपरजोनको प्रगति प्रतिवेदन परियोजना कार्यान्वयन ईकाईमा पेश गर्ने।
- ❖ जोन/सुपरजोन संचालनमा सहभागी हुने हरूको आन्तरिक आचारसंहिता (Code of Conduct) बनाई लागु गर्ने।

खण्ड ३

३. मकै जोन गुल्मीको परिचय, प्राथमिकता तथा संचालन प्रक्रिया र प्रगति:

३.१ परिचय:

कृषि क्षेत्रको समग्र आधुनिकीकरणको प्रक्रियालाई तिव्र पार्न र बाह्य परिवेशसंग सामन्जस्यता ल्याउन आधुनिक कृषिका विभिन्न आयामहरूलाई समावेश गरी आधुनिकीकरणको प्रक्रियाको थालनी गर्न प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना गत आ.व. २०७३।०७४ देखि १० वर्षे परियोजना संचालन भएको छ। जसअनुरूप आ.व. २०७३।०७४ देखि गुल्मी जिल्लामा मकै तथा मकैको बीउको व्यावसायिक उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र विकास गर्नका लागि जिल्लाका ५ वटा स्थानीय तहका १५ वटा वडामा र आ.व. २०७६।०७७ देखि थप ५ वटा वडा गरी १९ वटा वडामा जम्मा १८६ वटा कृषक समुह एवं कृषि सहकारीमा आवद्ध भएका २११७ हे क्षेत्रफललाई लक्षित गरी विभिन्न कार्यक्रमहरू संचालनमा भइरहेका छन्। मकै जोन अनर्तरगत कार्यक्रम लागु भएका स्थानीय तह तथा वडाको विवरण अनुसूचि १ मा रहेको छ ।

३.२ मकै जोन गुल्मीका प्राथमिकताहरू तथा संचालन प्रक्रिया

उद्देश्य

- ❖ कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरणमा योगदान पुर्याउने गरी मकै तथा मकै बीउको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने।
- ❖ जोन क्षेत्रमा कृषि यान्त्रिकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवं व्यवसायीकरण प्रवर्द्धन तथा प्रारम्भिक प्रशोधन केन्द्रहरूको स्थापना मार्फत कृषि आधुनिकीकरणको आधारशिला तयार गर्ने।
- ❖ जोन तथा आसपासका क्षेत्रहरूमा रोजगारीका अवसरहरू श्रृजना गर्ने।

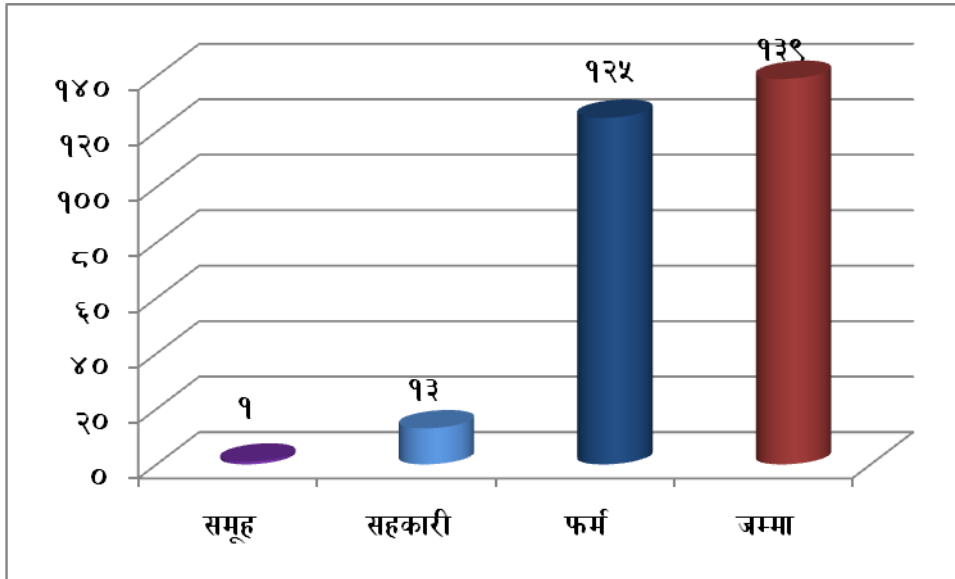
संचालन हुने क्रियाकलापहरू

- ❖ जोन क्षेत्रमा रासायनिक तथा प्राङ्गारिक मल, उन्नत तथा हाईबिड बीउ विजन, रसायनिक एवं जैविक विषादीहरू लगायतका उत्पादन सामग्रीहरूमा तोकिए बमोजिम अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइनेछ।
- ❖ मकै तथा मकै बीउको सहभागितात्मक व्यवसायिक उत्पादन प्रविधि प्रदर्शन संचालन उत्पादन प्रविधि, बजारीकरण, मूल्य श्रृंखला विकास लगायतका विविध पक्षहरू समेटिने गरी स्थलगत तालिम कार्यक्रम संचालन।
- ❖ यान्त्रीकरण प्रवर्द्धनका लागि उत्पादन देखि बजारीकरणसम्म आवश्यक पर्ने सबै प्रकारका मेशिनरी औजार उपकरणको सेट सहितको सेवा उपलब्ध गराउन Custom Hiring Center स्थापनाका लागि पूंजीगत अनुदान उपलब्ध गराइनेछ।
- ❖ व्यवसायीकरणका लागि प्राथमिक प्रशोधन केन्द्र, गोदाम घर, ग्रेडिंग लगायतका उत्पादनोपरान्त आवश्यक पूर्वाधारहरू रहेको पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर निर्माण गरिनेछ।
- ❖ पूर्वाधार विकास सहयोगतर्फ लिफ्ट, डिप तथा स्यालो ट्युबवेल जडान, सिंचाई कुलो मर्मत तथा सुधार, आवश्यक कृषि पूर्वाधारहरू (Community seed banks, processing, grading and packaging units, marketing infrastructures, CAESC Infrastructure, Quarantine Infrastructures/ laboratories) लगायतमा सहयोग पुर्याइनेछ।
- ❖ प्राङ्गारिक मल कारखाना, टिस्यु कल्चर ल्याब, हाइटेक नर्सरी लगायतका पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग पुर्याइनेछ।

मकै जोनमा आवद्ध समूह/सहकारी: मकै जोनको कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने ईच्छुक समूह/सहकारीहरूलाई सूचिकृतको लागि रीतपूर्वक आवेदन दिन लगाई आवद्ध गर्ने गरिएको छ। मकै जोनमा आ.व. २०७५।०७६ सम्म १२५ समूह, १३ सहकारी र १ वटा नीजि फर्म गरि जम्मा १३९

वटा कृषक समूह\कृषि सहकारी\नीजि फर्महरु आवद्ध छन्। मकै जोनमा आवद्ध समूह/सहकारीहरुको विवरण अनुसूचि २ मा रहेको छ।

चित्र १ आ.व. २०७५/०७६ सम्म मकै जोनमा आवद्ध कृषक समूह/कृषि सहकारी/नीजि फर्महरुको विवरण

मकै जोन सञ्चालक समिति: मकै जोनबाट सञ्चालन हुने सम्पूर्ण क्रियाकलापहरुमा समन्वय तथा सहजीकरणको लागि परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख गरे अनुसारको मकै जोन सञ्चालक समिति गठन गरिएको छ। मकै जोन शुरुवात भएसँगै एउटा समितिको पदावधि सकिए सँगै दोस्रो कार्यकालको सञ्चालक समिति २०७५ चैत्र ९ गते गठन भई हाल क्रियाशील छ। मकै जोन गुल्मीबाट सञ्चालन हुने सबै प्रकारका क्रियाकलापहरुमा मकै जोन सञ्चालक समितिको बैठकबाट निर्णय गरी परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई कार्यान्वयनको लागि निर्णय सिफारिस गरे बमोजिम सञ्चालन गर्ने परिपाटी बसेको छ। समितिका बैठकमा समितिका पदाधिकारीहरुको सक्रिय सहभागिता रहदै आएको छ। वर्तमान मकै जोन सञ्चालक समितिको पदाधिकारीहरुको विवरण निम्नुसार रहेको छ।

तालिका ८ मकै जोन सञ्चालक समितिको पदाधिकारीहरुको विवरण

क्र.स	नाम	ठेगाना	पद	सम्पर्क नं
१	लोक बहादुर कुंवर	मदाने-६	संयोजक	९८४७०९९४०५
२	सिता अर्याल	इस्मा-४	उप संयोजक	९८४७९४९९९२
३	शेर बहादुर कुंवर	इस्मा-९	सचिव	९८५७०६४८४७
४	दुर्गा अर्याल	मालिका-८	सह सचिव	९८६५७२९३७४
५	नन्दराम पन्थी	धुर्कोट-७	सदस्य	९८४७३०७७९५
६	सुमित्रा पन्थी	मालिका-७	सदस्य	९८६७५०९५९५
७	रिता अर्याल	मदाने-३	सदस्य	९७४७०९८५३२

क्र.स	नाम	ठेगाना	पद	सम्पर्क नं
८	खिमराज पराजुली	इस्मा-६	सदस्य	९८४७३९३८४९
९	गोविन्द प्रसाद अर्याल	रे.न.पा-४	सदस्य	९८६०५५९६७३
१०	पूष्पा श्रीस	रे न पा	जोन व्यवस्थापक	९८६१९९४५०५

३.३ जनशक्ति विवरण

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना, परियोजना कार्यान्वयन इकाई (मकै जोन) मा आ.ब. २०७५/७६ मा स्वीकृत भएको कुल दरबन्दी १० जनामा ५ जना मात्र पदपूर्ती भएको थियो। कम जनशक्तिका भएका कारणले मकै जोनका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न कठिनाई भएको थियो। आ.ब. २०७५/७६ परियोजना कार्यान्वयन इकाई, मकै जोन गुल्मी रहेको जनशक्ति विवरण तालिका ९ मा रहेको छ।

तालिका ९ आ.ब. २०७५/७६ परियोजना कार्यान्वयन इकाई, मकै जोन गुल्मी जनशक्ति विवरण

क्र.सं.	स्वीकृत पद/श्रेणी	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	पदपूर्ती	रिक्त दरबन्दी	कैफियत
१	रा.प.द्वि.प्रा.	१	-	१	
२	रा.प.तृ.प्रा.	१	१	-	
३	रा.प.अनं.प्र.प्र. (लेखापाल)	१	-	१	
४	रा.प.अनं.प्र.प्र. वा रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	१	-	१	
५	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	२	०	२	
६	सामाजिक परिचालक	१	१	-	
७	का.स.	२	२	-	
८	ह.स.चा.	१	१	-	
जम्मा		१०	५	५	

३.४ मागमा आधारित वार्षिक कार्यक्रम तय

कृषक स्तरबाट नै पहिचान भएका योजनाहरू कार्यान्वयन गर्ने उद्देश्यले परियोजना लागु भएका विभिन्न कृषक समुह सहकारी स्तरमा नै परियोजनाको निर्दिष्ट लक्ष्य एवं उद्देश्य अनुरूप संचालन गर्ने गरि निर्दिष्ट फर्मेट अनुरूप योजना माग भई जोन संचालक समिति तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा विभिन्न चरणमा बैठक बसेर अनुसूची ३ बमोजिमको मागमा आधारित वार्षिक कार्यक्रम तय गरि स्वीकृत भई

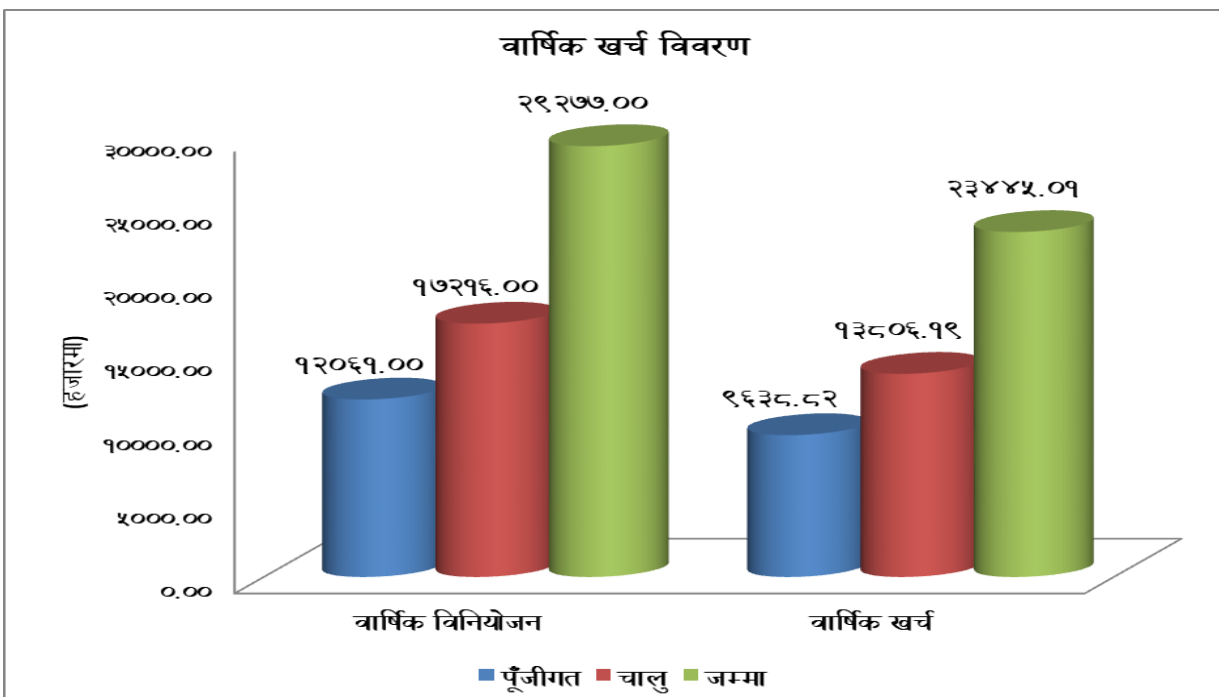
आएको हो। यसरी तय भएको वार्षिक कार्यक्रममा स्थानीय लाभग्राही समुदाय स्वयंको प्रत्यक्ष सहभागितामा तयार भएकोले योजना कार्यान्वयन एवं प्रतिफल वितरणमा समान सहभागिता हुने तथा योजनामा अपनत्वको भावना वृद्धि भइ निर्दिष्ट क्रियाकलापहरू समयमा नै गुणस्तरीय तवरबाट संचालन गर्न सहयोगी सिद्ध भएको छ।

३.५ वार्षिक प्रगति

३.५.१ कार्यक्रमको समग्र प्रगति विवरण

परियोजनाको समग्र प्रगति स्थिति अनुसूची अनुसार रहेको छ। भारत प्रगति ९४ प्रतिशत तथा वित्तीय प्रगति ८०.०८ प्रतिशत रहेको छ। कार्यक्रमको प्रथम वर्ष आ.व.२०७३/०७४ मा जम्मा ६९.९ लाख, आ.व.२०७४/०७५ मा जम्मा ३ करोड १ लाख ६६ हजार तथा आ.व. २०७५/०७६ जम्मा २ करोड ३४ लाख ४५ हजार गरी हालसम्म जम्मा ५ करोड ४३ लाख १० हजार खर्च भएको छ। जसबाट विभिन्न प्रकृतिका चालु क्रियाकलाप एवं पुंजीगत प्रकृतिका क्रियाकलापहरू संचालन भई सम्पन्न भएका छन्। वार्षिक अवधि भरमा २ वटा पोष्टहार्भेष्ट सेन्टरको काम समयमै सम्पन्न गर्न नसकेकोले तथा कष्टम हायरिंग सेन्टर अन्तरगत कृषि औजार एवं उपकरणहरूको प्रयास माँग नहुँदा विनियोजित बजेट खर्च हुन सकेन। आ.व. २०७५/०७६ को मकै जोन कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति कच्चेवारीको विस्तृत विवरण अनुसूची ४ मा रहेको छ। परियोजनाको हालसम्मको खर्च सम्बन्धि विवरण चित्र २ मा रहेको छ।

चित्र: २ आ व २०७५/०७६ मा मकै जोन कार्यक्रम अन्तर्गत विनियोजित पूंजीगत तथा चालू बजेट तथा खर्चको विवरण

३.५.२ सञ्चालित मुख्य-मुख्य क्रियाकलापहरू

३.५.२.१ सिप तथा क्षमता विकास तालिम, गोष्ठी तथा भ्रमण:

परियोजनाको बारेमा विस्तृत रूपमा जानकारी प्रवाह गर्ने तथा परियोजना कार्यान्वयनका विविध पक्षहरूमा संचालक समितिका पदाधिकारी एवं सम्बन्धित स्थानिय तहका प्राविधिकहरूलाई व्यावहारिक ज्ञान तथा सिप प्रवाह गर्ने उद्देश्य सहित जोन संचालक समितिको गठन तथा संचालन प्रक्रिया कार्यक्रमबाट उपलब्ध हुने सहजिकरण एवं सुविधा, परियोजना कार्यान्वयनमा विभिन्न समिति एवं निकायहरूको भुमिका तथा जिम्मेवारी, परियोजना संचालन सम्बन्धि विभिन्न स्विकृत कार्यविधि एवं निर्देशिकाको बारेमा परियोजनाका वरिष्ठ कृषि अधिकृत लगाएत अन्य सहकर्ताहरूबाट सहजिकरण भएको थियो।

समितिका पदाधिकारी एवं कर्मचारीहरूलाई परियोजना अन्तरगतका विभिन्न जोन सुपरजोनहरूमा संचालन भएका क्रियाकलापहरूको स्थलगत अवलोकन मार्फत अनुभव आदान प्रदान गर्ने उद्देश्य अनुरूप तरकारी जोन पाल्पा देखि पश्चिम तर्फ क्रमश धान जोन कपिलवस्तु, मकै सुपरजोन, दाङ्ग, धान जोन वर्दिया, गँहु सुपरजोन कैलाली तथा धान जोन कञ्चनपुर सम्म भ्रमण गरी संचालक समिति मार्फत संचालन गरिएका पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर कष्टम हायरिग सेन्टरहरूको अवलोकन तथा अनुभव आदान प्रदान गरिएको थियो। सहभागीहरूले मकै सुपरजोन दाङ्गमा संचालन भएका क्रियाकलापहरू विशेष गरि हिँउदे मकै खेती प्रवर्द्धन कष्टम हायरिग सेन्टर अन्तरगत उपलब्ध गराइएका मकै संग सम्बन्धित कृषि औजार क्रमशः जिरो टिल सिड ड्रिल, कर्न डिहस्कर, ज्याव प्लाण्टर, इन्टर कल्टिभेटर जस्ता मेशिनहरू प्रति आकर्षण बढेको र प्रयोग गर्न सकिनेमा विश्वस्त भइ औजार उपकरणहरूको माग बढ्न गई यान्त्रिकरणमा टेवा पुगेको पाईयो। आर्थिक वर्षभरि जम्मा ३० वटा स्थलगत तालिमबाट ६०० जना कृषकहरूले मकै उत्पादन एवं वजारिकरण सम्बन्धि जानकारी प्राप्त गरेका थिए। स्थलगत तालिममा मकैको विभिन्न वृद्धि अवस्थामा स्थलगत रूपमा नै जानकारी गराउने र कृषक स्वयंलाइ दक्ष बनाउने उद्देश्य सहित उनिहरूको सहभागितामा सहभागितात्मक तालिम पद्धति अवलम्बन गरिएको थियो। पुर्कोटदह तथा अमरपुरका बीज वृद्धि गर्ने जम्मा ५० जना कृषकहरूले बीउ उत्पादन गुणस्तर नियन्त्रण भण्डारण तथा प्रशोधन आदि विविध पक्षमा प्राविधिक एवं व्यावहारिक ज्ञान हासिल गरेका थिए। परियोजना क्षेत्रका जम्मा २२ जना व्यावसायीहरूले मकैको विविध परिकार बनाउने तालिममा सहभागी भई सक्षम भएर स्थानिय वजारमा मकैका परिकारहरू तयार भई विक्री हुने अपेक्षा गरिएको थियो। बीउ उत्पादक, बीउ व्यवसायी तथा सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा बीउ उत्पादन एवं वजारीकरणका विविध पक्षमा छलफल गरी मकैको बीउको मुल्य निर्धारण गरिएको थियो। कष्टम हायरिग सेन्टर स्थापना अन्तरगत उपलब्ध गराइएका सामाग्री संचालन एवं मर्मत सम्भार सम्बन्धी २६ जना अपरेटरहरूलाई तालिम संचालन गरी व्यावहारिक ज्ञान हाँसिल गराईएको थियो।

३.५.२.२ सहभागितात्मक व्यवसायिक उत्पादन कृषक पाठशाला तथा प्रविधि प्रदर्शन

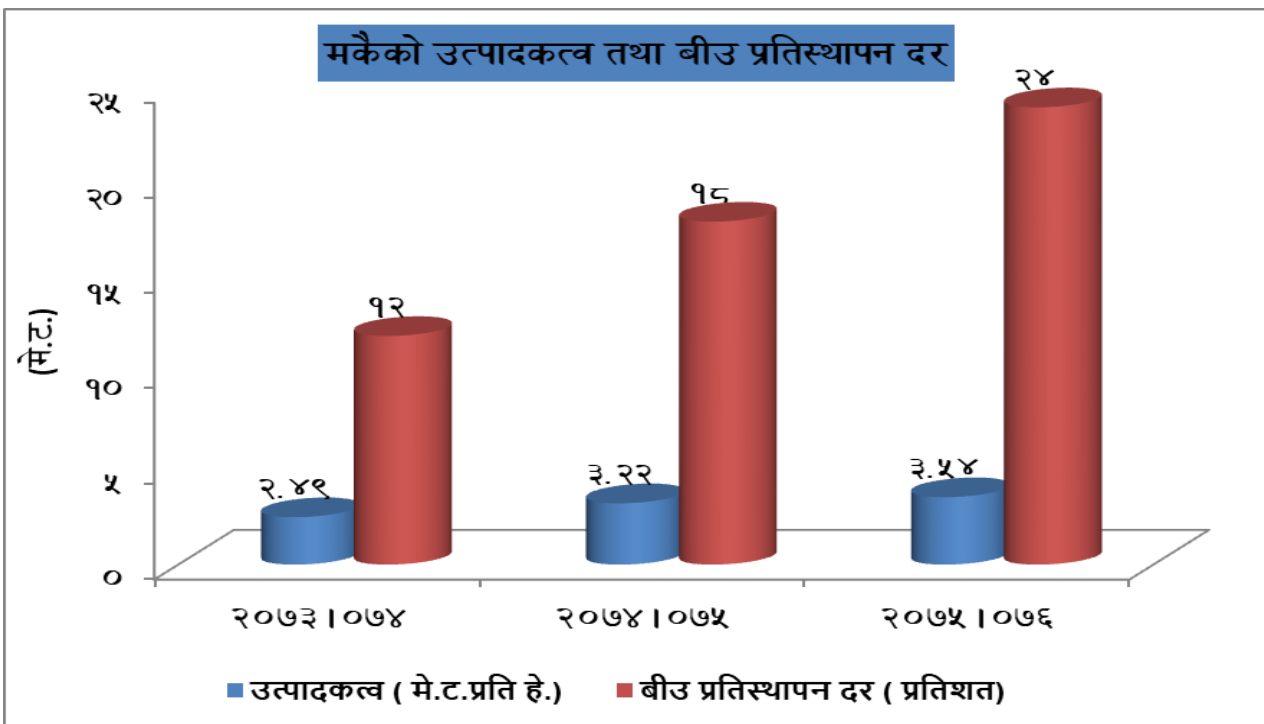
कृषकहरूलाई स्थलगत रूपमा नै उन्नत प्रविधिहरूको जानकारी प्रवाह गर्ने उद्देश्य अनुरूप २ वटा विभिन्न स्थानमा कृषक पाठशाला मार्फत विउ उत्पादन प्रशोधन एवं भण्डारण तथा वजारिकरण सम्बन्धमा कृषकहरूले व्यावहारिक ज्ञान हासिल गरेका थिए। कृषकहरू प्रत्यक्ष रूपमा वालिका विभिन्न वृद्धिका

अवस्थाहरूमा मकै वारीमा नै स्वयं उपस्थित भइ मकै खेतीमा कृषि यन्त्रहरूको प्रयोग एवं अन्य प्राविधिक ज्ञान तथा सिप हासिल गरेका थिए। स्थलगत प्रविधि प्रदर्शन तालिमका क्रममा जग्गा तयारी गर्न मिनी ट्रिलरको प्रयोग रोपनका लागि ज्याव प्लाण्टर तथा गोडनका लागि विडरको प्रयोग गरिएको थियो भने मकै भाँची सकेपछि मकै छोडाउन दुई प्रकारका मेशिन क्रमश कर्न सेलर तथा मकै सेलर मेशिनको प्रयोग भएको थियो। मालिका गाँउपालिकाको भनभनेमा संचालित माटोमा खाद्य तत्व व्यस्थापन कृषक पाठशालाबाट तथा उत्पादन वृद्धिका वारेमा २५ जना कृषकहरूले व्यावहारिक ज्ञान हासिल गरेका थिए। विभिन्न ५ वटा कृषक समुह सहकारीमा हरियो मकैको घोगाको प्रवर्द्धनका लागि २०० के.जी. विभिन्न हाइब्रिड मकैको विउ वितरण पनि गरिएको थियो। स्थलगत प्रविधि प्रदर्शनको कृषक पाठशालाका प्रभावका कारण प्रत्येक समुह स्तरमा मिनी ट्रिलर ज्याव प्लाण्टर एवं कर्न सेलरको प्रयोगमा व्यापकता आई उत्पादन लागत कम भएको पाइएको छ।

३.५.२.३ ऋप कटिङ्ग

मकै बालीको उत्पादकत्व बारे जानकारी लिन तथा कृषकहरूलाई उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम आगामी वर्षमा राख्ने उद्देश्य अनुरूप मकै जोन क्षेत्र भित्रका समुह सहकारीमा वसन्ते एवं वर्षे बालीमा जम्मा ७५ वटा स्थानमा ऋप कटिङ्ग गरि उत्पादकत्व निर्धारण गरिएको जसअनुसार वर्षे मकैको उत्पादकत्व ३.५४ तथा वसन्ते मकैको उत्पादकत्व २.५४ मे टन प्रति हेक्टर रहेको पाईयो। यदपी प्राप्त नतिजाले समग्र मकै उत्पादन क्षेत्रको प्रतिनिधित्व गर्न सकिने सम्भावना भने न्युन रहन्छ। तथापी सिंचित एवं वेशी क्षेत्रमा अरुण २ लगायतका अगौटे जातका मकै लगाउदा उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्न सकिने सम्भावना भने प्रवल देखिन्छ। आधार वर्ष आ.व. २०७३/०७४ को तुलनामा मकैको बीउ प्रतिस्थापन दरमा शत प्रतिशत वृद्धि भएको पाईएको छ।

चित्र ३ मकै जोन कार्यक्रम कार्यान्वयन भएपछि आ.व. २०७५/०७६ सम्म बाली कटानीका आधारमा मकैको उत्पादकत्व र बीउ प्रतिस्थापन दरको अवस्था

३.५.२.४ प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान वितरण

मकै खेतीमा संगलग्न कृषकहरूलाई प्रत्यक्ष रूपमा प्रोत्साहन गर्ने उद्देश्य अनुरूप असल कृषि कर्म क्रमशः उन्नत विउको प्रयोग, सिफारिस मात्राको विउको प्रयोग आदि अपनाई उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने कृषक समुह सहकारीका कृषकहरूमध्ये गत वर्षको तुलनामा बढि उत्पादन एवं उत्पादकत्व हाँसिल गरेका ११ वटा समुह सहकारीका जम्मा ४१० जना कृषकहरूका लागि रु १२ लाख प्रोत्साहन स्वरूप वितरण भई उन्नत मकै खेतीमा विस्तार भएको थियो। प्रोत्साहन अनुदान अनुरूप प्राप्त रकमबाट कृषकहरूले उन्नत बीउ खरिद यान्त्रीकरणका लागि कृषि औजार खरिद माटोको अवस्था सुधारका लागि कृषि चुन खरिद जस्ता कार्यमा प्रयोग भएको पाइएको छ।

३.५.२.५ स्थलगत प्रयोगशाला सेवा

बीज वृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन भएका जम्मा १२ वटा कृषक समुह/सहकारी स्तरमा मकैको गुणस्तर प्रवर्द्धन गर्ने हेतुले १६० हे क्षेत्रफलमा गरिएको बीउ उत्पादनको खडा बाली निरीक्षण एवं बीउ प्रमाणिकरणका लागि फिल्ड निरीक्षण कार्य बीउ विजन प्रयोगशाला भैरहवाको प्राविधिक सहयोगमा संचालन गरिएको थियो। स्थलगत रूपमा बाली संरक्षणका लागि आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा समेत उपलब्ध गराईएको थियो। जसबाट १२ वटा कृषक समुह/सहकारीका कृषकहरूले प्रत्यक्ष रूपमा लाभ लिएका थिए। व्यवसायिक बीज वृद्धिबाट करिब ४० मे. टन. उत्पादित बीउको प्रमाणिकरण भई बजारीकरणमा सहज पुगेको र कृषकहरूको मुल्यका लागि सौदावाजी गर्ने क्षमतामा अभिवृद्धि भई बीउको कारोवार हुने अपेक्षा गरिएको छ।

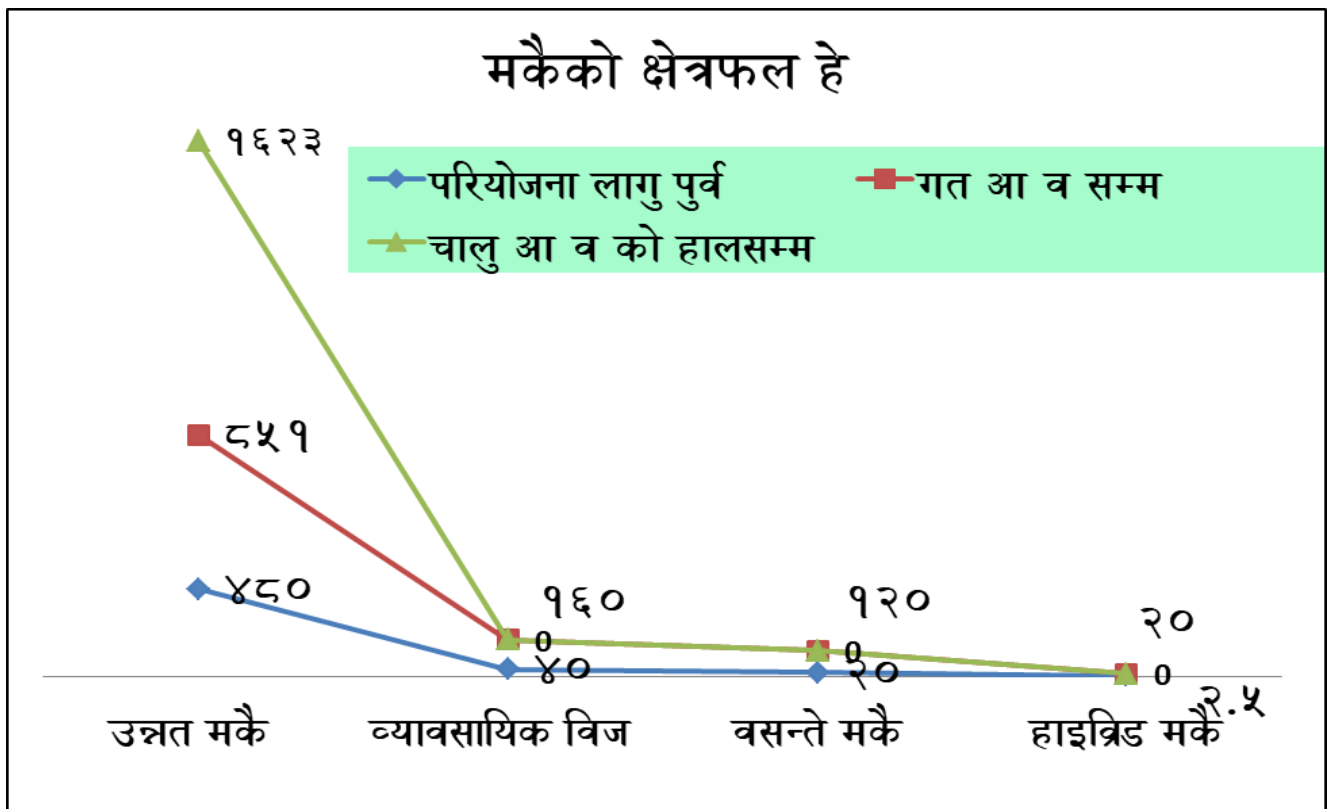
३.५.२.६ उन्नत मकै खेती विस्तार

परियोजना क्षेत्र भित्र उन्नत मकै खेती विस्तार मार्फत उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्ने एवं बीउ प्रतिस्थापन दर वृद्धि गर्ने उद्देश्य अनुरूप उन्नत मकैका बीउहरू कार्यविधि एवं परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख भएअनुसार परियोजना क्षेत्रका पाखो बारी क्षेत्रमा उन्नत बीउ विस्तारका लागि अरुण २, अरुण ४, मनकामना ३, मनकामना ५, मनकामना ६, देउती तथा रामपुर कम्पोजिट जातको ५० प्रतिशत अनुदानमा जम्मा ४५० हे. क्षेत्रफलको लागि करिब ९ मे. टन विउ परियोजनासँग आवद्ध रहेका समुह सहकारी मध्ये जम्मा ४४ वटा कृषक समुह सहकारीहरूलाई वितरण गरिएको थियो जसबाट अनुमानित ११२५ मे. टन मकै उत्पादन भई आन्तरिक उपभोगमा प्रयोग भएको छ। उन्नत जातको प्रयोगबाट पुराना अगला ढल्ने एव कम उत्पादन क्षमता भएका जातहरू प्रतिस्थापन भई मध्य पहाडी भेगका लागि सिफारिस जातहरूको प्रयोगमा वृद्धि भएको छ। आगामी दिनहरूमा समेत उन्नत मकैको क्षेत्रमा वृद्धि भई उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ।

३.५.२.७ व्यावसायिक बीज वृद्धि कार्यक्रम

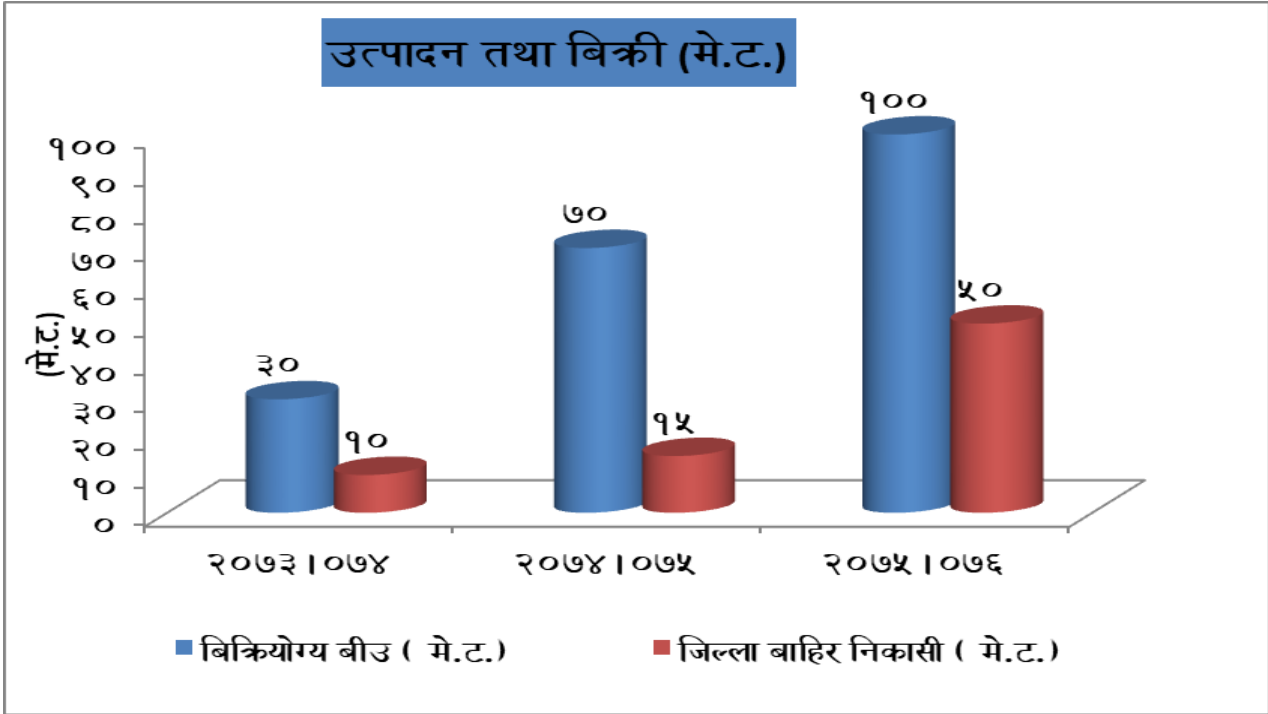
गुल्मी जिल्लालाई नै मध्य पहाडी क्षेत्रको बीउ उत्पादनको श्रोत केन्द्र बनाउने उद्देश्य अनुरूप विभिन्न प्रकारका उन्नत जातहरू क्रमशः मनकामना-३, मनकामना-५, मनकामना-६, अरुण-२, रामपुर कम्पोजीट, देउती लगाएतका जातहरूको जम्मा १२० हेक्टर क्षेत्रफलमा ईस्मा गाँउपालिकाको चौरासी, मालिका गाँउपालिकाको फूलवारी तथा मदाने गाँउपालिकाको पुर्कोटदह तथा रेसुंगा नगरपालिकाका जम्मा १७ वटा कृषक समुह सहकारीमा श्रोत विउ वितरण गरिएको थियो जसबाट आगामी वर्ष बीउ उत्पादन बढ्ने देखिन्छ। बीज वृद्धिका लागि श्रोत विउ राष्ट्रिय मकै बाली अनुसन्धान कार्यक्रम चितवन, क्षेत्रीय कृषि अनुसन्धान केन्द्र लुम्बिनी तथा श्रोत विउ उत्पादनका लागि इजाजत प्राप्त विभिन्न सहकारी संस्थाहरबाट ल्याइएको थियो। व्यावसायिक विउ वृद्धिका लागि आवश्यक प्राविधिक सहयोग विउ विजन प्रयोगशाला भैरहवा तथा राष्ट्रिय मकै बाली अनुसन्धान कार्यक्रम चितवनबाट लिइएको थियो। यस वर्ष बीज वृद्धिबाट २०० मे. टन बीउ उत्पादन भई आगामी वर्षका लागि करिब ८००० हेक्टर क्षेत्रफलका लागि आवश्यक पर्ने उन्नत बीउको कारोवार हुने अपेक्षा गरिएको छ। यसरी मकै जोन को प्रभाव क्षेत्रलाई नै श्रोत बीउको केन्द्रको रूपमा स्थापना हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

चित्र ४ आ.व. २०७५/०७६ सम्म मकै जोनमा विभिन्न प्रकारको मकै खेतीले ढाकेको क्षेत्रफलको अवस्था

३.५.२.८ बीउको बजारिकरण: मकै जेन कार्यक्रम कार्यान्वयनमा भएसँगै गुल्मी जिल्लामा बिक्रियोग्य बीउको उत्पादनमा वृद्धि हुनुका साथै जिल्ला बाहिर बीउको निकासीमा समेत वृद्धि भएको छ। आ.व. २०७३/०७४ को तुलनामा आ.व. २०७५/०७६ सम्म बिक्रियोग्य बीउको उत्पादन ७० प्रतिशत सम्म वृद्धि भएको छ भने बाहिर निकासी भएको बीउको परिमाणमा ८० प्रतिशत वृद्धि भएको छ।

चित्र ५ आ.व. २०७५/०७६ सम्म बिक्रियोग्य बीउको परिमाण र निकासीको अवस्थ

तालिका १० आ.व. २०७५/०७६ सम्ममा मकै जेन कार्यक्रमको प्रभावले देखिएको तुलनात्मक विवरण

क्र स	विवरण	परियोजना लागु पूर्व	आ. व. २०७५/०७६ सम्म
१	उन्नत मकै क्षेत्रफल (हेक्टर)	४८०	१६२३
२	व्यावसायिक बीज वृद्धि (हेक्टर)	४०	२१०
३	मकैको उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	२.४९	३.५४
४	बीउ प्रतिस्थापन दर (प्रतिशत)	१२	२५
५	प्रयोग भएका जातहरु	स्थानिय र केही उन्नत जात	उन्नत
६	वसन्ते मकैको क्षेत्रफल (हेक्टर)	२०	६०
७	हाइब्रिड मकैको क्षेत्रफल (हेक्टर)	२.५	२०
८	बिक्रि योग्य बीउ उत्पादन (मे.ट)	३०	१००
९	जिल्ला बाहिर बीउ निकासी (मे.ट)	१०	५०

३.५.२.९ वसन्ते तथा हाइब्रिड मकै प्रवर्दन

वसन्ते मकै प्रवर्दन मार्फत बाली सघनता वृद्धि गर्ने एवं खाद्यान्न उत्पादन वृद्धि गर्ने उद्देश्य अनुरूप छल्दी निस्ति एवं पनाहा खोलाको किनार एवं सिंचित फाँटमा वसन्ते मकै अरुण २ र अरुण ४ अगौंटे मकै जातका प्रवर्दनात्मक कार्यहरू संचालन गरिएका थिए। विभिन्न स्थानमा संचालन गरिएका प्रवर्दनात्मक क्रियाकलापहरूका कारण कृषकहरू वसन्ते मकै विशेष गरी अरुण २ प्रति आकर्षित भएको पाईएको छ। कृषकहरूलाई स्थलगत रूपमा तालिम श्रोत बीउ रासायनिक मल आदि उपयुक्त औजारको प्रयोग मार्फत प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराइएको थियो। त्यसैगरी हाइब्रिड मकैको प्रयोग मार्फत हरियो मकै उत्पादन वृद्धि गरि हरियो मकैको आयात प्रतिस्थापन गर्ने उद्देश्य अनुरूप नेपाली हाइब्रिडको अलावा विभिन्न बहुराष्ट्रिय कम्पनीको हाइब्रिडहरूको प्रयोग गरी प्रवर्दनात्मक कार्यहरू संचालन गरिएका थिए। फलस्वरूप विभिन्न समयमा लगाइएको हिँउदे एवं वसन्ते मकैको उत्पादनका कारण चैत्र तेस्रो गते देखि नै स्थानीय बजार एवं तम्घासमा हरियो मकै जोन क्षेत्रबाट आएको थियो भने करिव ३ लाख बराबरको हरियो मकैको कारोवारबाट कृषकहरू लाभान्वित भएका थिए।

३.५.२.१० हिँउदे मकै प्रवर्दन

छल्दी निस्ति एवं पनाहा खोलाको न्यानो किनार एवं सिंचित फाँटमा हिँउदमा समेत मकै खेति गरि हरियो मकैको आयात प्रतिस्थापन गर्ने उद्देश्य सहित विभिन्न ३ स्थान क्रमश इस्मा २ राताडाँडा, इस्मा ३ दर्लामचौर तथा इस्मा ६ अमरपुरमा विभिन्न नेपाली एवं इण्डियन हाइब्रिडहरू लगाइएको थियो। ढिलो पाक्ने धान भण्डारण पश्चात मंसिरको पहिलो हप्ता देखि तेश्रो हप्तासम्म मकै लगाइएको थियो। तल्लो क्षेत्रमा दिँउसोको तापक्रम न्यानो भएता पनि रातीको तापक्रम न्युन हुने भएकोले बीउ उम्रन नै करिव ३ हप्ता तथा मकै भाँचनका लागि योग्य हुन १५० दिन सम्म लाग्ने गरेको पाइयो। तथापी छिटो नै हरियो मकै बजारमा वेच्दा बजार भाउ बढि हुने हुँदा हिँउदे मकै प्रति आकर्षण रहेको पाईयो तथा आगामी दिनमा कार्तिकको पहिलो देखि दोश्रो हप्ता सम्ममा मकै रोप्दा विरुवाको वानस्पतिक वृद्धि छिटो हुन गई उत्पादन समेत छिटो हुन सक्ने सम्भावना देखिएको छ ।

३.५.२.११ पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर बीउ प्रशोधन तथा भण्डारण गृह निर्माण

परियोजना क्षेत्रमा उत्पादित बीउको प्रशोधन तथा लामो समयसम्म भण्डारण गर्ने हेतुले परियोजनामा आवद्ध कृषक समुह कृषि सहकारीहरूको माग एवं जोन संचालक समितिको निर्णयानुसार आ.व. २०७५/०७६ मा निर्माण शुरु भई चालु आ.व. २०७६/०७७ मा सम्पन्न हुने गरी मालिका गाँउपालिका-८, सिमलटारी र मालिका गाँउपालिका-६, अर्जेमा दुई वटा पोष्टहार्भेष्ट सेन्टर स्थापना भएकाले यस क्षेत्रमा बीज वृद्धिको क्षेत्रफल विस्तार गर्न र मकैको गुणस्तर कायम गर्न एवं भण्डारणमा थप सहज हुने र फलस्वरूप मकै जोनको परियोजना क्षेत्र भित्र करिव २०० मे. टन भण्डारण क्षमताका भण्डारण एवं प्रशोधन गृह, बीउ सुकाउने खलो सहित तथा थप १ मे. टन प्रति घण्टा क्षमताको बीउ प्रशोधन मेशिनरी सहितको सुविधा

परियोजना क्षेत्र भित्र चालु आ.व. २०७६/०७७ को कार्यक्रमबाट सम्बोधन हुनेछ। जसका कारण बीउ प्रशोधन एवं भण्डारण तथा प्रशोधित बीउको कारोवार गर्न बीउ उत्पादक समुह र सहकारी सक्षम हुने विश्वास गरिएको छ। साथै परियोजना क्षेत्रका कृषकहरूले बीउ उत्पादनलाई आयमुलक व्यवसायको रूपमा अंगाली उनीहरूको जिविकोपार्जनमा सुधार आउने आशा परियोजनाले गरेको छ।

३.५.२.१२ कष्टम हायरिग सेन्टरमार्फत कृषि औजार तथा उपकरणहरूको प्रयोगमा प्रवर्द्धन

ग्रामिण क्षेत्रमा काम गर्न सक्ने उमेरका युवाहरू अधिकांश विदेशमा रहेका, जग्गाहरू श्रमशक्तिको अभावमा बाँझो रहन गएका, एवं ग्रामिण क्षेत्रका जेष्ठ नागरिक एवं महिलाहरूले उक्त बाँझो जग्गाको केही हिस्सा मात्रमा खेती गरिरहेको वर्तमान परिवेशमा स्थान विशेष महिला मैत्री कृषि औजार एवं उपकरणको प्रयोगबाट कृषिमा उत्पादन लागत घटाई कृषि क्षेत्रको विशेष गरि मकैको उत्पादकत्व एवं उत्पादन अभिवृद्धिमा टेवा पुर्याउने उद्देश्यले कृषकहरूको मागका आधारमा बारी जोत्ने मेसिन (मिनी ट्रिलर, पावर ट्रिलर) मकै छोडाउने मेसिन, मकै रोप्ने मेसिन, ज्याव प्लाण्टर आदि सामुहिक रूपमा सुलभ एवं सस्तो दरमा प्रयोग गर्ने गरि जम्मा ३१ वटा कृषक समुह तथा सहकारीलाई उपलब्ध गराईएको छ। जसबाट उत्पादन लागत घटन गई उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने विश्वास समेत गरिएको छ।

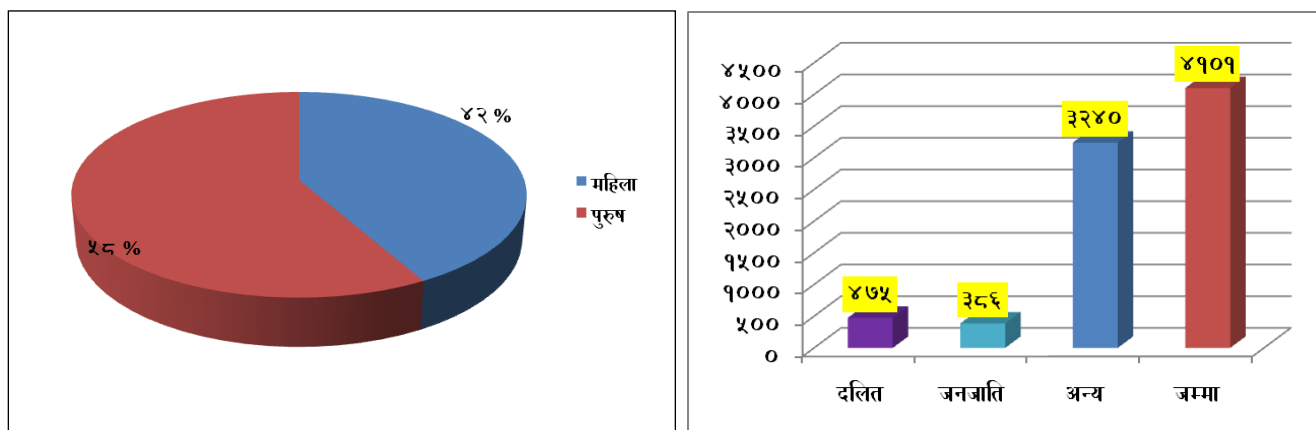
३.५.२.१३ साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार

परियोजना क्षेत्रमा रहेका पानीको श्रोत भएका एवं सिँचाईका लागि सम्भावना रहेका विगतमा संचालनमा रहेका तर जिर्ण अवस्थामा रहेका कुलो/वाँध को निर्माण/ मर्मत मार्फत मकै विशेष गरी वसन्ते मकै प्रवर्द्धन गर्न सकिने क्षेत्रमा सम्बन्धित कृषक समुह/सहकारीको माग एवं जोन संचालक समितिको निर्णयका आधारमा २५ वटा साना सिँचाई योजना सम्पन्न भएका जसबाट यसवर्ष थप ४० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचित सुविधा विस्तार भएकोले आगामी दिनहरूमा उक्त सिंचित क्षेत्रको बाली सघनता वृद्धि हुने तथा मकै खेती विस्तार भई प्राथमिकता प्रदत्त बाली मकैको उत्पादन एवं उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने अपेक्षा गरिएको छ। साना सिँचाई योजनाहरूको योजना निर्माण तथा मर्मत सुधार सम्बन्धी विवरण अनुसूचि ५ मा रहेको छ ।

३.५.३ विभिन्न क्रियाकलापहरूबाट लाभान्वित विवरण

यस आ.व. मा स्थलगत तालिम विज वृद्धि तथा गुण नियन्त्रण तालिम अवलोकन भ्रमण उन्नत मकै खेती विस्तारका लागि श्रोत विउ वितरण व्यावसायिक विज वृद्धिका लागि विउ वितरण स्थलगत प्रयोगशाला सेवा अन्तरगत माटो परिक्षण शिविर माटो सुधारका लागि कृषि चुन वितरण कष्टम हायरिग सेन्टर अन्तरगत कृषि मेशिनरी औजार वितरण जस्ता क्रियाकलापहरूबाट प्रत्यक्ष फाईदा लिने कृषकहरूको संख्या ४१०१ जसमध्ये दलितको संख्या ४७५ जनजाति ३८६ तथा अन्यको संख्या ३२४० रहेको छ जसमध्ये ५२ प्रतिशत सहभागित महिलाको थियो।

चित्र ६ आ व २०७५/०७६ मा मकै जेन कार्यक्रमबाट लाभान्वितको विवरण

३.५.४ कार्यक्रमको अनुगमन एवं निरीक्षण

सञ्चालित क्रियाकलापहरूको अनुगमन निरीक्षण गर्न तथा क्रियाकलापहरूलाई थप प्रभावकारी ढंगले कार्यान्वयनका लागि आवश्यक मार्ग दर्शन निर्देशन एवं रचनात्मक सल्लाह एवं सुझाव प्रदान गर्नका लागि केन्द्रिय, प्रदेश एवं जिल्ला स्तरमा जम्मा ६ पटक वस्तुगत रूपमा कार्यक्रमको अनुगमन निरीक्षण गरिएका थिए। अनुगमनका क्रममा विशेष गरि निर्माणाधीन पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर व्यावसायिक बीज वृद्धि क्षेत्र, साना सिँचाई निर्माण मर्मत योजना तथा कृषि औजार उपकरणहरूको प्रयोगमा प्रवर्द्धन गरिएका क्षेत्रहरूको अनुगमन गरिएको थियो। अनुगमन कर्ताहरूले उक्त क्रियाकलापहरूको दिगो प्रयोग हुने तवरले व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्ने प्रकृतिका क्रियाकलापहरूको प्रभावकारी रूपमा संचालन गर्न एवं कार्यान्वयनमा सुझाव प्रदान भएको थियो।

३.५.५ जेन सञ्चालक समितिको बैठक सञ्चालन

पारदर्शी एवं सहभागितात्मक निर्णय प्रक्रियाहरूको थालनी स्वरूप जम्मा १० वटा बैठकहरू संचालन भएका थिए। बैठकमा आवश्यकता अनुसार सल्लाहकार एवं आमन्त्रित सदस्यहरूलाई समेत आमन्त्रण गरिएको थियो। योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन अनुगमन एवं मुल्याङ्कनमा समेत सरोकारवालाहरूको सहभागिता अभिवृद्धि गर्न एवं निर्णयहरूको कार्यान्वयनमा उत्तरदायित्व अभिवृद्धिका लागि नियमित रूपमा बैठक एवं समिक्षा गरिने गरिएको छ। बैठकले गरेका प्रमुख निर्णयहरू तथा कार्यान्वयन स्थिति तलको तालिका वमोजिम रही कार्यान्वयन गरिएको थियो।

तालिका ११ आ.व.२०७५।०७६ को अवधिसम्म संचालित कार्यक्रमबाट प्राप्त मुख्य-मुख्य उपलब्धीहरू

क्र.सं.	स्वीकृत कार्यक्रम	सम्पन्न क्रियाकलाप	कार्यक्रम बजेट (रु हजारमा)	प्राप्त उपलब्धी	सञ्चालित कार्यक्रमको प्रभाव
१.	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	अनुदान रकम वितरण	१२००	गत वर्षको तुलनामा वढी उत्पादन एवं उत्पादकत्व हासिल गरेका ११ वटा समुह सहकारीका जम्मा ४१० जना कृषकहरूका लागि रु १२ लाख प्रोत्साहन स्वरूप वितरण भई उन्नत मकै खेतीमा विस्तार भएको।	मकैको उन्नत विउ माग वृद्धि।
२.	हाइब्रिड मकै प्रवर्दन		१६१.००	विभिन्न ५ वटा कृषक समुह सहकारीमा हरियो मकैको घोगाको प्रवर्दनका लागि ३०० के.जी. विभिन्न हाइब्रिड मकैको विउ वितरण सम्पन्न वितरण भएको।	हिउदे मकै खेति विस्तार भएको।
३.	उन्नत मकै खेति विस्तार	श्रोत विउ तथा ढुवानी अनदान	४५०.००	परियोजना क्षेत्रका पाखो वारि क्षेत्रमा उन्नत बीउ विस्तारका लागि अरुण २, अरुण ४ मनकामना ३, मनकामना ५ मनकामना ६ देउती तथा रामपुर कम्पोजिट जातको करिव ९ मे. टन. विउ वितरण जसबाट उक्त क्षेत्रमा बीउ प्रतिस्थापन दर वृद्धि भई उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने।	सिफारिस उन्नत जातको प्रयोग गरी उन्नत खेती विस्तार मार्फत करिव ११०० मे.टन उत्पादन भई स्थानीय स्तरमा उपभोगमा प्रयोग हुनुका साथै आयात प्रतिस्थापन भएको छ।

क्र.सं.	स्वीकृत कार्यक्रम	सम्पन्न क्रियाकलाप	कार्यक्रम बजेट (रु हजारमा)	प्राप्त उपलब्धी	सञ्चालित कार्यक्रमको प्रभाव
४.	माटो सुधार कार्यक्रम	कृषि चुन वितरण तथा ढुवानी अनुदान	२२०.००	मदाने ७ भनभनेका जम्मा ३४ जना कृषकहरूका लागि जम्मा २१ मे टन कृषि चुन वितरण जस्वाट माटोको भौतिक तथा रासायनिक अवस्थामा सुधार आइ माटोको उर्वराशक्तिमा वृद्धि हुने	कृषकको माटो जाँच प्रति सकारात्मक माटोको उर्वरा शक्तिमा सुधार
५.	व्यावसायिक बीज वृद्धि	श्रोत विउ तथा ढुवानी अनदान	२००.००	चौरासी फूलवारी पुर्कोटदह तथा रेसुंगाका जम्मा १७ वटा कृषक समुह सहकारीमा व्यावसायिक बीउ उत्पादनका लागि २.५ मेटन श्रोत बीउ वितरण जसबाट आगामी वर्ष थप २०० मे.टन बीउको उत्पादन भई कारोवार समेत हुने तथा आयस्तर बढने।	जिल्ला भित्र मकैको बीउमा आत्मनिर्भर भई बाहिर जिल्लामा समेत बीउको कारोवार हुने प्रक्षेपण गरिएको।
पुँजीगत अनुदान					
६.	कष्टम हायरिग सेन्टर स्थापना	जमिन जोत्ने देखि मकै छोडाउने प्रकृतिका औजार उपकरण वितरण	२१९३.००	जमिन जोत्ने देखि मकै छोडाउने मेशिनरीको सेट सहितको सामाग्री जम्मा २८ वटा कृषक समुह सहकारीलाइ उपलब्ध गराइएको जसबाट उत्पादन लागत घटन गई उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने।	यान्त्रिककरणको माध्यमबाट प्रति इकाई क्षेत्रफलमा लागत कम तथा उत्पादन बढी हुने हुँदा कृषकहरू मेशिन तर्फ आकर्षित भएको।
७.	पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर स्थापना	बीउ प्रशोधन तथा भण्डारण गृह निर्माण एवं निरन्तरता	५५००.००	गत वर्ष निर्माण भएका २ वटाको निर्माण सम्पन्न तथा यस वर्ष २ थप वटा पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टरको कार्य निरन्तर भइरहेको मकैको गुणस्तर कायम गर्न एवं भण्डारणमा थप सहज हुने विश्वास	विउ उत्पादनमा कार्यमा कृषकहरू आकर्षित विउको गुणस्तर कायम

क्र.सं.	स्वीकृत कार्यक्रम	सम्पन्न क्रियाकलाप	कार्यक्रम बजेट (रु हजारमा)	प्राप्त उपलब्धी	सञ्चालित कार्यक्रमको प्रभाव
८.	सिंचित क्षेत्र विस्तार	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत सुधार	३४००.००	२७ वटा साना सिंचाई योजना सम्पन्न भइ यसवर्ष थप ६० हे क्षेत्रफलमा सिंचित सुविधा विस्तार हुने तथा आगामी वर्ष वसन्ते मकैको क्षेत्रफलमा समेत वृद्धि हुने	खोला किनार एवं वेशी टार तथा सिंचाईको सम्भावना भएका क्षेत्रहरूमा संचालन भएका सिंचाई योजना बाट हाल सम्म थप १०० हे. क्षेत्रफलमा सिंचाईको क्षेत्र विस्तार भएको।
९.	मकै अध्ययन केन्द्र स्थापना	मकै अध्ययन केन्द्र स्थापना	१०००	मकै जोनमा आवद्ध कृषक समुह सहकारीहरूले अध्ययन केन्द्रबाट उन्नत मकैको प्रविधि तथा यान्त्रीकरणका विविध पक्षबारे जानकारी हासिल गर्न सक्ने जस्वाट कृषकहरूको ज्ञान सिप र अवधारणामा सकारात्मक परिवर्तन आउने	मकै खेतिको नयाँ प्रविधिवारे जानकारी
१०.	गोठेमल प्रवर्द्धन	भकारो सुधार कार्यक्रम	६००	छहारी सहितको भकारो सुधार कार्यक्रमका माध्यमबाट गोठेमल प्रवर्द्धन भई मकैको उत्पादन एवं उत्पादकत्व अभिवृद्धि हुने	माटोको उर्वराशक्तिमा सुधार। उत्पादनमा वृद्धि।
<p>व्यावसायिक विज वृद्धि, उन्नत मकै खेती विस्तार, बीउ प्रशोधन एवं भण्डारण गृह निर्माण, कष्टम हायरिंग सेन्टर स्थापना मार्फत करिब ६०० जनालाई आंशिक रोजगारीको अवसर श्रृजना भएको छ जसबाट रोजगारी प्राप्त गर्ने व्यक्तिको प्रति व्यक्ति रु १३००० हजार सम्म मासिक आमदानी भएको पाईएको छ।</p>					

खण्ड ४

४. सुन्तलाजात फलफूल जोन गुल्मीको परिचय, प्राथमिकता तथा सञ्चालन प्रक्रिया तथा प्रगति:

४.१ सुन्तलाजात फलफूल जोनको परिचय: नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले आ.व.२०७४।०७५ मा मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट गुल्मी जिल्लामा सुन्तलाजात फलफूलको व्यवसायिकरणको लागि प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना अन्तर्गत सुन्तलाजात फलफूल जोनको स्थापना गरेको हो। सोही निर्णयको आधारमा आ.व. २०७५/०७६ देखि सुन्तलाजात फलफूल जोनको कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेको छ।

४.२ सुन्तलाजात फलफूल जोनको प्राथमिकता तथा सञ्चालन प्रक्रिया:

उद्देश्यहरू

- ❖ सुन्तलाजात फलफूलको क्षेत्रफल विस्तार गर्न नयाँ ठाँउहरूको पहिचान गर्ने।
- ❖ सुन्तलाजात फलफूलको बगैँचा सुदृढीकरण तथा व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने।
- ❖ बड उड प्रमाणिकरण विधिबाट सुन्तलाजात फलफूल नर्सरीको स्थापना तथा पुराना बगैँचा सुदृढीकरण गर्ने।
- ❖ बगैँचा व्यवस्थापनको लागि उन्नत प्रविधि तथा यान्त्रिकिकरण प्रवर्द्धन गर्ने।
- ❖ सुन्तलाजात फलफूलको व्यवसायिकरण गरेर व्यवस्थित भण्डारण तथा बजारिकरण गरी आयात प्रतिस्थापनमा टेवा पुर्याउने।

सञ्चालन हुने क्रियाकलापहरू

- ❖ जोन क्षेत्रमा रासायनिक तथा प्राङ्गारिक मल, कलमी बिरुवाहरू, रासायनिक एवं जैविक विषादीहरू लगायतका उत्पादन सामग्रीहरूमा तोकिए बमोजिम अनुदान सहयोग।
- ❖ सुन्तलाजात फलफूलको सहभागितात्मक बगैँचा सुदृढीकरण तथा प्रविधि प्रदर्शनका कार्यक्रम सञ्चालन।
- ❖ उत्पादन प्रविधि, बजारीकरण, मूल्य श्रृंखला विकास लगायतका विविध पक्षहरू समेटिने गरि स्थलगत तालिम कार्यक्रम सञ्चालन।
- ❖ यान्त्रीकरण प्रवर्द्धनका लागि उत्पादन देखि बजारीकरणसम्म आवश्यक पर्ने सबै प्रकारका मेशिनरी औजार उपकरणको सेट सहितको सेवा उपलब्ध गराउन Custom Hiring Center स्थापनाका लागि पूजीगत अनुदान।
- ❖ व्यवसायीकरणका लागि प्राथमिक प्रशोधन केन्द्र, शीत घर, प्रेडिङ लगायतका उत्पादनोपरान्त आवश्यक पूर्वधारहरू रहेको पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर निर्माण।

- ❖ पूर्वाधार विकास सहयोगार्थ पाईप सिंचाई, पक्की टंकी तथा सिंचाई कुलो मर्मत तथा सुधार, ड्रिप सिंचाई लगायतमा सहयोग।
- ❖ नर्सरी सुदृढीकरण तथा नयाँ हाइटेक नर्सरी लगायतका पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग।

सुन्तलाजात फलफूल जोन कार्यान्वयन क्षेत्रहरु:

आ.व. २०७४।०७५ मा सुन्तलाजात फलफूलको जोन स्थापना गरेसँगै प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना व्यवस्थापन इकाईले जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह तथा स्थानीय सरोकारवाला क्षेत्रका प्रतिनिधिसँगको छलफल तथा अन्तरक्रिया गरेर क्षेत्र निर्धारणको कार्य सम्पन्न गरेको थियो। सो क्रममा जिल्लाका २ नगरपालिका तथा ६ गाँउपालिकाका २४ वटा वडामा सुन्तलाजात फलफूल जोनको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको थियो। आ.व. २०७५।०७६ देखि सुन्तलाजात फलफूल जोनको कार्यक्रम स्वीकृत भई आएर कार्यान्वयनको क्रममा रहेको छ। आ.व. २०७५।०७६ लाई सुन्तलाजात फलफूल जोनको आधार वर्ष मानिएको छ। सुन्तलाजात फलफूल जोनको लागि निर्धारण भएको स्थानीय तहहरुको विवरण अनुसूचि ६ मा रहेको छ।

सुन्तलाजात फलफूल जोन सञ्चालक समिति: सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट सञ्चालन हुने सम्पूर्ण क्रियाकलापहरुमा समन्वय तथा सहजीकरणको लागि परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख गरे अनुसारको सुन्तलाजात फलफूल जोन सञ्चालक समिति गठन गरिएको छ। सुन्तलाजात फलफूल जोन शुरुवात भएसँगै समितिको गठन गरी हाल क्रियाशील रहेको छ। सुन्तलाजात फलफूल जोन गुल्मीबाट सञ्चालन हुने सबै प्रकारका क्रियाकलापहरुमा मकै जोन सञ्चालक समितिको बैठकबाट निर्णय गरी सञ्चालन गर्ने परिपाटी बसेको छ। समितिका बैठकमा समितिका पदाधिकारीहरुको सक्रिय सहभागिता रहदै आएको छ। वर्तमान सुन्तलाजात फलफूल जोन सञ्चालक समितिको पदाधिकारीहरुको विवरण निम्न अनुसार रहेको छ।

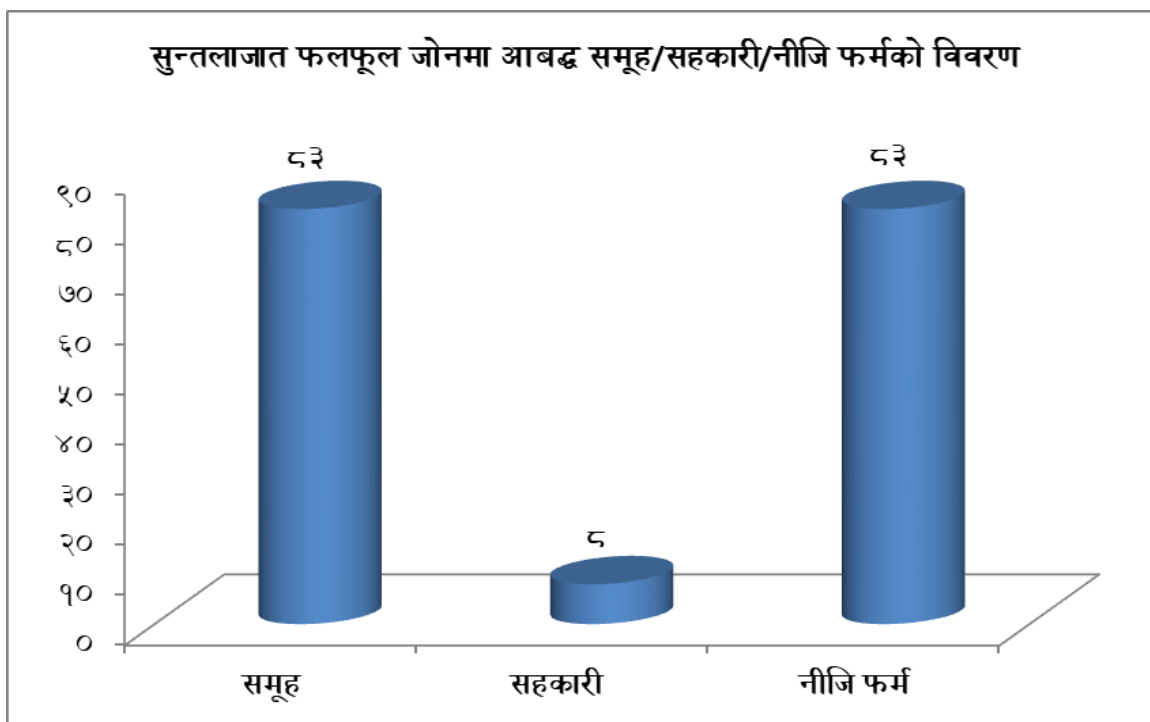
तालिका १२ सुन्तलाजात फलफूल जोन सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरुको विवरण

क्र.सं.	नाम थर	ठेगाना	पद
१	चन्द्र वि.क.	धुर्कोट गा. पा. १	संयोजक
२	गणेश प्रसाद मरासिनी	रेसुङ्गा न. पा. ५	उप संयोजक
३	विष्णु प्रसाद पन्त	छत्रकोट गा. पा. ३	सचिव
४	गोमता न्यौपाने	कालिगण्डकी गा. पा. २	सह सचिव
५	लक्ष्मी कुमार भुषाल	गुल्मी दरबार गा. पा. ३	सदस्य
६	रामकुमारी घर्ती	मदाने गा. पा. ७	सदस्य

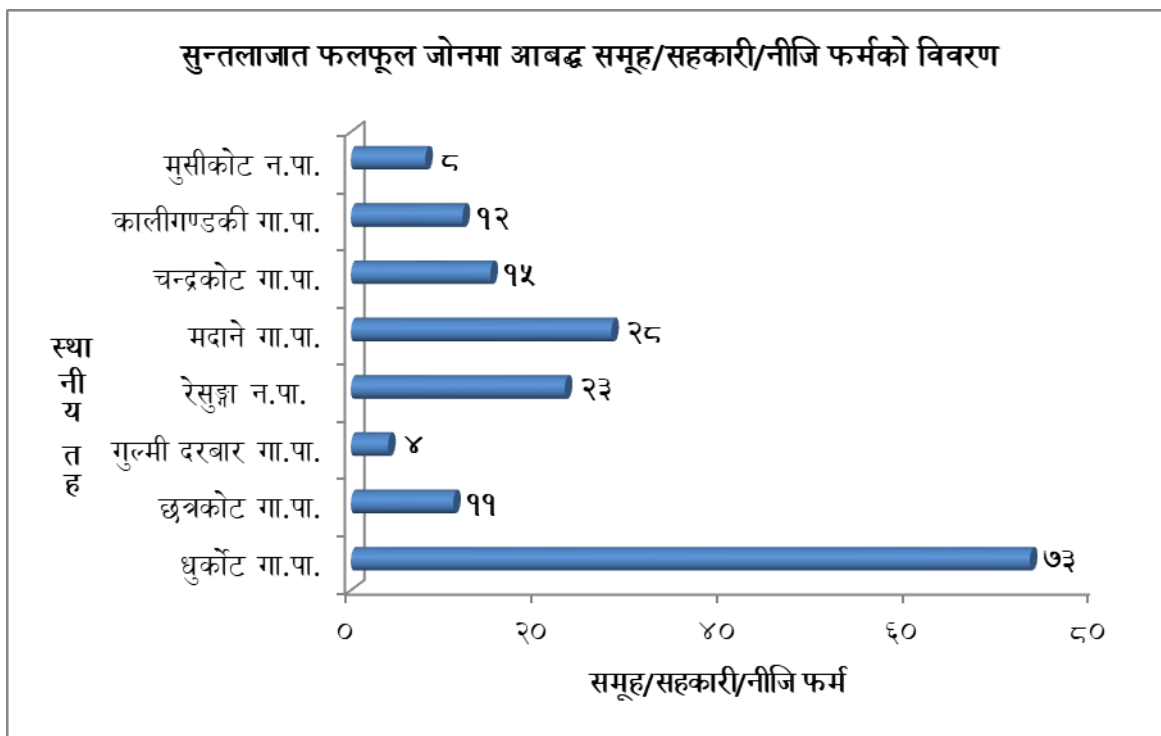
क्र.सं.	नाम थर	ठेगाना	पद
७	दिपक गुरुङ्ग	चन्द्रकोट गा. पा. ६	सदस्य
८	मुना पहराई	धुर्कोट गा. पा. ३	सदस्य
९	झविलाल आचार्य	मुसिकोट न. पा. ८	सदस्य

सुन्तलाजात फलफूल जोनमा आवद्ध समूह/सहकारी/नीजि फर्म: सुन्तलाजात फलफूल जोनमा कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने ईच्छुक समूह/सहकारीहरुलाई सूचिकृतको लागि रीतपूर्वक आवेदन दिन लगाई आवद्ध गर्ने गरिएको छ। सुन्तलाजात फलफूल जोनमा आ.व. २०७/०७६ सम्म ८३ समूह, ९ सहकारी र ८३ वटा नीजि फर्म गरि जम्मा १७५ वटा समूह/सहकारी/नीजि फर्म आवद्ध छन्। सुन्तलाजात फलफूल जोनमा आवद्ध समूह/सहकारीहरुको विस्तृत विवरण अनुसूचि ७ मा उल्लेख गरिएको छ।

चित्र ७ सुन्तलाजोनमा आवद्ध समूह/सहकारी/नीजि फर्मको विवरण

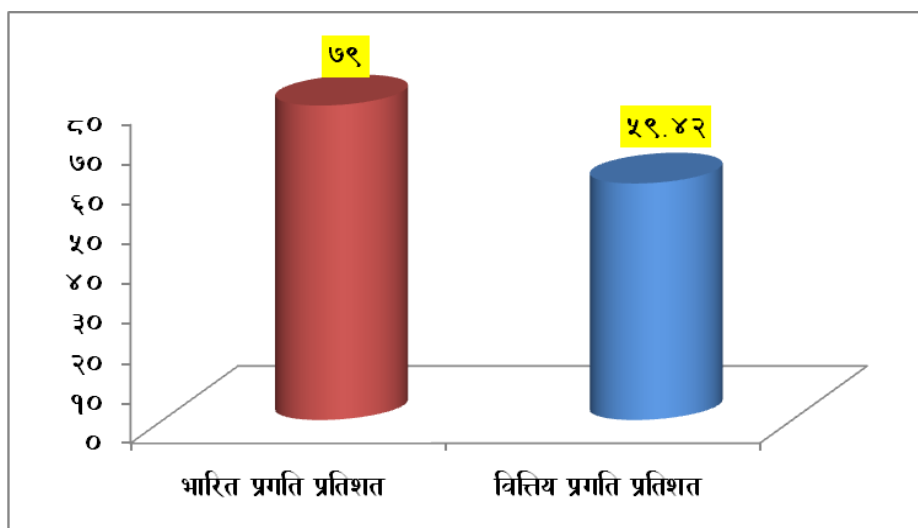
चित्र ८ सुन्तलाजात फलफूल जोनमा विभिन्न स्थानीय तहबाट आबद्ध समूह/सहकारी/नीजि फर्मको विवरण

४.३ वार्षिक प्रगतिको विवरण

सुन्तलाजात फलफूल जोन को आ.व. २०७५/०७६ आधार वर्ष भएकाले भारत प्रगति ७९ प्रतिशत तथा वित्तीय प्रगति ५९.४२ मात्र प्रतिशत रहेको छ। यस आधार वर्ष आ.व. २०७५/०७६ मा १ करोड ११ लाख १८ हजार विनियोजन भएकोमा ६६ लाख ४७ हजार मात्र खर्च भएको छ। जसबाट विभिन्न प्रकृतिका चालु क्रियाकलाप एवं केही पूँजीगत प्रकृतिका क्रियाकलापहरु संचालन भई सम्पन्न भएका छन्। वार्षिक अवधि भरमा सुन्तलाजात फलफूल नर्सरी स्थापनाका लागी पूँजीगत अनुदान सञ्चालक समितिबाट माग नभएको कारणले धेरै भार भएको बजेट खर्च हुन सकेन।

चित्र ९ आ.व. २०७/०७६ सुन्तलाजात फलफूल जोनमा खर्चको विवरण

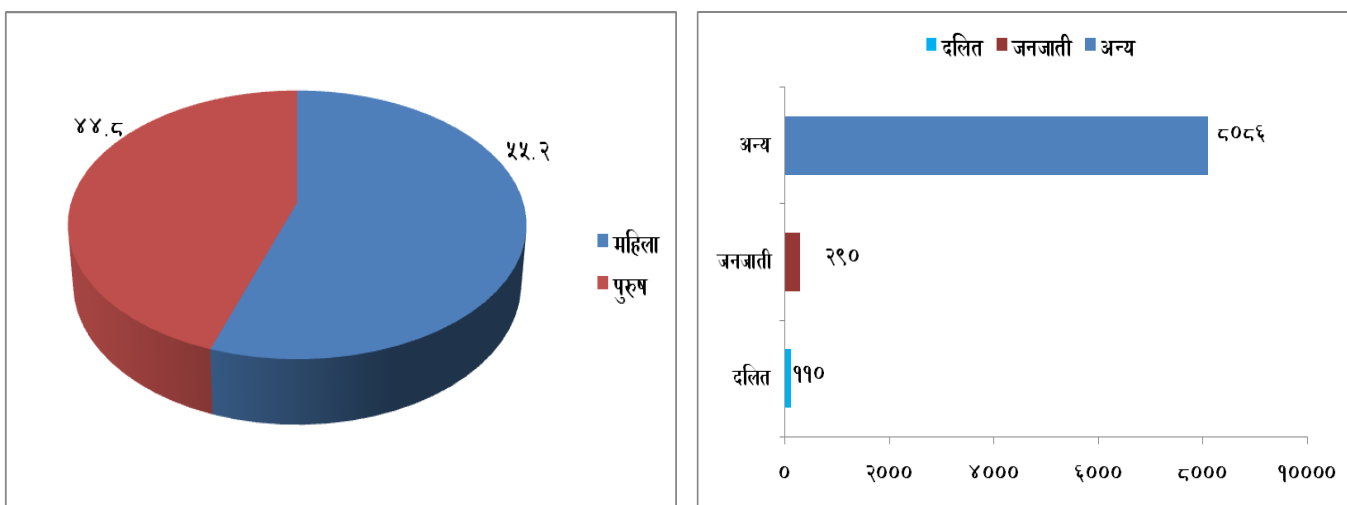
४.४ सुन्तलाजात फलफूल जोनमा सञ्चालित क्रियाकलापहरु

४.४.१ उत्पादन सामाग्रीमा अनुदान: सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट आ.व. २०७५।०७६ मा सुन्तलाजात फलफूल जोन अन्तर्गत सूचिकृत भएका विभिन्न समूह/सहकारी तथा नीजि फर्मलाई मागको आधारमा सुन्तलाजात फलफूलको क्षेत्र विस्तारको लागि विभिन्न प्रकारका विरुवा तथा साना मेशिनरी औजार उपकरण ५० प्रतिशत अनुदानमा वितरण गरिएको थियो। गुणस्तरीय विरुवाको वितरणले सुन्तलाजात फलफूल जोनमा आबद्ध ८५ वटा समूह/सहकारी तथा नीजि फर्महरु भएको क्षेत्रमा सुन्तलाजात फलफूलको ४२ हेक्टर थप क्षेत्रफल विस्तार भएको छ। सुन्तलाजात फलफूल जोनमा आबद्ध विभिन्न समूह/सहकारी तथा नीजि फर्महरुका ८४८६ जना कृषकहरु लाभान्वित भएका छन्। सुन्तलाजात फलफूल जोन क्षेत्रको विभिन्न स्थानीय तहमा आ.व. २०७५।०७६ मा क्षेत्रफल विस्तारको लागि वितरण भएको सुन्तलाजात फलफूलको विरुवाको विवरण अनुसूचि ८, मा, वितरणमा भएका साना मेशिनरी औजार उपकरणको विवरण अनुसूचि ९ मा र लाभान्वित कृषकहरुको विस्तृत विवरण अनुसूचि १० रहेको छ।

तालिका १३ आ.व. २०७६।०७७ मा सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट लाभान्वित समूह/सहकारी/नीजि फर्मको विवरण:

क्र.स.	अनुदानमा वितरण भएका उत्पादन सामाग्री	अनुदानग्राही संस्था (संख्या)		
		समूह	सहकारी	नीजि उद्यमी
१.	सुन्तलाजात फलफूल विरुवा	२२	३	२३
२.	साना मेशिनरी औजार उपकरण	२१	२	१४
	जम्मा	४३	५	३७

चित्र १० आ.व. २०७५।०७६ मा सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट लाभान्वितको लैंगिक तथा समावेशीको अवस्था:

४.४.१ साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार:

परियोजना क्षेत्रमा रहेका पानीको श्रोत भएका एंव सिँचाईका लागि सम्भावना रहेका सुन्तलाजात फलफूल खेती भईरहेका तथा नयाँ बगैँचा स्थापना भएका विभिन्न ठाँउमा सम्बन्धित क्षेत्रका कृषक समुह/सहकारीको माग एंव जोन संचालक समितिको निर्णयका आधारमा १२ वटा पाईप सिँचाई तथा सिमेन्टेड ट्याङ्कीका साना सिँचाई योजना योजना सम्पन्न भएका जसबाट यसवर्ष थप २० हेक्टर क्षेत्रफलमा सिंचित सुविधा विस्तार भएको छ। आगामी दिनहरूमा उक्त सिंचित क्षेत्रमा सुन्तलाजात फलफूलको खेती विस्तार हुने सम्भावना छ। साना सिँचाई योजनाहरूको योजना निर्माण तथा मर्मत सुधार सम्बन्धी विवरण अनुसूचि ११ मा रहेको छ ।

तालिका १४ सुन्तलाजात फलफूल जोन कार्यान्वयनको सहजिकरणमा देखिएका समस्या तथा सामाधानका प्रयासहरू:

समस्याको किसिम	कार्यान्वयनमा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरू	समाधानका प्रयासहरू
नीतिगत	<ul style="list-style-type: none"> निर्देशिका, कार्यविधीमा एकरूपता नहुनु, स्थानीय प्रदेशको फरक हुनु, केन्द्रबाट कागतीको कार्यक्रममा फरक प्रावधान रहेको। 	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय तह तथा प्रदेशको ज्ञान केन्द्रसँग छलफल गरी एकरूपता ल्याउने प्रयास गरिएको।
प्राविधिक	<ul style="list-style-type: none"> जिल्लामा गुणस्तरियको बिरुवा उत्पादन कम हुने। बिरुवा श्रोत केन्द्र टाढा तोक्ने। प्राविधिक जनशक्तिको अभावमा। फिल्डस्तरमा काम गर्ने कठिनाई भएको। 	<ul style="list-style-type: none"> समूह, सहकारी र निजी फर्महरूलाई विनियोजन बजेटको परिधि भित्र रही गुणस्तरको सुन्तला कागती बिरुवा उपलब्ध गराएको। कर्मचारी कमको कारण फिल्डस्तरमा काम गर्न कठिनाई भएपनि दरबन्दी रहेको कर्मचारीबाट समयमा काम सम्पन्न गरेको
व्यवस्थापकीय	<ul style="list-style-type: none"> न्यून बजेट, सवारी साधन नहुनु, एकै खालको कार्यक्रम तिन वटै सरकारबाट संचालन हुनु जस्तै सिँचाई, बिरुवा, औजार, तालीम विषय विज्ञको अभाव, अधिकृत कर्मचारी नआउने, स्थायी कर्मचारी पदस्थापन कम हुने। 	<ul style="list-style-type: none"> विनियोजन बजेट अनुसार व्यवस्थापन गरेको। भाडाको गाडी प्रयोग गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरेको।

खण्ड ५

५. कफी सुपरजोन गुल्मीको परिचय, प्राथमिकता तथा संचालन प्रक्रिया तथा प्रगति:

५.१ कफी सुपरजोनको परिचय: नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयले आ.व. २०७४।०७५ मा मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट गुल्मी, पाल्पा, प्यूठान, अर्घाखाँची तथा स्याङ्जा जिल्लालाई समेटेर कफी सुपरजोन स्थापना गरेर गुल्मी जिल्लामा कफी सुपरजोनको परियोजना कार्यान्वयन इकाई रहने व्यवस्था गरेको थियो। सोही निर्णय अनुसार आ.व. २०७५।०७६ देखि कफी सुपरजोनको कार्यक्रम कार्यान्वयनमा आएको छ। विगत लामो समय देखि कफी खेती हुँदै आएका जिल्लाहरूमा कफी खेतीको व्यवसायिकरणलाई निरन्तरता दिई कफीको औद्योगिकरण गरेर अन्तराष्ट्रिय बजारमा नेपाली कफीको निर्यात गर्न कफी सुपरजोनले नीजि तथा सहकारीसँग समन्वय गरी सहजीकरण गर्ने लक्ष्य राखेको छ।

५.१ कफी सुपरजोनका प्राथमिकता तथा सञ्चालन प्रक्रिया

उद्देश्य

- ❖ परम्परागत कफी खेती प्रणालीलाई व्यवसायिक कफी खेती प्रणालीमा रूपान्तरण गर्ने ।
- ❖ कफी खेतीको व्यवसायिक उत्पादन गर्न नबिनतम कृषि प्रविधिहरू भित्राउन सहजीकरण गर्ने ।
- ❖ कफी व्यवसायमा आवद्ध व्यवसायी कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने र कफी खेतीको व्यवसायिक उत्पादनमा प्रविधि मैत्री, यान्त्रीकरण, विविधिकरण र औद्योगिकीकरण मार्फत कफी व्यवसायलाई सम्मानित पेशाको रूपमा रूपान्तरित गर्दै आयात प्रस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने ।

संचालन हुने क्रियाकलापहरू

- ❖ सुपरजोन क्षेत्रमा प्राङ्गारिक मल एवं जैविक विषादीहरू लगायतका उत्पादन सामग्रीहरूमा तोकिए बमोजिम अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइनेछ।
- ❖ कफी खेतीमा सहभागितात्मक बगैँचा सुदृढीकरण तथा प्रविधि प्रदर्शनका कार्यक्रम संचालन ।
- ❖ उत्पादन प्रविधि, बजारीकरण, मूल्य श्रृंखला विकास लगायतका विविध पक्षहरू समेटिने गरी स्थलगत तालिम कार्यक्रम संचालन ।
- ❖ कफीका रोग कीरा नियन्त्रणका कार्यक्रम सञ्चालन ।
- ❖ यान्त्रीकरण प्रवर्द्धनका लागि उत्पादन देखि बजारीकरणसम्म आवश्यक पर्ने सबै प्रकारका मेशिनरी औजार उपकरणको सेट सहितको सेवा उपलब्ध गराउन Custom Hiring Center स्थापनाका लागि पूंजीगत अनुदान ।
- ❖ व्यवसायीकरणका लागि प्राथमिक प्रशोधन केन्द्र, हलर मेशिन, रोष्टर, ग्रेडिंग तथा प्याकेजिङ लगायतका उत्पादनोपरान्त आवश्यक पूर्वधारहरू रहेको पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर निर्माण ।

- ❖ पूर्वाधार विकास सहयोगतर्फ पाईप सिंचाई, सिमेन्टेड टंकी तथा सिंचाई कुलो मर्मत तथा सुधार, ड्रिप सिंचाई लगायतमा सहयोग।
- ❖ नर्सरी सुदृढीकरण तथा नयाँ हाइटेक नर्सरी लगायतका पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग।

कफी सुपरजोन कार्यान्वयन क्षेत्र:

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण परियोजना, परियोजना व्यवस्थापन इकाईले ५ वटै जिल्लामा जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह तथा स्थानीय सरोकारवाला क्षेत्रका प्रतिनिधिसँगको छलफल तथा अन्तरक्रिया गरेर क्षेत्र निर्धारणको कार्य सम्पन्न गरेको थियो। क्षेत्र निर्धारण गर्ने क्रममा गुल्मी जिल्लाका २ वटा नगरपालिका तथा १० वटा गाँउपालिका सहित ४६ वटा वडामा, प्यूठान जिल्लाका ४ वटा गाँउपालिकाका १४ वटा वडामा, अर्घाखाँची जिल्लाका ३ वटा नगरपालिका तथा ३ वटा गाँउपालिका सहित ३४ वटा वडामा, स्याङ्जा जिल्लामा ४ वटा नगरपालिका तथा ४ वटा गाँउपालिका सहित ३४ वटा वडामा र पाल्पा जिल्लाका ७ वटा गाँउपालिकाका २० वटा वडामा कफी सुपरजोनको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको थियो। आ. व. २०७५।०७६ देखि कफी सुपरजोनको कार्यक्रम स्वीकृत भई आएर कार्यान्वयनको क्रममा रहेको छ। आ.व. २०७५।०७६ लाई कफी सुपरजोनको आधार वर्ष मानिएको छ। कफी सुपरजोनको कार्यक्षेत्रको विस्तृत विवरण अनुसूचि १२ मा रहेको छ।

कफी सुपरजोन सञ्चालक समिति: कफी सुपरजोनबाट सञ्चालन हुने सम्पूर्ण क्रियाकलापहरूमा समन्वय तथा सहजीकरणको लागि परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख गरे अनुसारको ९ सदस्यी कफी सुपरजोन सञ्चालक समिति गठन गर्ने प्रयास गरिए पनि सञ्चालक समितिमा पाल्पा जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने समितिका सदस्य मनोनयन भई आउन नसक्दा ८ सदस्यी समिति मात्र हाल क्रियाशील रहेको छ। कफी सुपरजोन गुल्मीबाट सञ्चालन हुने सबै प्रकारका क्रियाकलापहरूमा सुपरजोन सञ्चालक समितिको बैठकबाट निर्णय गरी सञ्चालन गर्ने परिपाटी बसेको छ। समितिका बैठकमा समितिका पदाधिकारीहरूको सक्रिय सहभागिता रहदै आएको छ। गुल्मी जिल्लामा कफी सुपरजोनको परियोजना कार्यान्वयन इकाईकव कार्यालय रहेकाले ५ वटै जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने सञ्चालक समितिका पदाधिकारीलाई नियमित बैठक बसेर कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई सिफारिस गर्न निकै नै कठिनाई महशुस भएको छ। सञ्चालक समितिमा पाल्पा जिल्लाबाट प्रतिनिधित्व गर्ने समितिका सदस्य मनोनयन भई नआउँदा परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई पाल्पा जिल्लामा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न असाध्यै गाह्रो भएको छ। वर्तमान कफी सुपरजोन सञ्चालक समितिको पदाधिकारीहरूको निम्न अनुसार रहेको छ।

तालिका १५ सुपरजोन सञ्चालक समितिका पदाधिकारीहरूको विवरण

सि.नं.	नाम र थर	जिल्ला	पद
१	श्री विजय पोखरेल	गुल्मी	संयोजक
२	श्री कल्पना अर्याल	स्याङ्जा	उप संयोजक
३	श्री मिना भूसाल	अर्घाखाँची	सचिव
४	श्री शुशिला जि.सी.	प्यूठान	सह सचिव
५	श्री फणिनारायण अर्याल	स्याङ्जा	सदस्य
६	श्री नरमायाँ राना	गुल्मी	सदस्य
७	श्री जुक्त बहादुर थापा	अर्घाखाँची	सदस्य
८	श्री कृष्णसाद आचार्य	प्यूठान	सदस्य

कफी सुपरजोनको जनशक्तिको अवस्था:

आ.व. २०७५।०७६ मा कफी सुपरजोन परियोजना कार्यान्वयन इकाईमा असाध्यै कम जनशक्तिको पदपूर्ति भएको थियो जसले गर्दा सुपरजोनको कार्यक्रम सञ्चालनमा बाधा भई समयमै अनुगमन तथा सहजिकरण लगायतका काममा गर्न नसक्दा विनियोजित बजेट समेत खर्च हुन सकेको थिएन। विशेष गरी प्राविधिक जनशक्तिको अभावमा ५ वटा जिल्लामा कार्यान्वयनमा रहेको कफी सुपरजोन कार्यक्रम लाई प्राविधिक पृष्ठपोषण समेत गर्न नसक्दा क्षेत्रफल विस्तारको लागि कफी कलस्टरमा निर्माणमा समेत वरिष्ठ कृषि अधिकृतको निकै नै ठूलो प्रयास हुदाँहुँदै पनि कठिनाई भोग्नुपरेको थियो। आ.व. २०७५।०७६ मा कफी सुपरजोनमा जनशक्तिको विवरण मा रहेको छ।

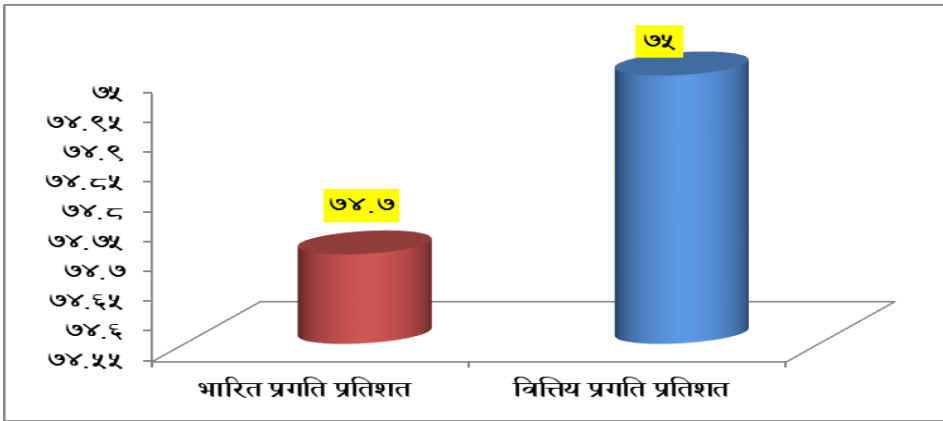
कफी सुपरजोनमा आबद्ध समूह/सहकारी/नीजि फर्म: कफी सुपरजोनमा कार्यक्रममा सहभागी हुन चाहने ईच्छुक समूह/सहकारीहरूलाई सूचिकृतको लागि रीतपूर्वक आवेदन दिन लगाई आबद्ध गर्ने गरिएको छ। कफी सुपरजोनमा आ.व. २०७५।०७६ सम्म २१ समूह १६ सहकारी र ९ वटा नीजि फर्म गरि जम्मा ४६ वटा समूह\सहकारी\नीजि फर्महरू आबद्ध छन्। कफी सुपरजोनमा आबद्ध समूह/सहकारी/निजि फर्महरूको विवरण अनुसूचि १२ मा रहेको छ।

५.३ वार्षिक प्रगति विवरण:

कफी सुपरजोनको आ.व. २०७५।०७६ आधार वर्ष भएकाले भारित प्रगति ७४.७ प्रतिशत तथा वित्तीय प्रगति ७५ प्रतिशत रहेको छ। यस आधार वर्ष आ.व. २०७५/०७६ मा १ करोड ५५ लाख ४० हजार

विनियोजन भएकोमा १ करोड १६ लाख १४ हजार मात्र खर्च भएको छ। जसबाट विभिन्न प्रकृतिका चालु क्रियाकलाप एवं केही पूँजीगत प्रकृतिका क्रियाकलापहरू संचालन भई सम्पन्न भएका छन्। वार्षिक अवधि भरमा कफी सुपरजोन संचालक समितिको मागमा आधारित कार्यविधि बमोजिम शर्त पूँजीगत अनुदानमा सूचिकृत समुह सहकारीहरू बाट माग नआएका कारण खर्च हुन सकेन । आ.व. २०७५।०७६ को कफी सुपरजोनको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र प्रगति विवरण अनुसूचि १३ मा रहेको छ ।

चित्र ११ आ.व. २०७५।०७६ मा कफी सुपरजोनको खर्चको विवरण

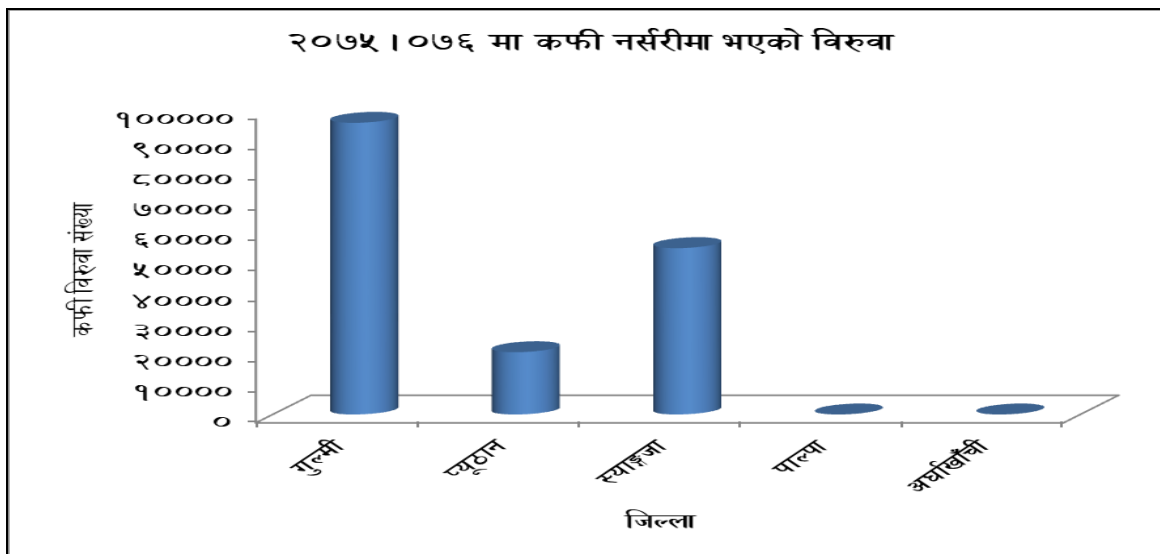

५.४ सञ्चालित मुख्य मुख्य क्रियाकलापहरू

५.४.१ कफी नर्सरी स्थापना:

कफी सुपरजोन क्षेत्रका पहिलो वर्ष सूचिकृत भएका विभिन्न समूह/सहकारी/नीजि फर्म मध्ये तीनवटा जिल्ला गुल्मी, प्यूठान र स्याङ्गजामा १८ वटा विभिन्न समूह/सहकारी/नीजि फर्महरूमा नर्सरी स्थापना गरिएको थियो। आ.व.२०७५।०७६ को अन्त्य सम्म आईपुग्दा उक्त नर्सरीहरूमा १ लाख ७२ हजार २५० कफीका विरुवा रहेको तथ्याङ्क प्राप्त भएको थियो।

चार्ट विभिन्न जिल्लामा कफी सुपरजोन मार्फत समूह/सहकारी/नीजि फर्महरूमा रहेका विरुवाहरूको विवरण

५.४.२ कलस्टरमा कफी क्षेत्रफल विस्तार

आ.व. २०७५।०७६ कफी सुपरजोन अन्तर्गत कार्यक्रम सञ्चालन भएका विभिन्न तीन जिल्लाका ५ वटा कलस्टरमा ३४२४१ कफी ५० प्रतिशत अनुदानमा कफी मापदण्ड अनुसार विरूवा रोपण भई १७ हेक्टर क्षेत्रफल विस्तार भएको छ। कफी क्षेत्रफल विस्तार कार्यक्रमबाट ५ वटा समूह सहकारीका १५३ जना कृषक लाभान्वित भएका छन्। आ.व.२०७५।०७६ मा कफी सुपरजोन अन्तर्गतका कफी कलस्टरमा विभिन्न समूह/सहकारीको क्षेत्रमा रोपिएका विरूवाहरूको विवरण अनूसूचि १४ मा रहेको छ।

तालिका १६ कफी सुपरजोन क्षेत्रमा आ.व. २०७५।०७६ मा स्थापना गरिएका कफी कलस्टरको विवरण

सि.नं	जिल्ला	स्थानीय तह	गाँउ/ठेगाना	कफी कलस्टर संख्या	५० प्रतिशत अनुदान कफी कलस्टरमा रोपिएका विरूवा			
					रोपण भएका कफी विरूवा	महिला	पुरुष	जम्मा
१	स्याङ्जा	अर्जुनचौपारी गा.पा.	खाल्टे	१	१६६२१	५	३६	४१
२	गुल्मी	सत्यवती गा.पा.	ठूलोलुम्पेक	३	४०००	३५	-	३५
		धुर्कोट गा.पा.	रजस्थल		४४२५	१४	२३	३७
		मालिका गा.पा.	घमिर		५०००	१५	३	१८
३	अर्घाखाँची	सितगंगा न.पा.		१	४१९५	१०	१२	२२
				५	३४२४१	७९	७४	१५३

५.४.३ उत्पादन तथा पूँजीगत सामाग्रीमा अनुदान:

कफी सुपरजोन क्षेत्रका प्यूठानको जिल्ला कफी सहकारी संघलाई कफी सङ्कलन तथा प्रशोधन केन्द्र स्थापनाको लागि अनुदान सहयोग प्रदान गरिएको थियो भने जिल्ला सहकारी संघ गुल्मीलाई एउटा कफी हलर मेसिन अनुदानमा जडान गरिएको थियो।

५.४.४ कफी नर्सरी सेड हाउस निर्माण तथा नर्सरी स्थापना:

कफी सुपरजोन क्षेत्रका ५ वटै जिल्लाका २७ वटा कृषक समूह/सहकारी/नीजि फर्ममा ८५ प्रतिशत अनुदानमा कफी नर्सरी सेड हाउस निर्माण गरी कफी नर्सरी स्थापनाको स्थापना गरिएको थियो। कलस्टरमा कफीको क्षेत्रफल विस्तार गर्ने कृषक समूह/सहकारी/नीजि फर्मलाई लक्षित गरी नर्सरी स्थापनाको लागि कफीको बीउमा ५० प्रतिशत अनुदान वितरण गरिएको थियो। आ.व. २०७५/०७६ मा कफीको विभिन्न कलस्टरमा स्थापना गरिएको नर्सरीमा बिरुवाको विवरण अनुसूचि १५ मा रहेको छ।

५.४.५ साना सिँचाई निर्माण तथा मर्मत सम्भार

कफी सुपरजोन क्षेत्रका २ वटा जिल्लामा माग बमोजिमको ६ वटा कृषक समूह/सहकारी/नीजि फर्मलाई लक्षित गरी साना सिँचाई निर्माणको लागि पाईप सिँचाई तथा ५००० लिटरको प्लाष्टिक ट्याङ्कीमा ८५ प्रतिशत अनुदान सहयोग भएको थियो जसबाट १५ हेक्टरमा कफी सिँचित क्षेत्रफल विस्तार भएको थियो।

५.४.४ कफी उद्यमशीलता तालिम तथा कृषक भ्रमण

कलस्टरमा कफीको क्षेत्रफल विस्तार गर्ने कृषकहरू तथा नर्सरी धनीको व्यवसायिकरणलाई प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले उद्यमशीलता तालिम सञ्चालन गरिएको थियो। कफी नर्सरी धनीको लागि नर्सरी व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिममा ५ जिल्लाका ३२ जना कृषकहरू लाभान्वित भएका थिए भने कफीको व्यवसायिकरणको सीप देख्न र सिक्नको लागि आयोजित कृषक भ्रमणमा ५ जिल्लाका ३० जना कृषकहरू लाभान्वित भएका थिए।

तालिका १७ कफी सुपरजोन क्षेत्रमा आ.व. २०७५।०७६ मा स्थापना गरिएका कफी क्लस्टरमा विभिन्न शीर्षकमा अनुदान सहयोग भएका विवरणः

सि.नं.	जिल्ला	कफी नर्सरी धनी तालीममा सहभागी संख्या	कफी बीउ बितरण के.जी.	कफी नर्सरी संख्या	कफी नर्सरी सेड हाउस	साना सिंचाई	कृषक भ्रमण	कैफियत
१	स्याङ्जा	६	३३	७	७	०	१३	
२	गुल्मी	१६	३९	१३	१३	१ पाईप	९	
३	अर्घाखाची	२	०	२	२	५	२	५ हजार ली.
४	पाल्पा	१	०	०	०	०	१	
५	प्यूठान	७	२०	५	५		५	
जम्मा		३२	९२	२७	२७	६	३०	

५.५ कफी सुपरजोनका प्रमुख उपलब्धी

स्थानिय तहका प्रमुख तथा प्रतिनिधीज्यूहरु र जिल्लास्थित सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा ५ वटै जिल्लामा क्षेत्र निर्धारण गर्ने कार्य सम्पन्न भएको ।

- क्षेत्र निर्धारण भएका जिल्लाहरु गुल्मी,प्यूठान,अर्घाखाँची, पाल्पा र स्याङ्जाका (स्थानिय तहहरु) मा स्थलगत रूपमा परियोजना अभिमुखिकरण गोष्ठी सम्पन्न गरिएको ।
- क्षेत्र निर्धारण भएका स्थानहरुमा सम्बन्धित क्षेत्रका जनप्रतिनिधि, जिल्ला कफि व्यवसायी संघ, जिल्ला सहकारी संघ, कफी कृषक, सहकारीहरु, कृषक समुहहरु र अन्य सरोकारवालाहरुको उपस्थितिमा कम्तिमा १५० रोपनीका क्लस्टरहरु बनाई कार्य सम्पन्न गर्ने तय गरिएको ।
- क्लस्टरहरुमा कफी नर्सरी स्थापनाका लागि ९२ के.जी. कफीको बीउ रोपी आगामी आ.व.को लागि २२१००० बिरुवा उत्पादन हुने प्रक्षेपण गरिएको ।
- २०७६ वैशाख दोश्रो हप्तामा सञ्चालक समिति गठन प्रकृया सम्पन्न गरिएको ।

५.६ कफी सुपरजोनका समस्याहरुः

- थोरै परिमाणमा छिरलिएर रहेको कफी खेति प्रणाली रहेको । ५ देखि ५० बिरुवा लगाउने कफी कृषकहरुको बाहुल्यता ६० प्रतिशत भन्दा बढी रहेको ।
- स्थानिय स्तरमा कफीका नर्सरी नहुदा ३० देखि ४० प्रतिशत सम्म बिरुवा मर्ने गरेको पाईयो ।
- छहारी बिना लगाईएका कफी बगानहरुमा गवारोको प्रकोप देखिएको (सेतो र रातो दुबै) ।

- पहाडी भू-धरातलका धेरै जसो स्थानहरू सुख्खा क्षेत्र रहनु र अधिकांश स्थानमा सिचाईका श्रोतहरू कफी लगाईने जमिन भन्दा तल्लो क्षेत्रमा वा टाढा रहनु ।
- कफी ब्यवसायमा आवद्ध उत्पादकहरूमा ब्यवसायिक दक्षतामा कमी रहनु ।
- नीजि क्षेत्रमा सञ्चालित सहकारीले आ/आफ्नै तरिकाले कफी संकलन, प्रशोधन र बजारीकरण गर्दै आईरहेका ।
- कृयाशिल युवा जनशक्ति रोजगारी र अन्य उद्देश्यका साथ विदेशिने समस्या ।
- अनुदानमुखी कृषक र कृषि प्रणाली ।

खण्ड - ६

सुशासन प्रवर्द्धन सम्बन्धी भएका प्रयासहरु

- ✓ कार्यक्रम बारे जानकारी सवैले देखे स्थानमा फ्लेक्स प्रिन्टमा राखिएको ।
- ✓ कार्यक्रम बारेको जानकारी गोष्ठी मार्फत सार्वजनिककरण गरिएको ।
- ✓ गुनासो तथा सुझाव पेटिकाको ब्यवस्था गरिएको ।
- ✓ सूचना सम्प्रेषणको लागि सूचना अधिकारीको ब्यवस्था गरिएको ।
- ✓ सहभागिता निर्णय प्रक्रियामा सेवाग्राही समितिको सहभागितालाई प्रोत्साहन गरिएको ।
- ✓ सहमतिमूखी : व्यापक सहमतिमा आधारित भएर निर्णयमा पुग्न प्रयत्न गरिएको ।
- ✓ पारदर्शी : निर्णय प्रक्रियामा पारदर्शीता कायम गरिएको ।
- ✓ जवाफदेही : सेवाग्राहीहरुका आवश्यकतालाई सुन्ने र सम्बोधन गर्ने गरिएको ।
- ✓ प्रभावकारी एवम् कुशल ब्यवस्थापन : सरल, सहज र सुलभ ढंगले कार्यक्रम संचालन गरिएको ।
- ✓ कार्यालयले संचालन गर्ने क्रियाकलापहरु वेभ साइट, फेसबुक पेज तथा ट्विटरबाट समेत सार्वजनिक गरिने गरेको ।
- ✓ संचालित सवै क्रियाकलापहरुको विस्तृत विवरण होर्डिंग बोर्ड मार्फत सार्वजनिक गरिने गरेको ।
- ✓ प्रत्येक महिनामा सम्पादित क्रियाकलापहरु सुचना बोर्डमा टाँसिने गरेको ।

खण्ड - ७

७.१ आ.व. २०७६/०७७को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम

कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयको निर्णय बमोजिम आ.व. २०७६।०७७ देखि प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत गुल्मी जिल्लामा सञ्चालित मकै जोन, सुन्तलाजात फलफूल जोन, कफी सुपरजोनको परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई मर्ज गरी एउटै परियोजना कार्यान्वयन इकाईबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरी बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृत भएर आएको हो। आ.व. २०७६।०७७ को लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाई, गुल्मीको लागि जोन/सुपरजोन कार्यक्रम सञ्चालनको लागि ७ करोड ९९ लाख सहित कुल ९ करोड ५५ लाख बजेट स्वीकृत भएको छ। जोन/सुपरजोन कार्यक्रम सञ्चालनको लागि स्वीकृत कार्यक्रम तथा बजेट अनुसूचि..... मा रहेको छ।

७.२ आ.व. २०७६/०७७को स्वीकृत जनशक्ति विवरण:

आ.व. २०७६।०७७ को लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाई, गुल्मीलाई सेवा करारको सहित जम्मा २३ जना कर्मचारीको दरबन्दी स्वीकृत भएर आएको छ। परियोजना कार्यान्वयन इकाई, गुल्मीबाट कफी सुपरजोनको कार्यक्षेत्र भएका गुल्मी सहित ५ वटा जिल्लाको लागि स्वीकृत दरबन्दीबाट कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न निकै नै कठिन हुने देखिन्छ। आ.व. २०७६।०७७ को लागि परियोजना कार्यान्वयन इकाईलाई भएको स्वीकृत दरबन्दी निम्न अनुसार रहेको छ।

तालिका १८ आ.व. २०७६/७७ मा परियोजना कार्यान्वयन इकाई, गुल्मीको जनशक्तिको अवस्था:

क्र.सं.	स्वीकृत पद/श्रेणी	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	पदपूर्ती	रिक्त दरबन्दी
१.	रा.प.द्वि.प्रा.	१	१	०
२.	रा.प.तृ.प्रा.	३	१	२
३.	रा.प.अनं.प्र.प्र.	४	३	१
४.	निर्माण प्राविधिक	१	१	०
५.	कृषि प्राविधिक करार	४	४	०
६.	स्थानीय स्रोत व्यक्ति	७	७	०
७.	का.स.	४	४	०
८.	ह.स.चा.	१	१	०
जम्मा		२५	२२	३

अनुसूचिहरू

अनुसूचि १ मकै जोन कार्यान्वयन भएका क्षेत्रहरूको विवरण

क्र. सं	स्थानिय तह	निर्धारित क्षेत्र (बडाहरू)
१.	मालिका गा.पा	५, ६, ७ र ८
२.	मदाने गा.पा.	३, ४, ६ र ७
३.	इस्मा गा.पा.	१, २, ३, ४, ५ र ६
४.	धुर्कोट गा पा	५ र ७
५.	रेसुंगा न.पा.	४, ५ र १०
	जम्मा	१९ वटा बडाहरू

अनुसूचि २ आर्थिक बर्ष २०७५/०७६ मकै जोन गुल्मीमा सूचिकृत भएका विभिन्न समूह/सहकारी/नीजि फर्महरूको विवरण:

क्रस	आवेदक कृषक समुह कृषि सहकारी	ठेगाना	आवेदक को प्रकार	टोलको नाम	अध्यक्ष / सचिवको नाम	सम्पर्क न.
१	वुल्म कृषि सहकारी संस्था लि	ईष्मा ६	सहकारी	वुल्म	गोविन्द वहादुर दर्जी	९८६७८५४०२६
२	दिपज्योति बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	चैरासी	कृष्ण प्रसाद घिमिरे	९८५७०६७२५८
३	हरियाली तरकारी कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	राडदल	टोप वहादुर महत	९७४७०६०१८०
४	श्रृजनशिल बहु उद्देशिय कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	हरारूख	राधिका महत	९८४७३०९९३२
५	अमरप्रगतिशिल तरकारी उत्पादक कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	चोरकाटे	ढुण्डीराज पोखेल	
६	जनजागृति बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	कुखुरेखोला	खिमराज पराजुली	
७	जनजागरण तरकारी उत्पादन कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	कोटमुनी	कुमारी महत	९८४७१५९९२७
८	अमरपुर बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	चैरासी	खिमानन्द गौतम	९८६७२५५०७३
९	अमरपुर घर बगैचा मुल कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	पहरामुनी	वेदुराम भुषाल	९८६७००७४८५
१०	कृष्ण बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईष्मा ६	समुह	बस्नौटा जोड्ने पाता	केशवराज कुँवर	९८५७०६७००८
११	आलु उत्पादन कृषक समुह	ईष्मा ३	समुह	रामकोट	डिमा अधिकारी	९८९२९४७०३४
१२	आलु उत्पादन कृषक समुह	ईष्मा ३	समुह	टाकुरा	शिरवहादुर कुँवर	९८४७४०९३१५
१३	ताजा तरकारी उत्पादन समुह	ईष्मा ३	समुह	दर्लामचैर	कमल विक्रम महत	९८६७७१२७३९
१४	अदुवा वेसार उत्पादन कृषक समुह	ईष्मा ३	समुह	सिम्पानी	विष्णु जि.सी.	९८४७२०१५५४

१५	अदुवा बेसार उत्पादन कृषक समुह	ईप्मा ३	समुह	अम्लेचैर	कमला जि.सी	९८६०४१३०१२
१६	हरियाली तरकारी कृषक समुह	ईप्मा ३	समुह	कुपपोखरी	नारायण भुपाल	९८६७७२९३२३
१७	मैरीपालन कृषक समुह	ईप्मा ३	समुह	खासीचैर	सावित्रा घर्ति क्षत्रि	
१८	ताजा तरकारी उत्पादन कृषक समुह	ईप्मा ३	समुह	दर्लामचैर	राधिका पछाड	९८४७१५०२१५
१९	अदुवा बेसार उत्पादन कृषक समुह	ईप्मा ३	समुह	तोरी पाटा	धन बहादुर नेपाली	९६१७९१११३६
२०	फुलवारी महिला खाद्यान्न बाली कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	उजुंग	कालिका खत्री	९८४७५०१३७५
२१	जालपा तरकारी उत्पादक महिला कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	वरारूख	कौशिला सुनार	९८४७३४०४३२
२२	देविस्थान खाद्यान्न बाली कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	तालुंग	दुर्गा बहादुर सारू	९८४७०५७७६७
२३	श्रृजनशिल कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	पालुखा	मान बहादुर विक	९८४७१८४२६८
२४	पुर्णविश्रवाश कृषि सहकारी संस्था लि	ईप्मा २	सहकारी	ढाडा	कृष्ण बहादुर जि.सी.	९८५७०६४३५६
२५	थापाचैर एकलेखेत व. कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	मैन डाँडा	गोविन्दभक्त पौड्याल	९८६७०३५८१३
२६	देउराली बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	हर्पुकोट	पवित्रा अधिकारी	९८४७३५९०६६
२७	प्रगतिशिल बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	फेदिया	शोभाकर मरासिनी	९८४७११४५७४
२८	हरियाली कृषक समुह	ईप्मा २	समुह		इश्वरी थापा	९८४७४१५१२१
२९	राता डाँडा बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	राताडाँडा	मान बहादुर जि.सी	९८५७०६१८७८
३०	लालिगुराँस बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	मल्दी	कृष्ण बहादुर अर्याल	९८४७४९३५७०
३१	सुनभद्र बहुउद्देशिय कृषक समुह	ईप्मा २	समुह	घर्ति फाँट	गोपाल बहादुर कुंवर	९८४७३९२५०६
३२	भुदेव कृषि सहकारी संस्था लि	ईप्मा २	सहकारी		शेर बहादुर कुंवर	९८५७०६४८४७
३३	मालिका घर वगैचा महिला कृषक समुह	मदाने ३	समुह	असुनकोट	देविका घिमिरे	९८६०५०१८११
३४	सिदार्थ बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ३	समुह	सिम	शान्ता भुपाल	९८६७७२७७५८
३५	गंगा व्यावसायि तरकारी उत्पादन कृषक समुह	मदाने ३	समुह	काफलपाटा	राम प्रसाद अर्याल	९८४७२५१७७२
३६	श्रृजनशिल बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ३	समुह	विधिखोला	डम्बर बहादुर जि.सी	९७४१४१४१४५
३७	नवप्रगतिशिल तरकारी वाली कृषक समुह	मदाने ३	समुह	ढाडा	नारायण चन्द	९८६८८४०२९६
३८	गिठे उन्नतशिल बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ३	समुह	फुर्साधारा	झविन्द्र अर्याल	९७४७०९१२९१
३९	प्रगतिशिल कृषक समुह	मदाने ३	समुह	खन्युखर्क	कृष्ण घिमिरे	९८४७१२४१६९
४०	शिवालय खाद्यान्न बाली वीउ उत्पादन कृषक समुह	मदाने ३	समुह	लामपाटा	खेमराज अर्याल	९७४७०९१३११
४१	क्वाँके देउराली विउ उत्पादक कृषक समुह	मदाने ६	समुह	पुर्कोट	हिक्मत बहादुर थापा	९८४७१०६७६२

४२	राशिल कृषक समुह	मदाने ६	समुह	राशिलटोल	इश्वरा खत्री	९८६११७७१०६
४३	हरियाली बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ६	समुह	काउले	लोक वहादुर कुँवर	९८४७०१९४०५
४४	गमलपोखरी बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ६	समुह	पनाहा	गणेश थापा	९८६१८४१४३५
४५	पुस्पाञ्जली मौरीपालन कृषक समुह	मदाने ६	समुह	नुहार	श्रृजना के सी	९८४७३७५००१
४६	युग ज्योती बहुउद्देशिय महिला कृषक समुह	मदाने ६	समुह	घ्यूपानी	रामी थापा	९८४५३८७६६०
४७	जनजागरण तरकारी बाली उत्पादक कृषक समुह	मदाने ६	समुह	नुहार डुम्मारे	चित्रा कुँवर	९८४४९५६५२१
४८	कमरेपानी तरकारी खेती कृषक समुह	मदाने ६	समुह	थापा चौर	इश्वरा देवी कुँवर	९८४३३४१९८०
४९	जुम्लीचौर जाबुने तरकारी कृषक समुह	मदाने ६	समुह	जुम्लीचौर जाबुने	शिवा कुँवर	९८६१९९४३६७
५०	धौलागिरी बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ६	समुह	तल्लो डढुवा	श्याम प्रसाद घिमिरे	९८६१७५५२६०
५१	खङ्ग भवानी बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ६	समुह	दह बजार	खिम बहादुर श्रेष्ठ	
५२	जनजागृति दलित तथा जनजागृति बहुउद्देशिय कृषक समुह	मदाने ६	समुह	धाराचौर	कोर बहादुर पुन	९७४१४७५५७२
५३	लाली गुराँस फलफूल कृषक समुह	मदाने ६	समुह	पैयाठूला	डोर प्रसाद पौडेल	९७४७०९००२५
५४	तरकारी खेती जनजागरण महिला कृषक समुह	मदाने ६	समुह	नुहार डुम्मारे	मधु कुँवर	९८४७१११४११
५५	मालिका कृषि सहकारी संस्था लि	रे.न.पा. १०	सहकारी	सिमिचैर	हरि प्रसाद पाण्डे	९८६७३९५०१५
५६	विन्दवासिनी मकै विउ उत्पादन कृषक समुह	रे.न.पा. ४	समुह	अर्खले	वेद प्रसाद भण्डारी	९८४७१८३९२३
५७	बाँसखर्क कृषि सहकारी संस्था लि	रे.न.पा. १०	सहकारी	सिमिचैर	टोपलाल पाण्डे	९८५७०६४२३३
५८	प्रगतिशिल बहुउद्देशिय कृषक समुह	रे.न.पा. ४	समुह	पन्थी टोल	प्रेमराज पन्थी	९८४७३५९९९९
५९	जनमुखी कृषि सहकारी संस्था लिमिटेड	रे.न.पा. ४	सहकारी	सेउघा	टिकाराम पन्थी	९८४७१८३९५५
६०	शिवालय कृषक समुह	रे.न.पा. ४	समुह	अर्खले	गोविन्द प्रसाद आचार्य	९८६०५५१६७२
६१	राधाकृष्ण उन्नत तरकारी कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	राधाकृष्ण	शारदा भण्डारी	९८४७३९१२६१
६२	देशाल डाँडा तरकारी कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	दरिनङ्गा थापाटोल	चुरा ब. थापा	९६१७८७९९५१
६३	जागरण बोमौसमि तरकारी कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	दोबटा	कृष्ण ब. बस्नेत	९८४७१६६७७२
६४	सिध्द उन्नत कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	पाहकटेरि	ईश्वर ब. कुवर	९८४७४५४२५३
६५	खाद्यान्नबाली उत्पादन महिला कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	साउने पानि	सिता थापा	९८६७०२६४९३
६६	हरियालि तरकारि महिला कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	सालविसौना	चन्द्रकला सुनार	९८४०७९४०२१
६७	नमुना फलफुल तरकारी कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	रुकनाउ	हुमा कुमारी बस्नेत	९८४७१७९५९२
६८	प्रगतिशिल उन्नत तरकारी कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	दोवाटा	सिता गौतम	९८४७१०६०९०

६९	भगवति वर्षे फलफुल कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	हरिनदुङ्गा	खिम विक्रम बस्नेत	९८४७५०६४८३
७०	सिजनाशिल फलफुल तरकारी उत्पादन महिला कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	राधाकृष्ण टोल	देवकला अर्याल पौयानि	९८४७४७६९९७
७१	बिज वृद्धि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	रोदिटार	कुन्ति महतरा	९८४७०६०८४८
७२	लालकुमारि खाद्यान्नबालि बिज वृद्धि कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	तारा पोखरा	पुर्ण ब. विस्ट	९८४७५७६७२
७३	खडगछत्र उत्पादन तरकारी कृषक समुह	समुह	इस्मा-5	मुख्य टोल	नेत्र कुमारि थापा	९८४४६६५२४४
७४	भविश्यनिर्माण साना किसान कृषि सहकारि संस्था .लि	सहकारि	इस्मा-4	दोहलि	कमला बिष्ट	९८६७३९७७९८
७५	देउरालि नगदेबालि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4	न्वाला	पदम पि.सि	९८९९४४०६९८
७६	हरियालि नगदेबालि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4	कल्यार	हिरा ब. महतरा	९८०४४४२३६२
७७	सिर्जनशिल नगदेबालि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4	हाँक	निम ब.खत्रि	९८६७३२४९४
७८	गणेश तरकारि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4		कमला खड्का	९८४७३७५४६६
७९	शिवशक्ति तरकारि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4	दोहलि	टेक ब. नेपाली	९८४४७२६८७८
८०	देउरालि तरकारि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4	चैजा	धन ब.बस्नेत	९८४७००७८६८
८१	सुर्योदय तरकारि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4	खुँग,रिप	हुमकला अधिकारि	९८९७४६३८०५
८२	मनकामना नगदेबालि तरकारि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-4	कोटकोटेरि	ईश्वर थापा	९८९७५६२८०५
८३	आलु उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-3		नारायण भण्डारि	९८४४७९०६३६
८४	खाद्यान्नबालि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-3	ठाडदुङ्गा	पवित्रा खत्रि	९८६७२९८०९९
८५	रातचौर खाद्यान्नबालि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-1	रातचौर	लाल ब. कुमाल	९८५७०७२८२२
८६	परिवर्तन कृषक समुह	समुह	इस्मा-1	हस्तिचौर	बालिका बोहेरा	९८६७३९५४७२
८७	जनचेतना महिला समुह	समुह	इस्मा-1	गुर्बा	सिता कुवर	९८४७०५७५७५
८८	खहरे थापा चौर खाद्यान्न बालि उत्पादन कृषक समुह	समुह	इस्मा-1	खहरे थापा चौर	दुर्गा ब.सुर्यवंशी	९८६४४९३४४४
८९	न्यु शिव सिद्ध कृषक समुह	समुह	मालिका -8	मैदान	हिरा वहादुर के सी	९८६९४५९३९७
९०	टोपेटारी धान वाली कृषक समुह	समुह	मालिका -8	टोपेटारी	हिम राज अर्याल	९७४७०६४९८२
९१	कैनिबोट कृषि महिला कृषक समुह	समुह	मालिका -8	कैनिबोट	राधिका गिरी	९८४४७७२९०९
९२	नमता कृषक समुह	समुह	मालिका -8	नमता	उर्मिला घर्ति	९८४७०९२९६९

९३	देवीस्थान हुल तरकारी वाली कृषक समुह	समुह	मालिका -8	हुल, दोक्सुमारे	घनश्याम लम्साल	९८०५४५००८१
९४	मालीका तरकारी वाली कृषक समुह	समुह	मालिका -8	धरमपानी, फनलेनी	हेमनाथ अर्याल	९८६७१००८३६
९५	श्री खाम देश खाद्यान्न वाली कृषक समुह	समुह	मालिका -8	हुल	गंगा राम पौडेल	९८६७००८७१९
९६	योगीकुटी व्यासायिक तरकारी खेती कृ.स.	समुह	मालिका -8	सिमलटारी,ढाव	विमला अर्याल	९८४७१०६७८४
९७	राधेश्वरी कृषि महिला समुह	समुह	मालिका -8	मरभुङ्ग, धिनगडी	कमला अर्याल	९८४७१८४३६९
९८	फुलवारी कृषक समुह	समुह	मालिका -8	मैदान	एकराज अर्याल	९८४७०७०८५७
९९	मालीका कृषि सहकारी संस्था ली.	सहकारी	मालिका -8	सिमलटारी	ओम बहादुर बुढा मगर	९८१७५८९५२८
१००	सिमलटारी च्याउखेती कृषक समुह	समुह	मालिका -8	सिमलटारी	दल बहादुर के.सी.	९८६९१०३८५०
१०१	देवीस्थान बहुउद्देशीय कृषक समुह	समुह	मालिका -8	कैनिबोट	हिमाल पुरी	९८६९१०३८५०
१०२	तप अदुवा उत्पादन सहकारी संस्था ली.	सहकारी	मालिका -8	दँगास	डिल्ली राज लम्साल	९८६७२०१३३
१०३	श्री सुनौलो कृषि सहकारी संस्था ली.	सहकारी	मालिका -8	सिमलटारी	कृष्ण घिमिरे	९८५१२२२७२२
१०४	सिन्देश्वरी बहुउद्देशीय कृषक समुह	समुह	मालिका -8	मरभुङ्ग	भुमि प्रसाद अर्याल	९८६९४५१२३९
१०५	सिमलटारी भुजेलटारी कृषक समुह	समुह	मालिका -8	सिमलटारी	तुल्सी राम अर्याल	९८४७००९४६७
१०६	नव सृजना कृषक समुह	समुह	मालिका -7	ठाडाढुङ्गा	हुम कान्त घिमिरे	९८६९४४८१८०
१०७	अर्चेङ्ग सिध्दबाबा तरकारी उत्पादक कृषक समुह	समुह	मालिका -7	अर्चेङ्ग	तारा वि.क.	९८६९४५१४१५
१०८	लालीगुरास खाद्यान्न वाली कृषक समुह	समुह	मालिका -7	चोरकाटे	देव बहादुर कार्की	९८४७०७२९५२
१०९	श्री देवी स्थान कृषक उपभोक्ता सहकारी संस्था ली.	सहकारी	मालिका -7	घमिर	गुणनिधि लम्साल	९८५७०६४३२७
११०	घमिर अदुवा उत्पादक सहकारी संस्था ली.	सहकारी	मालिका -7	घमिर	जगत बहादुर लम्साल	९८६७२४२४४८
१११	नव ज्योती कृषक समुह	समुह	मालिका -7	घमिर	चेत बहादुर कार्की	९८४७१०५९८६
११२	श्री रानी पोखरी कृषि बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि.	सहकारी	मालिका -6	अर्जे	इन्द्र प्रसाद अर्याल	९८४७१७७४०५
११३	जय अम्बिका दुर्गा भवानी बहुउद्देशीय कृषक समुह	समुह	मालिका -6	फुलवारी	नरेन्द्र अर्याल	९८६९४५११८५
११४	जगदम्बा बहुउद्देशीय कृषक समुह	समुह	मालिका -6	अटारी, खम्सल	दिर्घ राम अर्याल	९८४७१८६४१५
११५	वडा स्तरीय मुल कृषक समुह	समुह	मालिका -6	पौवा, भंग्रा	अम रसाद अर्याल	९७४७०५१५९३

११६	सरस्वती बहुउद्देश्यीय कृषक समुह	समुह	धुकोट-7	लहाटा	नन्दराम पन्थी	९८४७३०७७९५
११७	श्री शिवालय कृषि एवं पशुपालन बचत समुह	समुह	धुकोट-7	गुफा, गौरावरी	अर्जुन भण्डारी	९८६७५२३२२२
११८	हातेमालो कृषक समुह	समुह	धुकोट-7	चौतारा तेछाबाटा	रोम बहादुर के.सी.	९७४७०६५९८५
११९	हरीयाली महिला कृषक समुह	समुह	धुकोट-7	चौतारा लाहाटा	हुमा देवि पन्थी	९८६८२८३९१३
१२०	रूमसिला कृषक समुह	समुह	धुकोट-7	रूमसिला	देवकला पन्थि	९७४७०५६३५१
१२१	प्रगतीशील बहुउद्देश्यीय कृषक समसह	समुह	धुकोट-7	गहते	बिमला घिमिरे	९७४७०५६४४४
१२२	अज्मिर कृषि तथा पशुपालन फार्म	फार्म	धुकोट-7	भुजुङ्गे	टिका बहादुर क्षेत्री	९८६४४५८५३५
१२३	देवीथान मकै तरकारी खेती कृषक समुह	समुह	धुकोट-7	पोखराचौर	ऋषिराम घिमिरे	९८६७५८१०७९
१२४	श्री चौतारा कृषक समुह	समुह	धुकोट-7	वागला	लक्ष्मी भण्डारी	९८६९९९४८३८
१२५	मालिका बहुउद्देश्यीय कृषक समुह	समुह	मदाने-3	काफलपाटा	हेमराज अर्याल	९८६७०४२२७०
१२६	वीदीखोला मकै उत्पादन कृषक समुह	समुह	मदाने-3	विदीखोला	जगत बहादुर के.सी.	९८६७५०४८३७
१२७	सगरमाथा कृषक समुह	समुह	मदाने-3	भुजुङ्गे	धनिश्वर पुरी	९८५७०६७३७०
१२८	जनज्योती बहुउद्देश्यीय महिला कृषक समुह	समुह	मदाने-7	भिरकटेरी	सीता पन्थी	९७४७१५०६१
१२९	छहरा तरकारी उत्पादन कृषक समुह	समुह	मदाने-7	छहरा	पीतम बहादुर खत्री	९८४७५७१४१९
१३०	मिलिजुली कृषक समुह	समुह	मदाने-7	गौराखर्क	प्रेम नारायण पन्थी	९७४७००८४१७
१३१	प्रगतीशील कृषक समुह	समुह	मदाने-7	एकराते घरेडी	बाबुराम पन्थी	९८४७३७५५५६
१३२	भैकमारे सुन्तला खेती कृषक समुह	समुह	मदाने-7	भैकमारे	पशुपति पन्थी	९८४७१८७७६३
१३३	अस्कना बहुउद्देश्यीय कृषक समुह	समुह	मदाने-7	कालेका पोखरा	नारायण पौडेल	९८४७०४७५०२
१३४	उन्नतशील बहुउद्देश्य कृषक समुह	समुह	मदाने-7	नेटा कालेका पोखरा	मिना पौडेल	९७४७०३२८५२
१३५	नमुना मकैवाली कृषक समुह	समुह	मदाने-7	हरें	युवराज घिमिरे	९८६७२०७६८३
१३६	प्रगतीशील बहुउद्देश्यीय महिला कृषक समुह	समुह	मदाने-7	हरें	सुमति भण्डारी	९८४४७७०७३६
१३७	सप्तऋषि विउ उत्पादन महिला कृषक समुह	समुह	मदाने-7	टिमुखर्क	मिना के.सी.	९८३५०४७३७९
१३८	संगीनी बहुउद्देश्य महिला कृषक समुह	समुह	मदाने-7	वडाचौर	जमुना पन्थि	९८३४९७४४०९
१३९	खड्ग भवानी बहुउद्देश्यीय कृषक समुह	समुह	मदाने-7	टिमुखर्क	सन्तोष के.सी.	९८३४९०१४४०

अनुसूचि ३ आ.व. २०७५/०७६ को लागि मकै जोन कार्यक्रमको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट

क्र स	क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य		
				परिमाण	भार	बजेट
१	व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) विकास कार्यक्रम					
१.१	स्थलगत तालिम	२२५१२	संख्या	३०	२.४४	६.००
१.२	कृषि यन्त्र, औजार उपकरण सञ्चालन तथा मर्मत तालिम	२२५१२	संख्या	१	०.८१	२.००
१.३	जोन संचालक समितिका पदाधिकारीहरूलाई जोन व्यवस्थापन तालिम	२२५१२	पटक	१	०.४९	१.२०
१.४	बीउ उत्पादक कृषकहरूलाई यथार्थ संकेत पत्र उल्लेखित उत्पादन, प्रशोधन तथा नमुना संकलन विषयक तालिम	२२५१२	पटक	३	२.४४	६.००
१.५	मकैको विविध परिकार बनाउने तालिम	२२५१२	पटक	१	०.५१	१.२५
१.६	योजना तर्जुमा गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	संख्या	१	०.२४	०.६०
१.७	बजार प्रवर्द्धन सम्बन्धी अन्तर्क्रिया(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	संख्या	१	०.२४	०.६०
१.८	कृषक प्राविधिक अन्तरक्रिया गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	१	०.६१	१.५०
१.९	वार्षिक कार्यक्रम पुस्तिका एवं प्रोफाइल अपडेट(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.४१	१.००
१.१०	क्रप कटिङ्ग	२२५२२	संख्या	४५	०.०४	०.०९
१.११	Value chain study-Maize	२२५२२	पटक	१	१.२२	३.००
१.१२	सहभागितात्मक व्यवसायिक उत्पादन तथा प्रशोधन प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	२२५२२	पटक	३	२.४४	६.००
१.१३	भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी तथा प्रचार प्रसार	२२५२२	संख्या	१	०.२४	०.६०
१.१४	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा(माटो, विउ र बाली संरक्षण सेवा)	२२५२२	संख्या	३	०.७३	१.८०
१.१५	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण रेडियो कार्यक्रम	२२५२२	पटक	३	०.२४	०.६०
१.१६	भकारो सुधार	२२५२२	संख्या	५०	२.४४	६.००
१.१७	मेला/महोत्सवमा सहयोग	२२५२२	पटक	१	०.२४	०.६०
१.१८	प्रविधि पुस्तिका प्रकाशन तथा वितरण	२२५२२	पटक	१	०.४१	१.००
१.१९	संचालन समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला र उत्कृष्ट कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण	२२५२२	पटक	१	१.८३	४.५०
१.२०	जिल्ला स्थित सरोकारवालाहरूको कार्यक्रम लागु भएका क्षेत्रहरूमा अन्तरक्रियात्मक भ्रमण(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.३२	०.८०
१.२१	जोन/सुपरजोनमा लक्षित बाली वस्तुको उत्पादन तथा प्रशोधनको प्रचार प्रसारका लागि होर्डिम बोर्ड, पर्चा पम्पलेट	२२५२२	पटक	१	०.८१	२.००

१.२२	नियमित मासिक बैठक तथा प्रगति समीक्षा	२२५२२	पटक	१२	०.७३	१.८०
१.२३	सौर्य उर्जा पम्प प्रदर्शन	२२५२२	पटक	१	२.०३	५.००
१.२४	सोलार बबल ड्रायर प्रदर्शन	२२५२२	पटक	४	१.६२	४.००
१.२५	प्राङ्गारिक मल/ जैविक मल प्रदर्शन (Biobacterial, Biozyme, Soil conditioner लगायत)	२२५२२	संख्या	५	०.३०	०.७५
१.२६	कार्यक्रम अनुगमन तथा मुल्याङ्कन	२२६११	पटक	४५	१.३७	३.३८
१.२७	अनुगमन तथा मुल्यांकनको लागि भ्रमण खर्च (आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	कक्षा	३०	१.७१	४.२०
१.२८	ब्लक/जोन/सुपरजोन दैनिक चियापान तथा अन्य विविध खर्च	२२७११	महिना	१२	०.७३	१.८०
१.२९	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२६४१३	हेक्टर	१२०	४.८७	१२.००
१.३०	हाइब्रिड तथा बसन्ते मकै प्रबर्द्धन	२६४१३	रोपनी	१५०	०.६५	१.६१
१.३१	उन्नत मकै खेती बिस्तार		-	-	-	-
१.३१.१	श्रोत वीउमा मूल्य तथा ढुवानी अनुदान		के. जी.	९०००	१.८३	४.५०
१.३१.२	माटो सुधानका लागि कृषि चुन	२६४१३	मे.टन	२०	०.८९	२.२०
१.३१.३	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (बाली संरक्षण/माटो परीक्षण)		पटक	१	०.२४	०.६०
१.३१.४	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला		पटक	२	१.०२	२.५०
१.३२	व्यवसायिक बीज वृद्धि कार्यक्रम					
१.३२.१	श्रोत वीउ मूल्य तथा ढुवानी अनुदान		के. जी.	२५००	०.८१	२.००
१.३२.२	बीउ प्याकेजिङ्ग गर्ने बोरा		संख्या	५०००	१.४२	३.५०
१.३२.३	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (बीउको गुणस्तर नियन्त्रण तथा प्रमाणिकरण)	२६४१३	पटक	१	०.४१	१.००
१.३२.४	सहभागितात्मक बीउ उत्पादन कृषक पाठशाला		पटक	२	०.६१	१.५०
१.३२.५	सुपरग्रेन ब्याग/सिडबिन		संख्या	१५	०.८१	२.००
१.३३	मकै अध्ययन केन्द्र स्थापना	२६४१३	पटक	१	४.०६	१०.००
१.३४	जोन/सुपरजोन कार्यक्रमको दीगोपनाको लागि संचालक समितिलाई कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन खर्च	२६४१३	पटक	१	१.२२	३.००
१.३५	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर अन्तरगत ५०% अनुदानमा कृषि यन्त्र/मेशिनरी औजार/उपकरण खरिदमा अनुदान	२६४२३	पटक	१	४.०६	१०.००
१.३६	पोष्ट हार्मेट सेन्टर स्थापना सहयोग(पोष्ट हार्मेट सेवा)	२६४२३	पटक/संख्या	३	१२.१९	३०.००
१.३७	साना सिचाइ निर्माण तथा मर्मत संभार	२६४२३	संख्या	२०	१३.८१	३४.००
	कुल जम्मा खर्च				७६.५४	१८८.४८

अनुसूचि ४ आ.व. २०७५/०७६ को मकै जोन कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति कच्चेवारीको विवरण

क्र स	क्रियाकलाप	खर्च शिर्षक	इकाइ	वार्षिक लक्ष्य			प्रतिवेदन अवधिसम्म यस आ.व. को प्रगति (वार्षिक)	
				परिमाण	भार	बजेट	परिमाण	भारित
१	कार्यालय संचालन तथा व्यवस्थापन							
१.१	रा.प.द्वितीय (प्रा.) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.९१	५.५९	०.००	०.००
१.२	रा.प.तृतीय (प्रा.) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	१	१.६३	४.७८	०.९९	१.६३
१.३	रा.प.अनं.प्रथम (प्रा.) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	२.७८	८.१४	०.००	०.००
१.४	रा.प.अनं.प्रथम (प्रा.) (स्थायी कर्मचारी)	२११११	जना	२	२.६८	७.८६	१.९९	२.६८
१.५	स्थानीय भत्ता	२१११२	संख्या	६	०.२९	०.८६	२.००	०.२९
१.६	महंगी भत्ता	२१११३	संख्या	६	०.२९	०.८६	६.००	०.२९
१.७	खरीद समिति र अन्य बैठक(बैठक भत्ता)	२१११९	पटक	१२	०.६१	१.८०	६.००	०.६१
१.८	निजामती कर्मचारीको पोशाक(पदाधिकारी एवं निजामति कर्मचारी)	२११२१	संख्या	९	०.२३	०.६८	६.००	०.२३
१.९	पानी तथा विजुली खर्च(धाराको महसुल)	२२१११	महिना	१२	०.२७	०.८०	१२.००	०.२७
१.१०	टेलिफोन महसुल(टेलिफोन महसुल)	२२११२	महिना	१२	०.२९	०.८४	१२.००	०.२९
१.११	ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट(ईमेल/ इन्टरनेट/वेबसाइट)	२२११२	महिना	१२	०.४१	१.२०	१२.००	०.४१
१.१२	कार्यालयको घर भाडा(कार्यालयको घर भाडा)	२२१२१	महिना	१२	२.०५	६.००	१२.००	२.०५
१.१३	सवारी साधन तथा ढुवानी भाडा खर्च(सवारी साधनको भाडा)	२२१२२	पटक	१८	०.७४	२.१६	४.००	०.७४
१.१४	मोटरसाईकलको लागि पेट्रोल(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	९००	०.३२	०.९५	३००.६६	०.३२
१.१५	गाडीका लागि डिजल(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	६००	०.१६	०.४८	६००.००	०.१६
१.१६	गाडी र मोटरसाईकलका लागि मोबिल(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	लीटर	६०	०.१३	०.३९	६०.००	०.१३
१.१७	ग्यास सिलिन्डर(कार्यालयको इन्धन)	२२२११	वटा	२४	०.१२	०.३६	२४.००	०.१२
१.१८	दुई पाग्रे सवारी साधन मर्मत(सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	५	०.२६	०.७५	५.००	०.२६
१.१९	दुई पाग्रे सवारी साधन मर्मत(सवारी साधन मर्मत)	२२२१२	संख्या	५	०.२६	०.७५	०.००	०.२६
१.२०	Comprehensive विमा(बीमा सवारी साधन)	२२२१३	संख्या	४	०.१०	०.२८	४.००	०.१०
१.२१	कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	२२३११	कक्षा	१	०.५१	१.५०	०.९९	०.५१
१.२२	टोनर तथा मसी(कार्यालय मसलन्द)	२२३११	पटक	१	०.१७	०.५०	०.९९	०.१७

	सामान खर्च)							
१.२३	छपाई खर्च(छपाई खर्च)	२२३११	पटक	१	०.१७	०.५०	२.००	०.१७
१.२४	पत्रपत्रिका तथा पुस्तिका खरीद	२२३११	महिना	१	०.०५	०.१५	०.६६	०.०५
१.२५	विज्ञापन तथा सुचना प्रकाशन	२२३११	पटक	३	०.१५	०.४५	३.००	०.१५
१.२६	स्थानीय श्रोत व्यक्ती परिचालन(व्यक्ति करार)	२२४११	संख्या	१	०.७४	२.१६	०.९९	०.७४
१.२७	सवारी चालक करारमा लिने(सेवा करार)	२२४१२	जना	१	०.८४	२.४७	०.९९	०.८४
१.२८	कार्यालय सहयोगी सेवा करार(सेवा करार)	२२४१२	संख्या	२	१.५१	४.४२	१.९९	१.५१
२.०	कार्यक्रम खर्च				०.००			०.००
२.१	स्थलगत तालिम (उन्नत प्रविधी/वजारिकरण/मूल्य श्रृङ्खला विकास)(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	संख्या	३०	२.०५	६.००	३०.००	२.०५
२.२	कृषि यन्त्र, औजार उपकरण सञ्चालन तथा मर्मत तालिम(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	संख्या	१	०.६८	२.००	१.००	०.६८
२.३	जोन संचालक समितिका पदाधिकारीहरुलाई जोन व्यवस्थापन तालिम(उद्यमशीलता,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	१	०.४१	१.२०	१.००	०.४१
२.४	बीउ उत्पादक कृषकहरुलाई यथार्थ संकेत पत्र उल्लेखित बीउ उत्पादन, प्रशोधन तथा नमुना संकन विषयक तालिम(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	३	२.०५	६.००	३.००	२.०५
२.५	मकैको विविध परिकार बनाउने तालिम(उद्यमशीलता ,रोजगारी मुलक / सशक्तिकरण / सीप विकास तथा क्षमताn अभिवृद्धि तालिम)	२२५१२	पटक	१	०.४३	१.२५	१.००	०.४३
२.६	योजना तर्जुमा गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	संख्या	१	०.२०	०.६०	१.००	०.२०
२.७	बजार प्रवर्द्धन सम्बन्धी अन्तर्क्रिया(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	संख्या	१	०.२०	०.६०	१.००	०.२०
२.८	कृषक प्राविधिक अन्तरक्रिया गोष्ठी(गोष्ठी तथा कार्यशाला)	२२५१२	पटक	१	०.५१	१.५०	१.००	०.५१

२.९	बार्षिक कार्यक्रम पुस्तिका एवं प्रोफाइल अपडेट(प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	२२५२२	पटक	१	०.३४	१.००	१.००	०.३४
२.१०	ऋप कटिङ्ग(बाली विकास कार्यक्रम)	२२५२२	संख्या	४५	०.०३	०.०९	४५.००	०.०३
२.११	Value chain study-maize(बाली विकास कार्यक्रम)	२२५२२	पटक	१	१.०२	३.००	०.००	०.००
२.१२	सहभागितात्मक व्यवसायिक उत्पादन तथा प्रशोधन प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम -जोन(कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा बजार विकास कार्यक्रम)	२२५२२	पटक	३	२.०५	६.००	३.००	२.०५
२.१३	भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी तथा प्रचार प्रसार(कृषि व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा बजार विकास कार्यक्रम)	२२५२२	संख्या	१	०.२०	०.६०	२.००	०.२०
२.१४	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (माटो, विउ र बाली शंरक्षण सेवा) - जोन(अन्य)	२२५२२	संख्या	३	०.६१	१.८०	२.००	०.६१
२.१५	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकिकरण रेडियो कार्यक्रम(अन्य)	२२५२२	पटक	३	०.२०	०.६०	३.००	०.२०
२.१६	भकारो सुधार(अन्य)	२२५२२	संख्या	५०	२.०५	६.००	५०.००	२.०५
२.१७	मेला/महोत्सवमा सहयोग(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.२०	०.६०	१.००	०.२०
२.१८	प्रविधि पुस्तिका प्रकाशन तथा वितरण(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.३४	१.००	१.००	०.३४
२.१९	संचालन समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला र उत्कृष्ट कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण(अन्य)	२२५२२	पटक	१	१.५४	४.५०	१.००	१.५४
२.२०	जिल्ला स्थित सरोकारवालाहरुको कार्यक्रम लागु भएका क्षेत्रहरुमा अन्तरक्रियात्मक भ्रमण (अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.२७	०.८०	१.००	०.२७
२.२१	जोन/सुपरजोनमा लक्षित बाली वस्तुको उत्पादन तथा प्रशोधनको प्रचार प्रसारका लागि होर्डिम बोर्ड, पर्चा पम्पलेट(अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.६८	२.००	१.३३	०.६८
२.२२	नियमित मासिक बैठक तथा प्रगति समीक्षा(अन्य)	२२५२२	पटक	१२	०.६१	१.८०	१२.००	०.६१
२.२३	सौर्य उर्जा पम्प प्रदर्शन(अन्य)	२२५२२	पटक	१	१.७१	५.००	१.००	१.७१
२.२४	सोलार बबल ड्रायर प्रदर्शन(अन्य)	२२५२२	पटक	४	१.३७	४.००	३.००	१.३७
२.२५	प्राङ्गारिक मल/ जैविक मल प्रदर्शन (Biobacterial, Biozyme, Soil conditioner लगायत)(अन्य)	२२५२२	संख्या	५	०.२६	०.७५	०.००	०.००
२.२६	व्यवसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) विकास कार्यक्रम अनुगमन तथा मुल्याङ्कन(अनुगमन मुल्याङ्कन तथा	२२६११	पटक	४५	१.१५	३.३८	४५.००	१.१५

	कार्यक्रम कार्यान्वयन भ्रमण खर्च)							
२.२७	अनुगमन तथा मुल्यांकनको लागि भ्रमण खर्च(आन्तरिक भ्रमण)	२२६१२	कक्षा	३०	१.४३	४.२०	३०.००	१.४३
२.२८	ब्लक/जोन/सुपरजोन दैनिक चियापान तथा अन्य त्रिविध खर्च(अन्य त्रिविध खर्च)	२२७११	महिना	१२	०.६१	१.८०	१२.००	०.६१
२.२९	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान(दैवी प्रकोप वा अन्य कारणले संस्थालाई दिइने अनुदान)	२६४१३	हेक्टर	१२०	४.१०	१२.००	१२०.००	४.१०
२.३०	हाइब्रिड तथा बसन्ते मकै प्रबर्द्धन (हस्तचौर, दर्लामचौर र अमरपुरका बेसी क्षेत्रहरू)(दैवी प्रकोप वा अन्य कारणले संस्थालाई दिइने अनुदान)	२६४१३	रोपनी	१५०	०.५५	१.६१	१५०.००	०.५५
२.३१	उन्नत मकै खेती विस्तार (सिसेनी, अमरपुर, दर्लामचौर, हस्तचौर क्षेत्रका पाखो बारी) (दैवी प्रकोप वा अन्य कारणले संस्थालाई दिइने अनुदान)	२६४१३	हेक्टर	९०२३	०.००			०.००
२.३१.१	श्रोत बीउमा मूल्य तथा ढुवानी अनुदान		के. जी.	९०००	१.५४	४.५०	९०००.००	१.५४
२.३१.२	माटो सुधानका लागि कृषि चुन		मे. टन	२०	०.७५	२.२०	२१.००	०.७५
२.३१.३	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (बाली संरक्षण/माटो परीक्षण)		पटक	१	०.२०	०.६०	१.००	०.२०
२.३१.४	एकिकृत खाद्य तत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला		पटक	२	०.८५	२.५०	२.००	०.८५
२.३२	व्यवसायिक बीज वृद्धि कार्यक्रम(सिमीचौर, अर्खले, पुर्कोटदह चौरासी तथा सिसेनी(दैवी प्रकोप वा अन्य कारणले संस्थालाई दिइने अनुदान)	२६४१३	हेक्टर	७५१८	०.००		०.००	०.००
२.३२.१	श्रोत बीउ मूल्य तथा ढुवानी अनुदान		के. जी.	२५००	०.६८	२.००	२५५०.००	०.६८
२.३२.२	बीउ प्याकेजिङ गर्ने बोरा		संख्या	५०००	१.२०	३.५०	३०००.००	१.२०
२.३२.३	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (बीउको गुणस्तर नियन्त्रण तथा प्रमाणिकरण)		पटक	१	०.३४	१.००	१.००	०.३४
२.३२.४	सहभागितात्मक बीउ उत्पादन कृषक पाठशाला		पटक	२	०.५१	१.५०	२.००	०.५१
२.३२.५	सुपरग्रेन ब्याग/सिडबिन		समुह	१५	०.६८	२.००	८.००	०.६८
२.३३	मकै अध्ययन केन्द्र स्थापना(अन्य)	२६४१३	पटक	१	३.४२	१०.००	१.००	३.४२
२.३४	जोन/सुपरजोन कार्यक्रमको दीगोपनाको लागि संचालक समितिलाई कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन खर्च (अन्य)	२६४१३	पटक	१	१.०२	३.००	१.००	१.०२

२.३५	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर अन्तरगत ५०% अनुदानमा कृषि यन्त्र/मेशिनरी औजार/उपकरण खरिदमा अनुदान(अन्य उपकरण तथा मेशीन औजार)	२६४२३	पटक/ संख्या	१	३.४२	१०.००	१.००	३.४२
२.३६	कस्टम हायरिङ्ग सेन्टर स्थापना (मीनी टिलर २०, विद्युतीय कर्न सेलर डिहस्कर २०, ज्याव प्लान्टर २०) (अन्य)	२६४२३	पटक/ संख्या	६०	७.३८	२१.६१	४८.००	७.३८
२.३७	पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर स्थापना सहयोग(पोष्ट हार्भेष्ट सेवा)	२६४२३	संख्या	३	१०.२५	३०.००	३.००	१०.२५
२.३८	बीउ प्रशोधन तथा भण्डार गृह निर्माण (मालीका गा.पा. ८) (पोष्ट हार्भेष्ट सेवा)	२६४२३	संख्या	१	८.५४	२५.००	१.००	८.५४
२.३९	साना सिचाइ निर्माण तथा मर्मत सम्भार	२६४२३	संख्या	२०	११.६१	३४.००	२१.००	११.६१
चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा						१००.००	२९२.७७	९४.०३

अनुसूचि ५ आ.व. २०७५/०७६ मा मकै जोन अन्तर्गत कुलो निर्माण मर्मत सम्भार तथा पम्प सिंचाईको विवरण

क्र. स	साना सिंचाई निर्माण / मर्मत सम्भार आयोजनाको नाम	समुहको नाम	ठेगाना	टोलको नाम	इष्टिमेट अनुरूप प्रस्तावित जम्मा रकम रू	कार्यालयको अनुदान रकम रू	अनुदान ग्राहीको योगदान रू	कैफियत
१	सोतागैरीखेत सिंचाई योजना	भैकमारे सुन्तला उत्पादन कृषक समुह	मदाने-७	कोप्चागैरी खेत	१४४,८२९.१३	१२३,१०४.७६	२१,७२४.३७	
२	नयाँ कुलो सिंचाई योजना (चिसा खोला)	प्रगतीशील कृषक समुह	मदाने-७	डिही	१६६,५६३.२१	१४१,५७८.७३	२४,९८४.४८	
३	स्याल्टी डुङ्गुडुङ्गे उपल्लो कुलो सि.यो.	प्रगतीशील बहुउद्देश्यी कृषक समुह	धुकोट-६	-	१६५,९८९.९४	१४१,०९१.४५	२४,८९८.४९	
४	पन्चासे आफ्रु सिंचाई योजना	सुनभद्र हुउद्देश्यी कृषक समुह	इष्मा-१,	छिनुवा	१०८,२०८.४८	९१,९७७.२१	१६,२३१.२७	
५	घाटापाटा गिठे आगटारी सिंचाई योजना	गिठे उन्नतशील बहेउद्देश्यी कृषक समुह	मदाने-३	फुसेधारा	११०,५२७.००	९३,९४७.९५	१६,५७९.०५	
६	चाक्लाफाट सिंचाई योजना	राताडाडा बहुउद्देश्यी कृषक समुह	इष्मा-६	राताडाड	९२,८५०.३८	७५,०००.००	१७,८५०.३८	
७	भुष्काटखोला खहरे-थापाचौर सिंचाई योजना	खहरे थापाचौर खघान्न वाली उत्पादन कृषक समुह	इष्मा-१२२	खहरे थापाचौर	१७८,७२९.८०	१५०,०००.००	२८,७२९.८०	
८	ढाड खेत सिंचाई योजना	जनमुखी कृषि सहकारी संस्था लि.	रेसुङ्गा-४	सेउघा	७९,२६६.८७	६७,३७६.८४	११,८९०.०३	

क्र. स	साना सिंचाइ निर्माण / मर्मत सम्भार आयोजनाको नाम	समुहको नाम	ठेगाना	टोलको नाम	इष्टिमेट अनुरूप प्रस्तावित जम्मा रकम रू	कार्यालयको अनुदान रकम रू	अनुदान ग्राहीको योगदान रू	कैफियत
९	स्यालखोला लामिछाने सिंचाइ योजना	जनजागृती बहुउद्देश्यी कृषि समुह	इष्मा - ६	कुखुरखोला	१५८,२३४.८३	१३४,४९९.६०	२३,७३५.२२	
१०	झ्याले दौलते कुलो सिंचाइ योजना	वीज वृद्धी कृषाक समुह	इष्मा ५	दौलते	१८२,३५२.०७	१५०,०००.००	३२,३५२.०७	
११	कुईनेघाट सिंचाइ योजना	मनाकामना नगदेवाली उत्पादन कृषाक समुह	ईष्मा - ४	दोहली कोटकटेरी	१८६,१०९.१५	१५०,०००.००	३६,१०९.१५	
१२	खोलाखेत सिंचाइ योजना	सुनौलो कृषि सहकारी संस्था लि.	मालीका-८	हुलखोला	१६८,९४३.५३	१४३,६०२.००	२५,३४१.५३	
१३	रामघाट उदउदे अमलाबोट सिंचाइ योजना	सगरमाथा मकै उत्पादन कृषक समुह	मालीका-८	सिमलटारी	१८९,९९७.२५	१५०,०००.००	३९,९९७.२५	
१४	चौरासी सिंचाइ योजना	अम्मरपुर बहुउद्देश्यी कृषाक समुह	ईष्मा-६	अमरपुर	१५५,६६६.६१	१३२,३१६.६२	२३,३४९.९९	
१५	खाल बाहुले सिंचाइ योजना	श्री अदुवा बेसार उत्पादन कृषक समुह	इष्मा-३	छिनुवा	१६२,९४४.६१	१२०,०००.००	४२,९४४.६१	
१६	रानमखोला सिंचाइ योजना	हरीयाली तरकारी उत्पादन कृषक समुह	इष्मा-३	छिनुवा	१२३,१५९.४३	१०४,६८५.५२	१८,४७३.९२	
१७	लाहाँटा कल्लेनी कुलो योजना	अदुवा बेसार कृषक समुह	इष्मा-३	लाहाँटा	१०६,३५४.९९	९०,४०१.७४	१५,९५३.२५	
१८	ढुलोखोला ओखरेनी सिंचाइ योजना	मिलीजुली कृषक समुह	मदाने-७	-	१४४,०९७.२२	१२२,४८२.६३	२१,६१४.५८	
१९	कुखुरे खोला म्याले सिंचाइ योजना	विजवृद्धि उत्पादन कृषक समुह	इष्मा ५	कुखुरे खोला	१७१,२७८.९२	१४५,५८७.०८	२५,६९१.८४	
२०	गोय खोला ढाँड खोर्या बोर धाइरा काडाँ रुख टारीखेत सिंचाइ योजना	श्री कृष्ण ब. कृषक समुह	इष्मा ६		१७८,६१३.६६	१५०,०००.००	२८,६१३.६६	
जम्मा					२,९७४,७१७.०८	२,४७७,६५२.१४	४९७,०६४.९४	
पाईप तथा पम्प सिंचाइ योजना								
२१	डुडका रुम्टा मानचौर पाईप सिंचाइ योजना	सुनौलो कृषि सहकारी संस्था लि.	धुकोट ७	सिर्सेनी, अ गने	२७०,६६४.८२	१८०,०००.००	९०,६६४.८२	लफटीङ्ग
२२	फलाटे कटहा आपचौर लिफ्ट पाइप सिंचाइ	टोपेटारी धानवाली कृषक समुह	मालिका-८	मरभुङ्ग	३४३,४८६.३८	२९१,९६३.४३	५१,५२२.९६	लिफ्ट

क्र. स	साना सिंचाइ निर्माण / मर्मत सम्भार आयोजनाको नाम	समुहको नाम	ठेगाना	टोलको नाम	इष्टिमेट अनुरूप प्रस्तावित जम्मा रकम रू	कार्यालयको अनुदान रकम रू	अनुदान ग्राहीको योगदान रू	कैफियत
	योजना							
२३	लुम्पेन जलुकेनी सिंचाई उपआयोजना	मालीका बहुदेश्ययी कृषक समुह	मदाने ३	-	२११,२५६.४१	१५०,०००.००	६१,२५६.४१	
२४	गरेङ्ग दिर्घ लाहाटा घम्सरा पाइप सिंचाई उपआयोजना	मालीका बहुदेश्ययी कृषक समुह	मालिका-७	घमिर	२२१,०१४.१९	१५०,०००.००	७१,०१४.१९	
२५	अएर बोट सिंचाई योजना	सृजनशील कृषक समुह	मदाने ३	सिसेनी, अग्ने	१९२,२९५.३०	१५०,०००.००	४२,२९५.३०	लिफ्ट
जम्मा					१,२३८,७१७.१२	९२१,९६३.४३	३१६,७५३.६९	
कुल जम्मा					४,२१३,४३४.१९	३,३९९,६१५.५६	८१३८१८.६२	

अनुसूचि ६ सुन्तलाजात फलफूल जोन कार्यान्वयन भएका क्षेत्रहरूको विवरण

क्र. सं	स्थानिय तह	निर्धारित क्षेत्र (वडाहरू)
१	रेसुंगा न.पा.	३, ४, ५, ६ र ७
२	मुसीकोट न.पा.	८ र ९
३	गुल्मी दरबार गा.पा.	२, ३ र ४
४	छत्रकोट गा.पा.	३ र ४
५	धुर्कोट गा पा	१, २, ३, ५, र ६
६	मदाने गा.पा.	४, ६ र ७
७	कालीगण्डकी गा.पा.	२ र ३
८	चन्द्रकोट गा.पा.	५ र ६
	जम्मा	२४ वटा वडाहरू

अनुसूचि ७ आ.व. २०७५/०७६ सुन्तलाजात फलफूल जोन गुल्मीमा सूचिकृत भएका विभिन्न समूह/सहकारी/नीजि फर्महरूको विवरण:

क्र.स	समूह/सहकारी/नीजि फर्मको नाम	गा.पा./न.पा	वडा नं.	उद्यमीको प्रकार	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
१	श्री खनाल मौरी तथा सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	तारा देवि खनाल	९८६१२०१७४३
२	श्री आदर्श फलफूल तथा प्रशोधन केन्द्र	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	नारायण पोखेल	९८६७०२४४३७
३	श्री पोखेल सुन्तला बगैचा	धुर्कोट गा.पा.	६	निजि फर्म	निगम पोखेल	९८४७०१८८४२
४	श्री नमुना सुन्तला बगैचा	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	गिता खनाल पोखेल	९८६७१५३५७८

क्र.स	समूह/सहकारी/नीजि फर्मको नाम	गा.पा./न.पा	वडा नं.	उद्यमीको प्रकार	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
५	श्री आदित्य सुन्तलाजात फलफुल नर्सरी	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	जमुना पोखेल	
६	श्री ठुलापाटा सुन्तला बगैचा	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	सरिता खनाल	९७४७४७७०१०
७	श्री बाटुलीपाटा सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	दुर्पता खनाल पन्थी	९७४७०९१३४७
८	श्री शोभा सुन्तला बगैचा	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	चेतनाथ खनाल	९८६७३३३३९९
९	श्री शिशिर सुन्तला बगैचा	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	कमला खनाल	९८६०५७१७२९
१०	श्री रमणीय सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	सुमित्रा खनाल	९८६७३९३०८९
११	श्री गंगादेवी सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	शिवहरी खनाल	९७४७०९१३९९
१२	श्री कटौजे सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	रामप्रसाद खनाल	९८६९४३२३२०
१३	श्री प्रगतिशिल सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	युवराज चुडाली	९८४७५१८९८४
१४	श्री सुन्दर सुन्तलाजात फलफुल बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	खिमानन्द खनाल	९८६०११४८४७
१५	श्री सुशान्त सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	सरिता खनाल	९७४७०६१९७५
१६	श्री गरीमा सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	कृष्ण खत्री	९८५७०६७८३७
१७	श्री लक्ष्मी कृषि तथा फलफुल फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	केशवराज खनाल	९८६७३२९३७०
१८	श्री अमृत सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	शारदा खड्का	९८१७५४३४१३
१९	श्री पुछुरा सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	रिमबहादुर खड्का	९८६७०३६४६०
२०	श्री खड्का सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	कृष्णबहादुर खड्का	९८६२२३८११०
२१	श्री एम विसि तरकारी तथा फलफुल कृषि फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	महेन्द्र वि.सि	९८४७१४२३३०
२२	श्री विष्णु कृषि तथा सुन्तला बगैचा	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	विष्णु खड्का	९८६५०५९२२७
२३	श्री प्रेम सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	प्रेम बहादुर खड्का	९८६७२८३५५
२४	श्री नयाँगाउ सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	लक्ष्मण सुनार	९८५७०६७५८६
२५	श्री कार्की सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	तारा बहादुर कार्की	९८४७००७८११
२६	श्री भावना सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	भावना के.सि	९८४३८९६५५१
२७	श्री शान्ति सुन्तला बगैचा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	हरिबहादुर थापा	९८४७५८३३९२
२८	श्री मनोज सुन्तला बगैचा	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	शिवलाल खनाल	९७४७०८२९५७
२९	श्री खड्का हरियाली सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	बाबुराम खड्का	९८४७०६५११४
३०	श्री खनाल सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म	केशवराज खनाल	९८६७३२९१३०
३१	श्री काउछा सुन्तला नर्सरी फर्म	धुर्कोट गा.पा.	३	निजि फर्म	एम बहादुर काउछा	९७४७०३३०७८
३२	श्री सोरपानी सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	५	निजि फर्म	भिमकान्त भण्डारी	९८६८८४०३६१
३३	श्री मल्ल सुन्तला फर्म उद्योग	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	गोकर्ण मल्ल	९८४७५०६०७०
३४	श्री लक्ष्मी सुन्तला फलफुल तथा नर्सरी उद्योग	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	बालकृष्ण पोखेल	९८५७००२३९९
३५	श्री कोईराला सुन्तला फलफुल नर्सरी	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	पिताम्बर कोईराला	९७४७०३३०३४
३६	श्री हमाल सुन्तला फर्म तथा नर्सरी	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	टिका बहादुर हमाल	९८४७३६१२७७
३७	श्री जक्सन सुन्तला खेती तथा नर्सरी	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	निमकला खत्री	९८६७१५३३१८
३८	श्री सरोज सुन्तला तरकारी एंव पुष्प नर्सरी	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	कमल थापा	९८५७०६७६४२
३९	श्री रातापानी सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	२	निजि फर्म		९८४७३९०४००
४०	श्री प्रेम तरकारी तथा गोलभेडा फर्म	धुर्कोट गा.पा.	३	निजि फर्म	श्री प्रेम बहादुर कुमाल	९८६७३५७६७१
४१	श्री के.वि.सि बहुउद्देशीय कृषि फर्म	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	श्री चन्द्र वि.क.	९८६७६८७५३४

क्र.स	समूह/सहकारी/नीजि फर्मको नाम	गा.पा./न.पा	वडा नं.	उद्यमीको प्रकार	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
४२	श्री कल्पवृक्ष फलफुल नर्सरी तथा मौरीपालन फर्म	धुर्कोट गा.पा.	१	निजि फर्म	श्री गुरु प्रसाद पोखेल	९८४७०६९६८०
४३	श्री शुभ लक्ष्मी बहुउद्देशीय कृषि फर्म	धुर्कोट गा.पा.	६	निजि फर्म	श्री मिना थापा	९८५७०७०१७८
४४	श्री हेमन्त तरकारी फर्म	धुर्कोट गा.पा.	६	निजि फर्म	श्री सिता के. सि.	९८४४९६९०२०
४५	श्री सम्झना सुन्तला फर्म	धुर्कोट गा.पा.	६	निजि फर्म	श्री तारा गिरी	९८४७०३५६४७
४६	श्री बहुउद्देशीय सदाबहार कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	२	समुह	कृष्ण प्रसाद खनाल	९८६९२०९७४३
४७	श्री धनमुडा सुन्तला बाली कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	बलबहादुर काउछा	९८५७०६७३९९
४८	श्री जागृति महिला तरकारी बाली बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	गंगा घिमिरे	९८६७००५२७८
४९	श्री पिपलधारा कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	२	समुह	बाबुराम खड्का	९८६७३३९३९६९
५०	श्री प्रगतिशिल तरकारी कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	६	समुह	लोकबहादुर खत्री	९८५७०७२५५०
५१	श्री मल्ज्याङ सुन्तला खेती कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	सागर काउछा	९८९३५५४०३९
५२	श्री ईभरग्रीन बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	२	समुह	कृष्ण बहादुर घर्ती	९८४०९९४७६७
५३	श्री लालीगुराँस तरकारी खेती कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	यमबहादुर काउछा मगर	९७४७०३३०७८
५४	श्री नमुना बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	गिता पन्थी	९८६९३०६०९९
५५	श्री खड्काछत्र नमुना कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	६	समुह	रिता थापा	९८६७९०४७६७
५६	श्री उदिना बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	देवि बहादुर खत्री	९६९७९९५४०
५७	श्री सुन्तला खेती महिला कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	अनिता सुनार	९८०५४७०३८४
५८	श्री प्रगतिशिल बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	भागिरथ पोखेल	९८६७३८४७४८
५९	श्री जुनतारा सुन्तला खेती महिला कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	शोभा मल्ल	९८५७०६७६६५
६०	श्री सावधारा बहुउद्देशीय कृषि समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	धर्मराज थापा	९८४७५०६८८५
६१	श्री सृजनशील महिला सुन्तला कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	उमा घर्ती	९८६७९५९२५९
६२	श्री सुपादेउराली कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	निमबहादुर खत्री	९८४७९५७०९०
६३	श्री मिलिजुली सुन्तला कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	चन्द्र वि.क	९८६७६८७५३४
६४	श्री शिवपार्वती बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	झविलाल जि.सि	९८६०५८४६३९
६५	श्री फलवारी मैदान महिला बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	माकुरी सुनार वि.क	९८४७५९७२९९
६६	श्री नागपोखरी तोर्त बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	बालकृष्ण पोखेल	९८५७००२३९९
६७	श्री शान्ति तरकारी महिला कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	गोमा खत्री	९८४६७४४०८०
६८	श्री चेतनशील बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	कुलप्रसाद पोखेल	९८४३८८२४३३
६९	श्री शिवशक्ति तरकारी उत्पादन कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	अमृत वि.क	९८४४७२५२६२
७०	श्री हरियाली बहुउद्देशीय कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	तुल्सीराम काउछा	९८६७३९५४५५
७१	श्री नवज्योती तरकारी कृषक समुह	धुर्कोट गा.पा.	३	समुह	श्री गोपाल थापा क्षेत्री	९८४७४७९४३२
७२	श्री परिवर्तनशिल बहुउद्देशीय कृषक समुह-	धुर्कोट गा.पा.	१	समुह	श्री पिताम्बर कोईराला	-
७३	श्री महिला साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि.	धुर्कोट गा.पा.	१	सहकारी	श्री कविता वि.क.	९८५७०६७६३७
७४	श्री प्रगतिशिल व्यावसायिक सुन्तला कृषक समुह	छत्रकोट गा.पा.	४	समुह	भिमलाल कंडेल	९८४७५२४९९५
७५	श्री अनमोल कृषक समुह	छत्रकोट गा.पा.	३	समुह	विष्णु पन्त	९८४७९८९९५५

क्र.स	समूह/सहकारी/नीजि फर्मको नाम	गा.पा./न.पा	वडा नं.	उद्यमीको प्रकार	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
७६	श्री छत्रदेवी तरकारी महिला कृषक समुह	छत्रकोट गा.पा.	३	समुह	दुर्गा टन्डन	९८४४७५२३४९
७७	श्री श्रृङ्गेधर तरकारी कृषक समुह	छत्रकोट गा.पा.	४	समुह	बालकृष्ण कंडेल	९८४७३९०९०२
७८	श्री सिद्धावा कृषक समुह	छत्रकोट गा.पा.	४	समुह	लक्ष्मण कंडेल	९८४७४३७०००
७९	श्री दुर्गा भवानी कृषक समुह	छत्रकोट गा.पा.	४	समुह	खिमलाल कंडेल	९८४७९८४३६७
८०	श्री दुर्गाकाण्ड बहुउद्देशीय कृषक समुह	छत्रकोट गा.पा.	४	समुह	विष्णु प्रसाद कंडेल	९८४७५७९०९८
८१	श्री सम्झना फलफुल तथा कफि नर्सरी फर्म	छत्रकोट गा.पा.	४	निजि फर्म	श्री रामकृष्ण कंडेल	९८४७९७२६९०
८२	श्री विजया फलफुल तथा नर्सरी फर्म	छत्रकोट गा.पा.	३	निजि फर्म	श्री विष्णु प्रसाद कंडेल	९८६९९३३०३४
८३	श्री हरियली फलफुल तथा कृषि फर्म	छत्रकोट गा.पा.	४	निजि फर्म	भिमलाल कंडेल	९८४७५२४९९५
८४	श्री विकास नर्सरी	छत्रकोट गा.पा.	३	निजि फर्म	विष्णु प्रसाद पन्त	९८४७९८९९५५
८५	श्री गुरुङ् गाँउ तरकारी अर्गानिक कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	६	समुह	राजु आचार्य	९८४७९२३६७४
८६	श्री नवकोपिला तरकारी अर्गानिक कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	६	समुह	देविकला गुरुङ्	९८६७४२३४९९
८७	श्री नवजागरण तरकारी बाली कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	६	समुह	मिन बहादुर कुँवर	९८६०५०९८२२
८८	श्री नमुना बहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	५	समुह	पवित्रा खनाल	९८४७९२५९९४
८९	श्री भुजेलखर्क कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	७	समुह	छविलाल पाण्डे	९८४७९८७५३४
९०	श्री हरियाली बबहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	४	समुह	राम प्रसाद गौतम	९८४७९०४५२५
९१	श्री सिर्जनशील बहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	६	समुह	पोमनारायण मरासिनी	नभएको
९२	श्री बर्दबास बहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	५	समुह	कमला देवि कुँवर	९८६७५९५८२८
९३	श्री व्यावसायिक सुन्तला कृषि समुह	रेसुङ्गा न.पा.	६	समुह	केशव मरासिनी	९८५७०६७३८९
९४	श्री भगवती बहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	३	समुह	बलबहादुर कुँवर	९८६७५६७२७५
९५	श्री सिद्धान्त बहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	३	समुह	प्रमानन्द मरासेनी	९८४७४९४९९२
९६	श्री कोपिला बहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	५	समुह	बाबुराम खनाल	९८४७०४९७५५
९७	श्री प्रगतिशिल सुन्तलाखेती कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	६	समुह	विष्णु नेपाली	९८६६९८७०९९
९८	श्री प्रगतिशित बहुउद्देशीय कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	४	समुह	प्रेमराज पन्थी	९८४७३५९९९९
९९	श्री सेउघा सुन्तला तथा कागती उत्पादक कृषक समुह	रेसुङ्गा न.पा.	४	समुह	श्री खडानन्द खनाल	९८४९८६९६०६
१००	श्री कालिका बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि	रेसुङ्गा न.पा.	७	सहकारी	छन्दलाल पन्थी	९८४८७३४२३९
१०१	श्री अर्जुन कृषि बहुउद्देशीय सहकारी संस्था लि	रेसुङ्गा न.पा.	७	सहकारी	पुनाराम पाण्डे	९८४७९६६५८६
१०२	श्री शिवालय बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि	रेसुङ्गा न.पा.	३	सहकारी	पदमलाल पाण्डे	९८४७४९४९७३
१०३	श्री जनविकास कृषि सहकारी संस्था लि.	रेसुङ्गा न.पा.	५	सहकारी	खेमराज खनाल	९८६७९२२५००
१०४	श्री चन्द्र कृषि फर्म	रेसुङ्गा न.पा.	५	निजि फर्म	गणेश प्रसाद मरासिनी	९८६७९२२५००
१०५	श्री बुढानिलकण्ठ बहुउद्देशीय कृषि विकास प्रणाली	रेसुङ्गा न.पा.	६	निजि फर्म	हरिप्रसाद पोखेल	९८५७०६९५२०
१०६	श्री भाडगाँउ फलफुल तथा तरकारी उत्पादन केन्द्र	रेसुङ्गा न.पा.	३	निजि फर्म	प्रदिप मरासिनि	९८४३८९०२७७
१०७	श्री लक्ष्मी फलफुल कृषि फर्म	रेसुङ्गा न.पा.	५	निजि फर्म	श्री मुक्तिनाथ पन्थी क्षेत्री	९८४७३९३९५८
१०८	श्री मिलिजुली तरकारी उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	टिकाराम शर्मा पन्थी	९८४४७५२६६६
१०९	श्री गमल पोखरी बहुउद्देशीय कृषक समुह	मदाने गा.पा.	६	समुह	गणेश बहादुर थापा	९८६९८४९४३५

क्र.स	समूह/सहकारी/नीजि फर्मको नाम	गा.पा./न.पा	वडा नं.	उद्यमीको प्रकार	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
११०	श्री दुर्गा भवानी फलफुल उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	४	समुह	अनिल थापा	९८६४२२३३७२
१११	श्री राधा कृष्ण तरकारी खेती उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	४	समुह	खिम प्रसाद भट्टराई	९८६७४११७९१
११२	श्री लालीगुरास फलफूल कृषक समूह	मदाने गा.पा.	६	समुह	डोर प्रसाद पौडेल	९८४७०९००२५
११३	श्री शुसील मकै वीउ उत्पादन कृषक समूह	मदाने गा.पा.	६	समुह	जिवलाल लम्साल	९८४७०३५६००
११४	श्री काँशीपोखरी तरकारी महिला कृषक समूह	मदाने गा.पा.	६	समुह	खिमकुमारी उच्चै	९८४७२९१७३५
११५	श्री जुमलीचौर जावुने तरकारी कृषक समूह	मदाने गा.पा.	६	समुह	शिवा कुँवर	९८६१९९४३६७
११६	श्री खडक भवानी झलकने मकै वीउ उत्पादन कृषक समूह	मदाने गा.पा.	४	समुह	यमलाल भट्टराई	९८६९०४१५१२
११७	श्री जनजागृति तरकारी खेती उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	४	समुह	ज्ञानेन्द्र प्रसाद भट्टराई	९८४००७१११८
११८	श्री धौलागिरी मकै वीउ उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	६	समुह	तुल्सी पौडेल	९८६४२२३३४३
११९	श्री जागृति फलफुल तरकारी उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	सावित्रा पराजुली	९८४७००६६७५
१२०	श्री प्रगतिशिल मकै उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	बाबुराम पन्थी	९८४७३७५५५६
१२१	श्री छहरा तरकारी उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	कृष्णप्रसाद पन्थी	९८४७३५३०२१
१२२	श्री संगिनी खाध्यान्न बाली उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	गंगाराम पन्थी	९८४७४३०३३९
१२३	श्री जोरपोखरी खाध्यान्न उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	सुमित्रा घिमिरे	९८५००६३६६०
१२४	श्री जनज्योति मकै विउ उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	सिता पन्थी	९८६९९४८१०८
१२५	श्री उन्नतशील फलफूल उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	मिना पौडेल	नभएको
१२६	श्री सप्तऋषि मकैको वीउ उत्पादन महिला कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	कमला थापा	नभएको
१२७	श्री भेकमरि सुन्तला खेती उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	पशुपती पन्थी	९८४७१८७७६३
१२८	श्री झुलेवाड तरकारी खेती कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	झविन्द्र घर्ती	९८४०४५७२६६
१२९	श्री प्रतिभाशाली तरकारी उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	यमि बलि	नभएको
१३०	श्री तिखीचुली मकैको विउ उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	दुर्गा वि.क	नभएको
१३१	श्री प्रगतिशील खाध्यान्न उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	बोम प्रसाद भण्डारी	९८६७२८०२४५
१३२	श्री अस्कुना फलफूल उत्पादन कृषक समुह	मदाने गा.पा.	७	समुह	नारायण प्रसाद पौडेल	९८४७०४७५०२
१३३	श्री उग्रतारा फलफूल तथा घास नर्सरी उत्पादन केन्द्र	मदाने गा.पा.	७	निजि फर्म	खिम बहादुर के.सि	९८५७०६१९८४
१३४	श्री कके देउराली फलफुल नर्सरी	मदाने गा.पा.	७	निजि फर्म	हिकमत बहादुर थापा	९८४७१०६७६२
१३५	श्री विचित्र कृषि तथा फलफुल तथा जडीबुटी फर्म	मदाने गा.पा.	७	निजि फर्म	श्री मिनराज गिरी	९८५७०३६५३७
१३६	श्री अधिकारी सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	मुमाराम अधिकारी	९८६७००८१६९
१३७	श्री सुजन कृषि फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	सिता शर्मा	९८४७४१९८२१
१३८	श्री क्षेत्री कागती फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	श्याम बहादुर क्षेत्री	९८६७०३९६७६
१३९	श्री झरना सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	गंगा बहादुर गुरुङ्ग	नभएको
१४०	श्री रिषिका मौरी तथा सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	रामबहादुर क्षेत्री	नभएको
१४१	श्री मिना देवी सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	दिनेश प्रसाद पौडेल	नभएको
१४२	श्री हरियाली तरकारी तथा सुन्तला कृषि फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	रुपा खरेल शर्मा	नभएको

क्र.स	समूह/सहकारी/नीजि फर्मको नाम	गा.पा./न.पा	वडा नं.	उद्यमीको प्रकार	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
१४३	श्री नवजागण कृषि तथा सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	विजय शर्मा	नभएको
१४४	श्री दृढपानी सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	नर बहादुर गुरुङ्ग	नभएको
१४५	श्री शुभाष कृषि तथा सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	सुवास कार्की	९८२१५८५६७
१४६	श्री दगामी कृषि फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	झक बहादुर दगामी	९८६७०१०७९६
१४७	श्री कुमार कृषि फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	कुमार बहादुर सार्की	९८१७५३७४७९
१४८	श्री चक्रेश्वर कृषि फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	उत्तम बहादुर खत्री	९८४७२४४५६७
१४९	श्री लिजा एण्ड एलिजा सुन्तला फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	यम बहादुर गुरुङ्ग	९८६०७३७५८१
१५०	श्री गुरुङ्ग सुन्तला कृषि फर्म	चन्द्रकोट गा.पा.	६	निजि फर्म	दिपक गुरुङ्ग	९८६७१०२०२०
१५१	श्री काप्रेपोखरी तरकारी तथा फलफुल कृषक समुह	गुल्मीदरवार गा.पा.	२	समुह	जगरुसिंह थापा	९८६७०१३६००
१५२	श्री उज्वल तरकारी कृषक समुह	गुल्मीदरवार गा.पा.	४	समुह	कल्पना पल्ली	९८४७१४१०२०
१५३	श्री नवरत कृषि सहकारी संस्था लि.	गुल्मीदरवार गा.पा.	४	सहकारी	इन्द्र बहादुर डम्मरपाल	९८४७१०९३९९
१५४	श्री नवदुर्गा कृषि सहकारी संस्था लि.	गुल्मीदरवार गा.पा.	३	सहकारी	लक्ष्मी कुमार भुपाल	९८५७०६१५२९
१५५	श्री जयखानी कृषि समुह	कालीगण्डकी गा.पा.	३	समुह	प्रकाश पाण्डे	९८४७४७९६३२
१५६	श्री नवप्रभात कृषक समुह	कालीगण्डकी गा.पा.	२	समुह		९८४३२९९४०९
१५७	श्री निगारे सुन्तला समुह	कालीगण्डकी गा.पा.	२	समुह	खेम बहादुर सुनार	९८४७२६८८१७
१५८	श्री फुलवारी सुन्तला जात कृषक समुह	कालीगण्डकी गा.पा.	२	समुह	लक्ष्मीपती न्यौपाने	९८४७०९८९४७
१५९	श्री बिसौना सुन्तला फलफुल तथा तरकारी कृषक समुह	कालीगण्डकी गा.पा.	३	समुह	नन्दे कामी	९८४३५६०४६१
१६०	श्री लमसराङ्ग सुन्तला कृषक समुह	कालीगण्डकी गा.पा.	२	समुह	रेनु श्रीस	९८६७२४२१२६
१६१	श्री नवद्विप कृषि सहकारी संस्था लि.	कालीगण्डकी गा.पा.	१	सहकारी	श्री लक्ष्मीपति न्यौपाने	-
१६२	श्री दुर्गाभगवती सुन्तला जात नर्सरी	कालीगण्डकी गा.पा.	२	निजि फर्म	कोश प्रसाद न्यौपाने	९८४७४६७००७
१६३	श्री दुर्गा देवी मत्स्यपालन तथा तरकारी कृषक फर्म	कालीगण्डकी गा.पा.	२	निजि फर्म	लक्ष्मीपती न्यौपाने	९८४७०९८९४७
१६४	श्री टिमुर बिरुवा नर्सरी बिसौना फर्म	कालीगण्डकी गा.पा.	२	निजि फर्म	नन्दे कामी	९८४३५६०४६१
१६५	श्री शिवशक्ति तरकारी तथा फलफुल कृषि फर्म	कालीगण्डकी गा.पा.	२	निजि फर्म	तुल्सि न्यौपाने	९८४७१९४६९६
१६६	श्री प्रकाश सुन्तला तथा केरा फर्म	कालीगण्डकी गा.पा.	३	निजि फर्म	श्री प्रकाश पाण्डे	९८४७४७९६३२
१६७	श्री ददल्का बहुउद्देश्य कृषक समुह	मुसीकोट न.पा.	९	समुह	सुरेश प्रसाद खरेल	९८४४७०५२४१
१६८	श्री विनय सुन्तला कफि तथा कृषि फर्म	मुसीकोट न.पा.	८	निजि फर्म	कोपिला सापकोटा	९८५७०७२२३५
१६९	श्री सन्कौल कृषि तथा फलफुल फर्म	मुसीकोट न.पा.	८	निजि फर्म	शिवराज खरेल	९८६७८६८६९२
१७०	श्री लक्ष्मी फलफुल तथा कृषि फर्म	मुसीकोट न.पा.	८	निजि फर्म	झविलाल आचार्य	९८६९५८२०८३
१७१	श्री जिवलाल सुन्तला तथ फलफुल फर्म	मुसीकोट न.पा.	८	निजि फर्म	खिमकुमारी सापकोटा	९८६९०९३४८६

क्र.स	समूह/सहकारी/नीजि फर्मको नाम	गा.पा./न.पा	वडा नं.	उद्यमीको प्रकार	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क न.
१७२	श्री आचार्य फलफुल फर्म	मुसीकोट न.पा.	८	निजि फर्म	घनश्याम आचार्य	९८४७९५२३०
१७३	श्री रवि फलफुल तथा सुन्तला फर्म	मुसीकोट न.पा.	८	निजि फर्म	भुमकला सापकोटा	९८४७९६०८६४
१७४	श्री ढकाल कृषि फर्म	मुसीकोट न.पा.	९	निजि फर्म	घनश्याम ढकाल	९८६५०२३६६४

अनुसूचि ८ आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ सुन्तलाजात फलफुल जोन गुल्मीले ५० प्रतिशत अनुदानमा बितरण गरेको बिरुवाहरुको विवरणः

सि.न	ठेगाना	सुन्तला		कागती		कैफियत
		बिजु	कलमी	बिजु	कलमी	
१	कालिगण्डकी गा.पा	१५००	०	४००	२००	
२	चन्द्रकोट गा.पा	५००	०	०	३००	
३	मुसिकोट न.पा	०	५००	५००	०	
४	छत्रकोट गा.पा	१००	४००	५०	३५०	
५	गुल्मीदरवार गा.पा	२००	२९००	१३००	३००	
६	रे.न.पा	४०५०	१०५०	३७००	४७५	
७	धुर्कोट गा.पा	२८००	१५००	१२००	१४०	
८	मदाने गा.पा	७००	५०	१५०	०	जुनार ५० कलमी
जम्मा		९८५०	६४००	७३००	१७६५	

अनुसूचि ९ आ.व. २०७५।०७६ सुन्तलाजात फलफुल जोन गुल्मीले ५० प्रतिशत अनुदानमा बितरण गरेको साना मेशिनरी औजार उपकरणको विवरणः

सि.न	साना मेशिनरी औजार	संख्या	कैफियत
१.	आरी	३५	
२.	सिकेचर	३५	
३.	मोटर स्पेयर	७०	
४.	फल टिप्ने झोला	६७	
५.	आरी	३५	

अनुसूचि १० आ.व. २०७६।०७७ मा सुन्तलाजात फलफूल जोनबाट अनुदानमा वितरण भएको सुन्तलाजात फलफूल विरुवा तथा साना मेशिनरी औजारको लाभान्वितको विवरणः

लाभान्वीत समुह/सहकारी/उद्यमीको संख्या	लाभान्वीत कृषक			समावेशी अवस्था			जम्मा
	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाती	अन्य	
सहकारी : ६ समूहः ८० उद्यमीः ७२ जम्माः १५८	४६८८	३७९८	८४८६	११०	२९०	८०८६	८४८६

अनुसूचि ११ आ.व. २०७५।०७६ मा सुन्तलाजात फलफूल जोन अन्तर्गत पम्प तथा थोपा सिँचाईको विवरण

क्रस	समुहको नाम	ठेगाना	टोलको नाम	इष्टिमेट अनुरूप प्रस्तावित जम्मा रकम रू	कार्यालयको अनुदान रकम रू	अनुदान ग्राहीको योगदान रू	कैफियत
१	हमाल सुन्तला नर्सरी फर्म	धुकोट -१	नयाँगाउ	७८,३२१.७९	६०,०००.००	१८,३२१.७९	पाइप सिँचाई
२	मिलिजुली कृषक समुह	धुकोट -१	नयाँगाउ	१९२,८२३.५३	१५०,०००.००	४२,८२३.५३	पाइप सिँचाई
३	एम. वि.सि. तरकारी तथा फलफूल फार्म	धुकोट -२	पिपलधारा	५९,०९६.०९	५०,०००.००	९,०९६.०९	पाइप सिँचाई
४	संगीनी खाद्यान्न वाली उत्पादन कृषक समुह	मदाने -७	भनभने	१०४,३४३.०७	७५,०००.००	२९,३४३.०७	पाइप सिँचाई
५	मिलिजुली तरकारी उत्पादन कृषक समुह	मदाने -७	भनभने	९५,४२०.५७	७५,०००.००	२०,४२०.५७	पाइप सिँचाई
६	जयखानी कृषक समुह	कालीगण्डकी -३	जैखानी	५१,१२०.४६	४०,०००.००	११,१२०.४६	पाइप सिँचाई
७	लामसाराङ्ग सुन्तला कृषक समुह	कालीगण्डकी -३	लामसाराङ्ग	१३५,९३०.४६	१०५,०००.००	३०,९३०.४६	पाइप सिँचाई
८	गुरुङ्ग सुन्तला कृषि फार्म लगायत चार वटा एकीकृत फर्महरू	चन्द्रकोट गा.पा. ६	अर्जेवा	२५९,७३७.२४	१९७,०००.००	६२,७३७.२४	पाइप सिँचाई
९	काभ्रेपोखरी तरकारी तथा फलपुल जात कृषक समुह	गुल्मीदरवार-२	झिरवास	१९५,१२०.४६	१४३,०००.००	५२,१२०.४६	पाइप सिँचाई
१०	श्री व्यवसायक सुन्तला कृषि समुह	रे.न.पा.-६	बालकाटे	१८१,९६४.३६	१४५,०००.००	३६,९६४.३६	पाइप सिँचाई
११	श्री चन्द्र कृषि फर्म	रे.न.पा.-५	लामोडाँडा	१५,१२०.४६	१३,०००.००	२,१२०.४६	पाइप सिँचाई
१२	विकास नर्सरी	छत्रकोट ३	लुम्छा	१६९,०५०.००	१४७,०००.००	२२,०५०.००	थोपा सिँचाई

अनुसूचि १२ कफी सुपरजोन कार्यक्रमको कार्य क्षेत्र

क्र.स.	नगर □ गाउँपालिकाहरू	क्षेत्र निर्धारण गरिएका वडा तथा स्थानहरू
गुल्मी जिल्ला		
१.	रेसुङ्गा नगरपालिका	वडा नं. १०, ११ र १४
२.	मुसिकोट नगरपालिका	वडा नं. २ र ६ का वामी, आँपचौर, बडागाउ र अर्लाड.कोट
३.	गुल्मीदरवार गाउँपालिका	वडा नं. ३, ५, ६ र ७
४.	छत्रकोट गाउँपालिका	वडा नं. १, ३ को हुँगी, कोलडाँडा, छाप, रुम्जाकोट ४ को श्रृगा र रुप्से बाहेक ५ को मानिडाँडा, ६ को दौघा
५.	सत्यवती गाउँपालिका	वार्ड नं. १ देखि ७ सम्म
६.	रुरु गाउँपालिका	सबै वडाहरू
७.	मालिका गाउँपालिका	वडा नं. ६, ७ र ८
८.	मदाने गाउँपालिका	वडा नं. २ र ३
९.	इशमा गाउँपालिका	वडा नं. १, ३, ४, ५ र ६
१०.	चन्द्रकोट गाउँपालिका	वडा नं. ७ र ८
११.	धुर्कोट गाउँपालिका	वडा नं. ४
१२.	कालीगण्डकी गाउँपालिका	वडा नं. १ र ५
प्यूठान जिल्ला		
१.	ऐरावती गाउँपालिका	वडा नं. १ देखि ६ सम्म सबै वार्डहरू
२.	मल्लरानी गाउँपालिका	वडा नं. १, २ र ३
३.	झिमरुक गाउँपालिका	वडा नं. १, २ र ४
४.	प्यूठान गाउँपालिका	वडा नं. ५, ८, ९ र १०
अर्घाखाँची जिल्ला		
१.	सितागंगा नगरपालिका	सुवर्णखाल, सितापुर, ठाडा, जुकेना
२.	सन्धिखर्क नगरपालिका	वाङ्गला, किमडाँडा, खर्चिकोट, साबिक सन्धिखर्क, नरपानी, अर्घा र डिवर्ना
३.	भूमिकास्थान नगरपालिका	ढिकुरा, खिलजी, असुरकोट, ढाकावाङ्ग, नुवाकोट, धनचौर र धारापानी
४.	मालारानी गाउँपालिका	खन, हंसपुर, गोखुङ्गा, मरेङ्गपाटी र बागी
५.	छत्रदेव गाउँपालिका	ठूलापोखरा, मरेङ्ग(पूर्व) बालकोट, केरुङ्गा, छत्रगञ्ज र भगवती
६.	पाणीनी गाउँपालिका	पटौटी, पणेना र अङ्गुरी
स्याङ्जा जिल्ला		
१.	पुतलीबजार नगरपालिका	नगरपालिकाका सबै वडाहरू
२.	भिरकोट नगरपालिका	वडा नं. ५ र ८
३.	वालिङ्ग नगरपालिका	वडा नं. ४ र १४
४.	गल्याङ्ग नगरपालिका	वडा नं. २, ७ र ११
५.	अर्जुनचौपारी गाउँपालिका	वडा नं. १, २ र ६
६.	विरुवा गाउँपालिका	वडा नं. १ र ४
७.	फेदिखोला गाउँपालिका	वडा नं. १, २, ३ र ४
८.	आँधिखोला गाउँपालिका	वडा नं. २, ३, ४ र ६
पाल्पा जिल्ला		
१.	निस्दी गाउँपालिका	वडा नं. ७ ज्यामिरे
२.	रम्भा गाउँपालिका	वडा नं. ५ ताहुँ र मल्याड.
३.	मायाँगढी गाउँपालिका	वडा नं. २ रुप्स

४.	बगनासकाली गाउँपालीका	वडा नं. २, ३, ५, ६ र ९ छतिवन, चौपारी, दर्लाङ्ग, यम्घा र चापपानी
५.	रिप्टिकोट गाउँपालीका	वडा नं. २, ३, ४ र ७ देउराली, खस्यौली, भैरवस्थान र मैनादी
६.	रैनादेवी गाउँपालीका	वडा नं. ३, ४, ५, ७ र ८ भुवनपोखरी, छहरा, मैजुङ्ग, बल्डुड.गढी र सत्यवती
७.	तिनाउ गाउँपालीका	वडा नं. ४, ५ र ६ कोल्डाँडा, मरामकोट र मस्याम

अनुसूचि १३ आ.व. २०७५।०७६ को कफी सुपरजोनको वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम र प्रगति विवरण

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	इकाई	वार्षिक लक्ष्य		वित्तिय प्रगति
			परिमाण	बजेट (रु.लाखमा)	
१	परियोजना अभिमुखिकरण गोष्ठी	पटक	१	०.६	७५ %
२	योजना तर्जुमा गोष्ठी	पटक	१	०.६	०.६
३	सुपरजोन संचालक समितिका पदाधिकारी र अगुवा कृषकहरुको अध्ययन अवलोकन भ्रमण	पटक	१	३.५	३.५
४	सुपरजोन संचालक समितिको मागमा आधारित कार्यविधि बमोजिम शशर्त पूँजीगत अनुदान	पटक	१	४५	२०
५	सुपरजोन संचालक समितिको मागमा आधारित कार्यविधि बमोजिम चालु अनुदान	पटक	४	४५	४३
६	अन्य चालु तथा प्रशासनिक खर्च			५१.६५	
७	कुल पूँजीगत खर्च			९.०५	७५ %
	कुल जम्मा			१५५.४	

अनुसूचि १४ आ.व.२०७५।०७६ मा कफी सुपरजोन अन्तर्गतका कफी कलस्टरमा रोपिएका बिरुवाहरुको विवरण:

क्र.स.	समूह सहकारीको नाम	ठेगाना	बिरुवा संख्या
१	जनहित कफी उत्पादक सहकारी संस्था लि.	धुर्कोट गाउपालिका ४ गुल्मी	४०००
२	नमुना प्रगतिशील कफी जोन समूह	मालिका गाउपालिका ७ गुल्मी	५०००
३	मिस्रीत कफी उत्पादक समूह	सतर्थवती गाउपालिका ३ गुल्मी	४४२५
४	जनजागृती कृषि समूह	सितगंगा न.पा. ३ टाडा	४१९५
५	खाल्टे कफी उत्पादक सहकारी संस्था	अर्जुन चपारी गाउपालिका ५ स्याङ्गजा	१६६२१

अनुसूचि १५ आ.व. २०७५।०७६ मा कफीको विभिन्न कलस्टरमा स्थापना गरिएको नर्सरीमा बिरुवाको विवरण:

क्र. स.	समूह /सहकारी /फार्मको नाम	ठेगाना	सम्पर्क न.	नर्सरीमा रहेका बेर्ना
१	श्री नमुना प्रगतिशील कफी जोन समूह	मालिका गा.पा.७ गुल्मी	९८६३७७७४३७	१०,०००
२	श्री तिनधारे कफी उत्पादन समूह	मदाने गा.पा.३ गुल्मी	९८६७३३८८७५	६,०००
३	छत्रभुमी कफी बगान समुह	मु.न.पा.१ गुल्मी	९८५११५१०९४	१५,०००
४	श्री जनहित कफी उत्पादक सहकारी संस्था लि.	धुर्कोट गा.पा.गुल्मी	९८५७०६७६५६	१२,०००
५	मदाने मालिका कफी उपादक समुह	मदाने गा.पा.२ गुल्मी	९८६७१९५०५०	१०,०००
६	आँपचौर कफी कृषक समुह	मु.न.पा.५ गुल्मी	९८१८७५०९९७	८,०००

क्र. स.	समूह /सहकारी /फार्मको नाम	ठेगाना	सम्पर्क न.	नर्सरीमा रहेका बेर्ना
७	सुपरजोन कफी खेति समुह	कालिगण्डकी गा.पा.५ गुल्मी	९८४४७७१५४८	१२०००
८	मिश्रित कफी उत्पादक समुह	सत्यवति गा.पा.३ गुल्मी	९८६०७०४९९९	१२०००
९	सिद्धाबाबा कृषक समुह	कालिगण्डकी गा.पा.१ गुल्मी	९८५११३३६४२	११०००
१०	बालुवा कफी उत्पादन कृ. स.	झिमुक गा.पा.१ प्यूठान	९८६७१८५८२०	१००००
११	शिवालय कफी उत्पादन कृ.स.	ऐरावती गा.पा.प्यूठान	९८४७९२८९१२	३५००
१२	कान्द्राखोला कृषि कफी समुह	मल्लरानी गा.पा.४ प्यूठान	९८४७४१९७०५	७०००
१३	खाल्टे कफी उत्पादन कृ.स.	अर्जुनचौपारी गा.पा.स्याङ्गजा	९७४६००८३०१	१५०००
१४	शान्ति शान्ति कफि ट्रेड	पु.न.पा.१३,स्याङ्गजा	९८६२३९४४८३	१००००
१५	फेदिखोला कफि सहकारी	फेदिखोला गा.पा.स्याङ्गजा	९८४६६२२२५३	१००००
१६	जनकल्याण कफि कृषि सहकारी	वालिङ्ग न.पा. ५ स्याङ्गजा	९८५६०५५६४६	३५००
१७	देउराली कफि उत्पादन सहकारी	पु.न.पा.१३,स्याङ्गजा	९८४६९९९१०९	४२५०
१८	सानडाँडा कफि फर्म	विरुवा गा.पा.५ स्याङ्गजा	९८४६७१००७४	१२०००
	जम्मा			१७१,२५०

अनुसूचि १६ आ.व.२०७६/०७७ मा तीन वटा जोन/सुपरजोनको लागि वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम

मकै जोन

क्र.सं	कृषकलापहरू	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	विनियोजित बजेट (रु.लाख)	कैफियत
१	उद्यमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम- स्थलगत	२२५१२	पटक	३०	३.	
२	मेसिनरी औजार उपकरण मर्मत सम्हार तालिम	२२५१२	पटक	१	२.	
३	मकैको उत्पादन, पुनः प्रयोग सम्बन्धी तालिम	२२५१२	संख्या	१	१.५	
४	बीउ उत्पादक कृषकहरुलाई यथार्थ संकेत पत्र उल्लेखित बीउ उत्पादन, प्रशोधन तथा नमूना संकलन बिषयक तालिम	२२५१२	पटक/संख्या	२	३.	
५	बजार प्रवर्धन तथा अन्तरक्रिया गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	०.८५	
६	नयाँ विस्तार भएका क्षेत्रहरुमा अभिमूखिकरण गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	१.	
७	योजना तर्जुमा तथा प्रगती समिक्षा गोष्ठी	२२५१२	पटक	२	२.	
८	प्रधानमन्त्री कृषि रेडियो कार्यक्रम	२२५२२	पटक	३	१.२	
९	भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी तथा प्रचार प्रसार	२२५२२	पटक	१	१.	
१०	क्रप कटिङ्ग	२२५२२	पटक	६०	०.१२	
११	जोन प्रोफाईल अपडेट तथा प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	२.	
१२	मेला महोत्सव सहयोग (अन्य)	२२५२२	पटक	१	०.७५	

क्र.सं	कृयाकलापहरू	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	विनियोजित बजेट (रु.लाख)	कैफियत
१३	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (माटो तथा बाली संरक्षण शिबिर)	२२५२२	पटक	२	१.५	
१४	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालिम	२२५२२	पटक	३	६.	
१५	क्लस्टरमा भकारी सुधार कार्यक्रम	२२५२२	संख्या	५०	६.	
१६	जिल्ला स्थित सरोकारवालाहरूको कार्यक्रम लागू भएको क्षेत्रहरूमा अन्तरक्रियात्मक भ्रमण	२२५२२	पटक\संख्या	२	१.७	
१७	जोन क्षेत्रमा लक्षित बाली\बस्तुको उत्पादन तथा प्रशोधनको प्रचार प्रशारका लागि होर्डिङ्ग बोर्ड, पर्चा, पम्प्लेट	२२५२२	पटक	१	०.७५	
१८	सिंचाईका लागि सौर्य उर्जा पम्प प्रदर्शन	२२५२२	संख्या	३	१५.	
१९	सोलार बवल ड्रायर प्रदर्शन	२२५२२	संख्या	१	५.	
२०	भर्मीकम्पोष्ट उत्पादन, प्रदर्शन कार्यक्रम	२२५२२	पटक\संख्या	५	१.२५	
२१	उन्नत मकै प्रविधि पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	१.५	
२२	संचालक समितिका पदाधिकारी, सरोकारवाला, अगुवा कृषक तथा कर्मचारीहरूको अध्ययन अवलोकन भ्रमण	२२५२२	पटक	१	४.	
२३	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२६४१३	हेक्टर	१२०	१२.	
२४	हाईब्रिड तथा बसन्ते मकै प्रदर्शन	२६४१३	हेक्टर	४०	२.४	
२५	उन्नत मकै खेति विस्तार (जोन क्षेत्रका पाखो बारी) बारी	२६४१३	हेक्टर	७७	०	
	१.श्रोत बिउमा मूल्य तथा ढुवानीमा अनुदान		मे.टन.	९	४.५	
	२.माटो सुधारका लागि कृषि चुन		मे.टन.	६५	३.६४	
	३.एकिकृत खाद्यतत्व व्यवस्थापन कृषक पाठशाला		संख्या	३	१.	
२६	व्यवसायिक बीज वृद्धि कार्यक्रम	२६४१३	हेक्टर	५२०७	०	
	१.श्रोत बिउमा मूल्य तथा ढुवानीमा अनुदान		मे.टन.	३	२.	
	२.बीउ प्याकिङ्ग गर्ने बोरा		संख्या	५०००	३.५	
	३.बीउको गुणस्तर नियन्त्रण तथा प्रमाणिकरण		पटक	१	१.	
	४.सुपरग्रेन ब्याग\सिड बिन		संख्या	२००	१.२	
	५.सहभागितात्मक बीउ उत्पादन कृषक पाठशाला		संख्या	३	१.६	
२७	मकै सूचना तथा प्रविधि केन्द्र स्थापना तथा क्षमता विस्तार	२६४१३	पटक\संख्या	१	५.	
२८	जोन कार्यक्रमको दिगोपनाको लागि संचालक समितिको क्षमता विस्तार	२६४१३	पटक\संख्या	३३	०	
	१.संचालक समितिका पदाधिकारीहरूलाई जोन संचालन एवम् व्यवस्थापन, पुनर्ताजगी तालिम		पटक	१	१.२५	
	२.संचालक समितिको नियमित मासिक बैठक		पटक	१२	२.४	
	३.जोनमा आवद्ध समूह\सहकारीका व्यवस्थापकहरूका लागि लेखा व्यवस्थापन तथा संचालन तालिम		संख्या	२०	२.	
२९	कष्टम हायरिङ्ग सेन्टर अन्तरगत सेट सहितका साना औजार उपकरण ५०% अनुदानमा वितरण	२६४२३	पटक	२	२०.	

क्र.सं	क्याकलापहरू	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	विनियोजित बजेट (रु.लाख)	कैफियत
३०	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत, संभार (कुलो, बाँध, पाईप आदी)	२६४२३	संख्या	३०	३०.	
३१	पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टर निर्माण/स्थापना	२६४२३	संख्या	६	०	
	१. खायन मकैका लागी प्रोसेसिङ्ग प्लान्ट स्थापना		संख्या	२	२०.	
	२.गत बर्ष निर्माण सुरु गरिएका पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टरको कार्य निरन्तरता		संख्या	२	५०.	
	३.नयाँ निर्माण भएका पोष्ट हार्भेष्ट सेन्टरहरूमा बीउ प्रशोधन मेसिनरी तथा औजार सेट (Seed Grader, Seed treater, Weighing Balance)		संख्या	२	६०.	
	जम्मा बजेट				२८४.६१	
सुन्तलाजात फलफूल जोन						
१	उद्दमशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालीम स्थलगत	२२५१२	पटक	२०	४	
२	जिल्ला स्तरिय तालिम सञ्चालन	२२५१२	संख्या	१	३	
३	बजार प्रवर्द्धन तथा अन्तकृया गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	०.४	
४	योजना तर्जुमा गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	०.८५	
५	स्थानिय तहका पदाधिकारीहरू संग कार्यक्रम सम्बन्धि अन्तरकृया कार्यक्रम	२२५१२	पटक	१	१.५	
६	प्राविधिक पुस्तिका प्रकाशन तथा वितरण	२२५२२	पटक	१	१.५	
७	प्रधानमन्त्री कृषि रेडीयो कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१	०.८५	
८	परियोजना प्रचार प्रसार सामाग्री तयारी (बुकलेट, फोल्डर, पम्प्लेट प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	०.७५	
९	कृष कटिङ्ग		पटक	५०	१.५	
१०	जोनमा विशिष्टकृत बालीको जिल्लागत आधार तथ्याङ्क सहितको प्रोफायल तयारी तथा प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	२	
११	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा	२२५२२	पटक	१	२	
१२	प्राङ्गरीक मल जैबिक / मल प्रदर्शन		संख्या	२	०.५	
१३	५० प्रतिशत अनुदानमा कृषि चुन वितरण	२२५२२	मे.टन	२१	२.५२	
१४	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (माटो तथा बाली संरक्षण शिबिर)	२२५२२	पटक	३	३	
१५	सहभागितात्मक उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा स्थलगत तालीम	२२५२२	पटक	२	४	
१६	सञ्चालक समितिका पदाधिकारी, कर्मचारी, सरोकारवाला र उत्कृष्ट कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण	२२५२२	पटक	१	४	
१७	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	२६४१३	हेक्टर	५०	५	
१८	निलोतुथो शुष्म खाद्यतत्वमा अनुदान सहयोग	२६४१३	के.जी.	३५	७.७	
१९	सुन्तलाजात फलफूल बेर्ना अनुदान सहयोग	२६४१३	संख्या	१५६००	६.२४	

क्र.सं	कृयाकलापहरू	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	विनियोजित बजेट (रु.लाख)	कैफियत
२०	ग्रीन हाउस (भवन निर्माण)	२६४२३	संख्या	५	७.५०	
२१	साना मेसिनरी औजार तथा उपकरण अनुदान	२६४२३	पटक	४	२०	
२२	PrefabLow Cost Cold Storage Unit निर्माण अनुदान (५० Mt) धुर्कोट गा.पा. ७ वाग्ला	२६४२३	संख्या	१	५०	
२३	प्रशोधन उद्द्योग सञ्चालन सहयोग	२६४२३	पटक	३	१५	
२४	साना सिचाइ निर्माण तथा मर्मत संभार	२६४२३	संख्या	४३	५३.७५	
२५	पोस्टहार्भेस्ट सेन्टर स्थापना सहयोग	२६४२३	संख्या	२	३०	
२६	नर्सरी तथा श्रोत केन्द्र स्थापना	२६४२३	संख्या	५	७.५	
	जम्मा बजेट				२३५.०६	

कफी सुपरजोन

१.	उद्मशिलता तथा क्षमता अभिवृद्धि तालीम स्थलगत	२२५१२	पटक	३५	७	
२.	बजार प्रवर्द्धन तथा अन्तकृया गोष्ठी	२२५१२	पटक	१	२	
३.	योजना तर्जुमा गोष्ठी	२२५१२	पटक	५	७.५	
४.	स्थानिय तहका पदाधिकारीहरू संग कार्यक्रम सम्बन्धि अन्तरकृया कार्यक्रम	२२५१२	पटक	६	७.५	
५.	प्राबिधिक पुस्तिका प्रकाशन तथा बितरण (प्रचार प्रसार तथा सामाग्री उत्पादन तथा प्रवाशन र बितरण)	२२५२२	पटक	१	१.५	
६.	प्रधानमन्त्री कृषि रेडीयो कार्यक्रम	२२५२२	पटक	१२	२.४	
७.	परियोजना प्रचार प्रसार सामाग्री तयारी (बुकलेट, फोल्डर, पम्प्लेट प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	०.७५	
८.	जोनमा विशिष्टिकृत बालीको जिल्लागत आधार तथ्याङ्क सहितको प्रोफायल तयारी तथा प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	५	
९.	सञ्चालक समितिका पदाधिकारी, कर्मचारी, सरोकारवाला र उत्कृष्ट कृषक अध्ययन अवलोकन भ्रमण	२२५२२	पटक	१	५	
१०.	आकस्मिक बाली संरक्षण सेवा	२२५२२	पटक	५	५	
११.	उन्नत प्रविधि प्रयोग प्रदर्शन	२२५२२	संख्या	५	१०	
१२.	जोन/ सुपरजोन संचालक समितिको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१२	४.८	
१३.	५० प्रतिशत अनुदानमा कृषि चुन बितरण	२२५२२	मे.टन	१५	१.८	
१४.	स्थलगत प्रयोगशाला सेवा (माटो तथा बाली संरक्षण शिविर)	२२५२२	पटक	५	५	
१५.	५० प्रतिशत अनुदानमा प्रज्ञारिक मल बितरण	२६४१३	पटक	१००	१०	
१६.	क्लस्टरमा कफी बगैचा बिस्तार	२६४१३	हेक्टर	५०	८५	
१७.	साना मेसिनरी औजार तथा उपकरण अनुदान	२६४२३	पटक	५	२५	
१८.	साना सिचाइ निर्माण तथा मर्मत संभार	२६४२३	संख्या	२५	३७.५	

क्र.सं.	कृयाकलापहरू	खर्च शिर्षक	इकाई	वार्षिक लक्ष्य	विनियोजित बजेट (रु.लाख)	कैफियत
१९.	पोस्टहाबिस्ट सेक्टर स्थापना सहयोग	२६४२३	संख्या	३	४५	
२०.	कफी नर्सरी सेडहाउस	२६४२३	संख्या	२५	१२.५	
	जम्मा बजेट				२८०.२५	
	कुल जम्मा बजेट				७९९.९२	

मडियामा परियोजना कार्यान्वयन इकाई, गुल्मीका कार्यक्रमहरू

चौरासीफाँट अन्नको भण्डार

‘सिंचाइको समस्या’

कृषक विकासको विकास, सुखका, स्वास्थ्य, समताका लागि अन्नको भण्डारको आवश्यकता महत्त्वपूर्ण छ। यस क्षेत्रका किसानहरूले अन्नको भण्डारको आवश्यकता महत्त्वपूर्ण रहेको बताएका छन्।

कृषक विकासको विकास, सुखका, स्वास्थ्य, समताका लागि अन्नको भण्डारको आवश्यकता महत्त्वपूर्ण छ। यस क्षेत्रका किसानहरूले अन्नको भण्डारको आवश्यकता महत्त्वपूर्ण रहेको बताएका छन्।

मकैको बीउबट २५ लाख

जमादंड विमिरे गुल्मी, २५ गुल्मी।

गुल्मी जिल्लामा मकै जोन कार्यक्रम लागू भएको अवसरमा यहाँका किसानहरू बीउ उत्पादनमा व्यवसायीकरण हुँदै जान थालेका छन्। गत वर्ष परियोजनाले बीउ उत्पादनमा सहयोग गरेका कृषक समूह सहकारीबाट यस वर्ष बीउ उत्पादन गरि बीउको बजारिकरण शुरू भएको हो।

परियोजनाका अनुसार यस वर्ष जम्मा २५ मेट्रिकटन मकैको अन्न २५, रामपुर कमोजिङ, सन ३, मन ६ लगायतका जातहरूको कारोबार भएको प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिककरण परियोजना मकै जोनका प्रमुख कृषक प्रसाद खड्काले बताए।

मकै जोनको सहयोगमा खेतमा अन्न २५ तथा बीउ खेतमा मनकामना ३, मनकामना ५, मनकामना ६, देउता लगायतका जातहरूको वि. देउता भन्नेहरूको ख. त्यसैगर भदौ गाउँपालिका-५ पुकोटहका ९ वटा कृषक समूह र सहकारीबाट यस वर्ष करिब २५ मेट्रिकटन मनकामना ३, मनकामना ५, मनकामना ६ जातका मकैको बीउको कारोबार भएको स्थानीय कृषक लोकबहादुर कुँवरले बताएका छन्। (सोदी ३ पृष्ठका)

परियोजनाद्वारा भवननिर्माण

गुल्मी, २९ असोज- प्रधानमन्त्री तथा कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यान्वयन इकाई, मकै जोन गुल्मीले जिल्लाको इशमा गाउँपालिका अन्तर्गत अमरपुरमा निर्माण गरेको पोष्ट हाबिस्ट सेक्टर अर्थात् विउ प्रशोधन तथा भण्डार गृह स्थानीय कृषक समूहलाई हस्तान्तरण गरेको छ।

प्रधानमन्त्री तथा कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाको ३३ लाख अनुदान र स्थानीय दिपज्योति बहुउद्देश्यीय कृषक समूहको ६ लाख जनश्रमदान गरि ३९ लाख लागतमा उक्त भवन निर्माण गरिएको हो।

सो नवनिर्मित भवनको एक कार्यक्रमकाबीच कृषि तथा पशु पंक्षी मन्त्रालयका सचिव डा. युवक ध्वज जिस्लेले कृषक समूहलाई हस्तान्तरण गरेकाहुन्। सो अवसरमा कृषि तथा पशुपंक्षी मन्त्रालयका सचिवडाक्टर युवकध्वजजिस्लेले सरकारले कृषिलाई समय अनुसार आधुनिकीकरण र व्यवसायीक बनाउँदै लैजाने बताएका छन्। उनले पशु श्रममाआश्रीत परम्परागत कृषि पेशालाई यात्राीकरणको माध्यमवाटउन्नत र व्यवसायीकमूलकबनाउँदै लैजाने सरकारको मुख्य योजना रहेको बताए।

Aanday
समाचार
www.newsbulletintoday.com

लुम्बिनीमा १ हजार १ सय १९ जना प्रवचन

लुम्बिनीमा १ हजार १ सय १९ जना प्रवचन कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ। कार्यक्रममा १ हजार १ सय १९ जनाले भाग लिएका थिए। कार्यक्रममा १ हजार १ सय १९ जनाले भाग लिएका थिए।

प्रदेश ५ स्तरीय भलिबलको तयारी

प्रदेश ५ स्तरीय भलिबलको तयारी भइरहेको छ। प्रतियोगितामा ५० टोलीले भाग लिएका छन्। प्रतियोगितामा ५० टोलीले भाग लिएका छन्।

Bhumikasthan Municipality
Nawalok, Arghakhanchi

Invitation for Bids

Date of publication: 25-10-2019 (2075-11-13)

1. A complete set of Bidding Documents may be purchased from the office Bhumikasthan Municipality, Nawalok, Arghakhanchi by eligible Bidders on the submission of a written application, along with the copy of company/firm registration certificate, and upon payment of a non-refundable fee for tender documents as mentioned in the following table. On Bidders who have been admitted their bid documents may purchase the hard copy of the bidding documents as mentioned above or may download the bidding documents for e-auction from the PPMO's Web Site www.bids.gov.np. Bidders, submitting their bid electronically, should deposit the cost (as specified above) of bidding documents in the Project's Revenue (treasury) account as specified below and the scanned copy (pdf format) of the Bank approval voucher should be submitted by the bidder at the time of electronic submission of the bid.